

MIROSLAV KRUŠINA

Z D O L B U N O V

*M Ě S T O N A U K R A J I N S K É V O L Y N I
V E V Z P O M Í N K Á C H Č E S K É M I N O R I T Y*

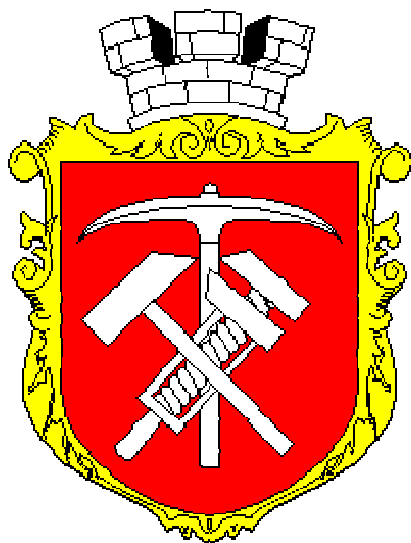
OTRADOVICE 2009

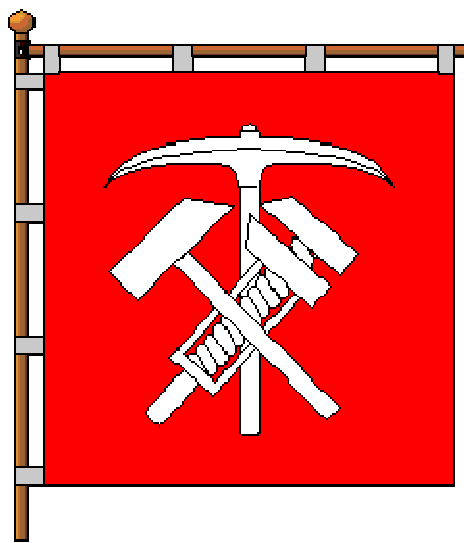
Můj život ve Zdobunově

*Zdobunove, Zdobunove, město mého dětství.
Vzpomínám na doby zlé i hezké, vidím různá dějství.
Jako děti jsme si hrály, v partě Ukrajinec, Polák, Čech,
rozuměli jsme si dobře, Zdobunov byl domov všech.
V létě chodili jsme bosí, koupali se v rybnících.
V zimě válenky jsem nosil a ušanku na uších...
Jako v mlze vidím příchod Rusů, byl rok devětatřicátý.
Měli to velmi těžké Poláci i každý, kdo byl bohatý.
Sousedy naše, důstojníky polské, odvezly ruské gazíky.
Zabili je v Katyni, ale to jsme se dozvěděli, až přešly mnohé mrazíky...
Rodiny jejich pak vyvezli do Kazachstánu.
Tam nejedno dítě malé ztratilo svoji mámu...
Již v roce jedenačtyřicet se zase panství mění.
Přišli k nám Němci z daleka. Ukrajinci to cení.
Láska Němců s Ukrajinci netrvala čas dlouhý,
Ukrajinci se vzpamatovali, přestali dělat slouhy.
V roce dvačtyřicátém musíš jít dítě do školy.
V české jsou německá kasárna, v ukrajinské piš úkoly.
Rok čtyřiačtyřicátý, ten vám byl pro nás radostný.
Němci z Volyně prchali, byl to čas velmi přešťastný.
Všichni muži boje schopní, také mnohé ženy rády,
chopili se zbraní různých a vstoupily do armády.
Do armády Československé, pod vedením Svobody,
šli bojovat za republiku, za mír mezi národy.
Po boku Rudé armády Němce porazili
a tak došli až do Prahy k vytouženému cíli...
Zatím my ve Zdobunově i v mnoha dalších sídlech,
doufali jsme a čekali, kdy v Čechách budeme bydlet.
Únor v roce sedmačtyřicet byl pro nás všechny krásný,
odjeli jsme do Československa a byli jsme moc šťastní.
Na Zdobunov rád vzpomínám, tam prožil jsem dětství chvíle,
ale jsem rád, že v Čechách jsem, mne přijali zde mile.
Děkuji Ti mamínko, že do Čech jsi mne vzala,
tím jsi můj život zlepšila a radost mi z něj dala.*

M. Krušina

Znak města Zdobuniv

Vlajka města Zdobuniv

Podle informací na internetu byly tyto atributy městu potvrzeny v roce 1996. Základnu znaku tvoří štít dole zakulacený. Na červeném poli štítu je krumpáč, kladivo a klíč, všechno ve stříbrné barvě. Kolem štítu je zlatý rám a na něm bílá koruna ve stylu hradby. Červená a bílá /stříbrná/ barva jsou symboly Volyně. Elementy znaku symbolizují: krumpáč, kladivo, a klíč. Vlajku tvoří tradičně používané pravoúhlé plátno červené barvy. V centru vlajky jsou umístěny stejné elementy jako ve znaku města. Kladivo a klíč symbolizují průmysl a železniční dílny. Krumpáč symbolizuje název města. Z dějin se dozvídáme, že v roce 1497 se obec nazývala Dolbunov. Ukrajinské slovo „dolbaty“ znamená dlouhati. První obyvatelé tam dobývali – dloubali - křídu. Dlouhali ji pomocí krumpáče. Proto „Dolbunov“. Když se jich ptali odkud jsou, říkali : „Z Dolbunova“. Okolo roku 1629 se začíná systematicky používat název ZDOLBUNOV.

Podle encyklopedie *Wikipedia* – Pułk KOP „Zdobunów“/oddíl pěchoty *Korpusu Ochrony Pogranicza*/ používal současný znak města Zdobuniv jako „*Herb Zdobunowa*“ již před rokem 1939. Od března 1937 do května 1938 byl velitelem pluku plukovník *Boleslaw Ostrowski*. K pluku *KOP Zdobunów* po mobilizaci v roce 1939 patřili: *Batalion KOP „Hoszcza“*, *Batalion KOP „Dederkały“*, *Dyon Kawalerii „Niewirków“*, a *Szwadron Kawalerii „Dederkały*

Zeměpisná poloha města Zdobuniv:

Zeměpisná šířka: 50° 31' 0.120"N

Zeměpisná délka: 26° 15' 0.000"E

Nadmořská výška: 182 metrů

Úvod

ZDOLBUNOV – město na ukrajinské Volyni ve vzpomínkách české minority. Tak jsem po dlouhém přemýšlení nazval tuto publikaci. Tuším, že je to první vzpomínková kniha o městě na Volyni. Kronik českých osad a vesnic bylo vydáno již dávno celá řada. Velmi pěkně popisují důvody a způsob osídlování Volyňské gubernije v carském Rusku i průběh života na vesnici v různých dobách. Kroniku o životě Čechů ve městě, kde žili Ukrajinci, Poláci, Češi, Židé, Rusové a další menší skupiny různých národností nelze dost dobře napsat. Zejména proto, že zde chci psát jen o životě Čechů.

K napsání této vzpomínkové knihy mne již před několika léty vyzýval můj kamarád z dětství, Zdeněk Doležal a později také pani Anna Martišová. Vždy jsem se tomu jen smál. Jak může takové vzpomínky napsat člověk, který opustil Zdolbunov ve věku dvanácti let. Co si může takové dítě pamatovat. Mezi tím Zdeněk Doležal stále hledal někoho, kdo by knihu o Zdolbunovu napsal. Před léty na jednom setkání zdolbunovských žáků v Žatci oznámil, že tomu, kdo napíše kroniku Zdolbunova, dá deset tisíc korun. Potom se objevila naděje, že se přece někdo tohoto úkolu ujme. Na knize, (vyhýbám se používat název kronika, pro tuto knihu ten název, podle mého názoru, nesedí). Tedy na knize se opravdu začalo pracovat, ale pro rodinné potíže autorky z toho po čase sešlo. Byly ztraceny tři roky. Kniha byla opět v bodu nula.

Čas ubíhal, něco ve mně začalo vrtat a stále častěji jsem o napsání vzpomínek o Zdolbunovu přemýšlel. Nejdříve jsem nakreslil plán města Zdolbunova a s pomocí pani Anny Martišové jsem do ulic města umístil čísla, která ukrývala bydliště českých podnikatelů, českých řemeslníků, českých rodin. Při tom jsem žasl, jakou paměť má tato devadesátiletá pani. Měla také hodně fotografií a co hlavně, pamatovala si jména osob na těchto snímcích. Poznal jsem brzo, že je skutečně za minutu dvanáct, aby tato vzpomínková kniha mohla být napsána. Bez paměti této devadesátileté paní by už nikdo nemohl v současnosti tyto vzpomínky v tomto rozsahu napsat. Uvědomil jsem si, že už prakticky nežijí pamětníci života ve Zdolbunově a pokud se někdo najde, tak už nemá zájem, nebo spíše sílu k takové činnosti. A jak jsem později zjistil, je to činnost velice náročná.

Po další úvaze jsem vyzval v časopise Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel - Zpravodaji - bývalé občany Zdolbunova, aby se přihlásili ti, kteří by měli o takovou publikaci zájem a aby mi napsali své vzpomínky na Zdolbunov. Na výzvu třikrát opakovanou se ozvalo tak málo zájemců, že je zde mohu všechny jmenovat. Byli to: Blažek Antonín, Dederá Vladislav, Procházka Oldřich, Větrovec Jiří. Pan Charouzek Václav, přesto, že není ze Zdolbunova, napsal alespoň něco málo, co o Zdolbunovu věděl. O knihu také projevil zájem pan Ivan Horbál ze Slovenska. Narodil se v Podcurkově na Volyni rodičům Rusínské národnosti. Poznal tam stopy po bývalých obyvatelích, Volyňských Česích a jak napsal, chová k jejich práci na Volyni hlubokou úctu. Nabídl se, že by mohl

knihu přeložit do ukrajinského jazyka. Tak malý zájem mne překvapil a na nějaký čas mou snahu o psaní zabrzdil. Pan Blažek mi upřesnil některá místa na plánu Zdobunova. Po delším čase se mi ozval ještě jeden Zdobunovák, Ing. Miroslav Rampas. Projevil ihned zájem o vydání této knihy a byl ochoten spolupracovat. Upřesnil plán Zdobunova, se svými známými doplnil několik jmen a potom celý plán po konzultacích několikrát překresloval. Také doplnil a přepsal přílohu k plánu - Seznam českých rodin - . Se svým přítelem oskenoval fotografie od pani Martišové a předal mi je na CD. O své rodině a svých známých napsal články do seznamu Zdobunovských rodin.

Na schůzích Volyňských Čechů pražského regionu sedávám s přítelem Josefem Řepíkem. Je to jeden z mála obyvatel Českého Malína, který přežil ty hrozné události. Pan Řepík věděl, jak těžce sháním informace o životě Čechů ve Zdobunově. Na internetu našel, že v Národním archivu na Chodovci v Praze je uložen archivní materiál z Volyně. Stáhl mi z internetu celé – Číslo fondu 1159- . Při studiu tohoto materiálu jsem zjistil, že díky obchodníkovi ze Zdobunova, panu Alexandru Kholovi, je v archivu mnoho materiálu o činnosti různých českých spolků ze Zdobunova. Je obdivuhodné, že pan Khol uchoval dopisy, zápisy ze schůzí, tiskopisy, časopisy a fotografie od dob carského Ruska až do třicátých let Polské republiky. On je nejen archivoval, ale dokázal je přivést ze Sovětské Ukrajiny do Československa a věnoval je Svazu Čechů z Volyně v Žatci. Tyto materiály se po čase dostaly do Národního archivu. Pan Alexandr Khol byl vůbec velice čínorodý člověk. Byl předsedou, nebo alespoň členem výboru všech českých spolků ve Zdobunově. Přesto, že byl majitelem velkoobchodu, stačil aktivně pracovat ve všech spolcích. O té činnosti se čtenář dozví z uveřejněných archivních dokumentů. Některým čtenářům se možná bude zdát, že se tu uvádí hlavně činnost pana Khola. Ale za prvé, on opravdu byl u každé spolkové činnosti ve Zdobunově a za druhé, nikde jinde se mi nepodařilo získat materiály o jiných, také aktivních členech české komunity. Na příklad, bratři Jelínkové - zakladatelé cementárny, bratři Pospíšilové - prodej zemědělských strojů, pan Rudolf Jozef - také prodej a dokonce montáž zemědělských strojů a mnozí jiní o kterých se mi nepodařilo zjistit téměř nic, nebo jen velmi málo informací o jejich životě a práci. Pan Josef Řepík se obětoval a několik dní se mnou jezdil do Národního archivu a svým notebookem a skenerem naskenoval veškerý materiál o Zdobunovu podle mých požadavků a ten mi pak dal vypálený na CD. V Národním archivu nám velmi ochotně splnila naše požadavky pani Raisa Machatková, která velmi pěkným způsobem zpracovala fond 1159, týkající se materiálů z Volyně.

Nyní jsem již měl podkladů dost a tak jsem se pustil do psaní. Začal jsem psát na psacím stroji. Ani na tom moc neumím. Ještě tak naklofat dvěma prsty dopis. Ale takovou práci napsat na psacím stroji - to je něco nemožného. Opravy překlepů lze ještě zvládnout, ale když je třeba doplnit již napsanou větu, nebo celý odstavec do již napsaného textu, to je problém. Musí se přepsat celá stránka. A tak jsem se rozhodl psát na počítači. Již několikrát jsem se o to pokoušel, ale nikdy mi to nešlo. Začal jsem opět u svého vnuka Michala, syn Miroslav mi velmi dobře poradil a skutečně, to psaní najednou šlo. Byl jsem nadšený, jak lze na počítači snadno opravit překlepy a jak lze snadno doplnit již napsaný text třeba o celé odstavce. Ale s kompletováním stránek, kdy je třeba vzít fotografii z jednoho CD a druhou fotografii z druhého CD, tyto fotografie třeba

upravit, doplnit textem a to celé umístit na jednu stránku, to neumím dodnes. Tuto odbornou, náročnou práci za mne vykonal můj vnuk Michal. Také on je velmi důležitou osobou. Bez něj bych tuto knihu sám nikdy nenapsal. Při zpracování podkladů na počítači jsem nejprve pracoval na počítači mého vnuka. Ale on studuje a když přišel ze školy, nemohl jsem pokračovat protože počítač potřeboval vnuk. A tak jsem si koupil počítač, skener, tiskárnu a kopírku, nechal jsem se připojit na internet a mohl jsem pracovat bez omezení. Samozřejmě, jako úplný začátečník jsem se dopouštěl mnoha chyb. Psal jsem celý den a neukládal jsem napsané. Vypadly pojistky a vše co bylo napsané se nenávratně ztratilo. Musel jsem to napsat znovu. Nejhorší bylo, když jsem pasáže napsané na vnukově počítači převáděl do svého počítače a omylem jsem vymazal celou velkou složku. Tou neznalostí jsem si přidělal mnoho práce.

Protože podle provedeného průzkumu je předpoklad, že o knihu nebude velký zájem, bude náklad knihy pouze 20 kusů. Za tak malý náklad chtěly tiskárny nepřijatelnou cenu. Protože jsem se rozhodl knihu v každém případě vydat, nezbylo mi nic jiného, než ji vydat jako *SAMIZDAT*. Domnívám se, že přesto, že s takovou prací nemám naprosto žádné zkušenosti, podařilo se mi tuto knihu vydat na slušné úrovni. Věřím, že tato kniha bude hodna města Zdobunova, města, které jsem měl velmi rád jako dítě, města na které s láskou vzpomínám.

Všechny práce spojené s vydáním knihy jsem realizoval a zajišťoval sám. Na závěr chci moc poděkovat všem, které jsem tu jmenoval, za pomoc a poskytnutí materiálů, které jsem pak mohl použít při práci na této knize. Zejména děkuji paní Anně Martišové a také panu Alexandru Kholovi i když on si to poděkování již nemůže přečíst.

Autor.

Doplňk. Na knize jsem pracoval a čas běžel. V pátek 5. června 2009 jsem dostal od pana Leopolda Martiše smutnou zprávu, že toho dne paní Anna Martišová, rozená Pánková zemřela ve věku nedožitých 91 let. Věděl jsem, jak je paní Martišová těžce nemocná a jak si moc přeje, aby kniha o Zdobunovu spatřila světlo světa. Proto jsem se přes internet spojil se synem paní Martišové panem Leopoldem Martišem a všechny hotové stránky budoucí kroniky jsem e-mailem posílal panu Martišovi, který je potom mamince četl. Měla prý z toho velkou radost a řekla, že už věří, že ta kniha bude napsaná. A já tedy nemusím opravovat výše napsané poděkování, protože si je paní Martišová stačila přečíst.

Autor.

Místopis Zdolbunova a jeho minulost

V pásmu luk a polí, na levém břehu říčky Usti se rozprostírá okolí Zdolbunova. Na východ od Zdolbunova je vesnice Staromilsk. K jihu leží bezprostředně blizoučko vesnice Zdolbyce, k západu vesnice Bohdašov a na severu jsou blata, mokřiny, kterými protéká říčka Švidivka napájející jezírka a rybníky (z jiných pramenů říčka Mstja). Dále k severu leží vesnice Kvasilov. A ještě dále, (10km) krajské město Rovno. Říčka Ustja, která pramení v okolí Dermaně, za vesnicí Opžov v Rovenské oblasti vtéká do řeky Horyň. Je dlouhá 63 kilometrů a protéká dvaceti vesnicemi a městy. Od západu k severnímu okraji města teče říčka Švidivka (Mstja), která má počátek u vesnice Spasova, kde se slévají dva potoky. Protéká vesnicemi Nahirne, Hlinsk, Pětihory, Orestiv, Bohdašov, Ilpiň, Košativ a po patnácti kilometrech toku, za rybníky nad Zdolbunovem se z levé strany vlévá do Usti. Ustja se potom vlévá do řeky Horyň. V okolí Zdolbunova se nacházejí výrazné stopy ranně slovanské kultury, kdy zde lidé žili v patriarchátu, zabývali se pastevectvím, zemědělstvím, lovem, rybářstvím a různými řemesly.

Toto vzpomínání je psáno poměrně pozdě, v době, kdy již hodně českých vesnic vydalo své kroniky, ve kterých je podrobně popisována doba a způsob přesídlování Čechů z Rakousko-Uherska do carského Ruska. Proto zde tyto údaje nebudou opakovány. Bude zde pouze stručně zmiňován počátek Zdolbunova a dále popis života Čechů v tomto městě.

Po rozpadu Kyjevské Rusi, Volyň v roce 1199 připadla Haličsko-Volyňskému knížectví, které po Tatarsko-Mongolských nájezdech ztrácelo svou sílu a po bitvách přišlo pod vládu Litvy. První zvěst o Zdolbunovu je z roku 1497 v listině uložené v zámku u vesnice Toporišč u Žitomiru, v níž veliký litevský kníže Alexandr věnuje hejtmanovi Konstantinu Ostrožskému sídla Luckého a Kremeněckého okresu, různé vesnice a dvory, mezi jinými také Zdolbunov, ale pod názvem „Dolbunov“. Od roku 1569, po Lublinské unii, se Zdolbunov nachází pod vládou Polska. Osada patří do Luckého okresu a podle historických dokladů z roku 1570 má devět domů. Teprve koncem roku 1629, v různých zápisech, rodných listech, zemědělských a lesních plánech začíná být systematicky používán název Zdolbunov. Feudální útisk způsobuje národní obrození, které vrcholí osvobozujícím bojem v čele s Bohdanem Chmelnickým /1648-1654/. V roce 1651 v okolí Zdolbunova, nedaleko vesnice Tajkury je štáb vojsk B. Chmelnického, jehož kozáci vedli boje s Poláky. V létech 1793-1795 Pravobřežní Ukrajina vstupuje do svazku Ruska. V té době Zdolbunov patří do Volyňské gubernie. V roce 1798 má vesnice 51 dvorů s 276 obyvateli. V roce 1821 kníže S.Ljubomirský, majitel vesnice Zdolbunov, prodává usedlost kupcům Kružininým. Ti rozšiřují majetek budováním hospodářských budov a mlýna. Se zrušením nevolnictví v roce 1861 a následným nástupem kapitalizmu, Zdolbunov se začíná ekonomicky rozvíjet a roste počet obyvatel. Ještě v roce 1869 se Zdolbunov uvádí jako „děrevňa“ (malá vesnice bez cerkve), patřící pod vesnici Zdolbyce. Cerkva je pravoslavný kostel. Velmi významné pro Zdolbunov bylo v roce

1873 budování Jiho - Západní železniční tratě Kyjev - Brest Litevský a v roce 1884 vybudování cementárny Čechy, bratry Jelínkovými. V té době měl Zdolbunov již více než 170 dvorů.

V roce 1903, (to zde bydlí již hodně českých rodin), se Zdolbunov stává městem a od té doby lze zaznamenat zrychlující se rozvíjení města. Česká menšina se výrazně zapojuje do budování moderního města. Centrum města se nejdříve formovalo kolem nádraží a železničního depa, kde probíhala centrální ulice s chodníky a plynovým osvětlením. Je zde závod na výrobu parket, slévárensko-strojní závod, dva mlýny, různé malé dílny a jiné objekty. Sváteční barvy do života města přinášely trhy. Na trhy přijížděli z okolních vesnic také čeští zemědělci. Postupně se ve Zdolbunově budují školy, mezi nimi také železniční učiliště. V roce 1910 se staví v blízkosti nádraží pravoslavná cerkva Svaté Kateřiny a brzo potom, ve středu města, cerkva Přesvaté Bohorodice. Tato cerkva byla v padesátých letech dvacátého století stržena Sovětským státem a nyní byla pod stejným jménem opět vybudována. V letech 1908-1911 dosahuje počet obyvatel 10.000. Centrum města se přesouvá od nádraží za trať, kde stojí cementárna. Přesto, že byla cementárna prakticky uprostřed města, nebylo město nikdy zaprášené, jako byla zaprášená města s cementárnami v Čechách. Přímo strašně byl na příklad zaprášený Králův Dvůr u Berouna. Zdolbunov byl vždy velmi čisté město. Například, když jeli sedláci z vesnic na bazar (trh) a cestou přes město koně utrousili koblíhy, musel sedlák zastavit, vzít vědro, (které měl zavěšené za vozem), koště a lopatu, koblíhy uklidit a odvézt. Zejména polští policisté na to velmi dbali. Všechny úřady a školy byly na té straně trati, kde byla cementárna. Na druhou stranu města, kde bylo nádraží, železniční dílny a depo, se chodilo přes lávku, která byla postavena jako přechod přes seřadovací nádraží. V době Polské vlády na Volyni se Zdolbunov stal okresním městem. Město samozřejmě také prožilo léta první světové války a revoluční boje let 1917-1920. Na Volyni a tedy i ve městě se velmi rychle střídaly vlády.

Ruská říše	od emigrace	do 3/1917
Prozatímní vláda	od 3/1917	do 11/1917
1.Ukrajinská lidová republika (Centrální rada)	od 11/1917	do 4/1918
Ukrajinský stat (Hetmanát pod Německou okupací)	od 4/1918	do 12/1918
2.Ukrajinská lidová republika (Direktorium)	od 12/1918	do 5/1919
Ukrajinská socialistická sovětská republika	od 5/1919	do 8/1919
Polská republika	od 8/1919	do 6/1920

V této době ve městě také přebývaly jízdní pluky S. M. Budonného a K. E. Vorošilova

Ukrajinská socialistická sovětská republika	od 6/1920	do 8/1920
Polská republika	od 9/1920	do 9/1939

Nejdelší doba vlády a nejlepší životní období pro Českou menšinu na Západní Volyni

Dále se potom vystřídaly:

Ukrajinská sovětská socialistická republika	od 9/1939	do 7/1941
Říšský komisariát Ukrajina (Německá nacistická okupace)	od 7/1941	do 2/1944
Ukrajinská sovětská socialistická republika	od 2/1944	do reemigrace

Sibiřský sanitární vlak z Rusko-Japonské války v roce 1905.

Nad hlavním velitelem vpravo s bílým límečkem je Čech ze Zdobunova Jindřich Křížek.

Vojenská instrumentální skupina hrála vojákům z Rusko-Japonské války v roce 1905.

První zprava sedí Čech ze Zdobunova Jindřich Křížek.

Před hospodou pana Kchola v roce 1910.

Na obou snímcích je cerkva Svaté Kateřiny postavená v roce 1910. Pohled z boku.

Barevný snímek je z roku 2009. Pohled z ulice.

Cerkva stojí blízko nádraží. Říkalo se jí také cerkva železničářů.

Rodina Novotných v toce 1910.

2. řada zleva: syn Antonín, Josef, žena Anna, na klíně syn Alexandr, otec Jan, matka Anna, Pavla, žena Vladimíra, na klíně dcera Antonie, dcera Anna

1. řada zleva: syn Václav, Mikuláš, dcera Marie

HLAS VOLYNĚ

Týdeník, věnovaný českým zájmům v Polsku.

<p>Adresa redakce a administrace: Kvasilov na Volyni</p>	<p>Jednotlivé číslo 35 gr. Cena inserátů: velk. 1/2, zadních stránek 10 zl. za jednou. V předu o 50% draže. Při další inserci značná sleva.</p>	<p>Předplatné pro Polsko: na rok 10 p. zlotých na půl roku 5 " " na čtvrt roku 3 " " Předpl. do Československa na rok 60 Kč. Do Ameriky a Kanady na rok 18 zl. polsk.</p>
<p>Rukopisy se nevracejí.</p>		

20. výročí založení České družiny.

Myšlenka střížení zvláštního českého oddílu, který by vojoval společně s ruskou armádou proti Rakousku, vznikla současně na několika místech již v červenci 1914.

Krajané, usedlí v Rusku, i ti z Čs. občané, jež tam válka zastihla, dokázali, že jejich práce nenáleží Rakousku a Německu, nýbrž chtějí sloužit na straně Ruska, Srbska, Francie i Belgie. Rozhodli se proto, že postaví vojenský oddíl, který by bojoval po boku ruských vojsk proti Rakousku. Myšlenka tato vznikla na několika místech současně. V Moskvě, Petrohradě i v Kijevě našla nadšené stoupence a měla odezvu všude, kde žili uvědomělí Češi a Slováci. Mluvilo se a psalo o zřízení husitských legií, husitské družiny i celého pluku. Když úřady zřízení vojenského oddílu povolily, sjížděli se dobrovolníci ze všech končin Ruska. Opouštěli dobrá místa, dávali v šanc možnost návratu do Čech, kdyby se věc nepodařila. Mezi první dobrovolníky by a dnes známá jména: Vašátko, Švec, Syrový, Kutlvaš, V. Ženíšek, Čila, Klecanda, Vilímek, Čech, Husák, Šidlík a mnoho jiných. Dne 15. srpna 1914 byl vydán první rozkaz, v němž oznamoval ruský podplukovník Lotockij, že je ustanoven velitelem České družiny a přistupuje k jejímu utvoření. A ještě v témž měsíci bylo zadáno dohot České družiny 640 dobrovolníků a v září ještě 203 dobrovolníci. Nový velitel České družiny podplukovník Sozontovič přivezl dar moskovských Čechů, nádherný hedvábný prapor, který vsádvily české dámy v Moskvě. Na lenti bíločervené straně, nad vyšívanými lipovými ratolestmi byla umístěna zlatým dracunem vyšívaná svatováclavská koruna, posázená 47 drahokamy s jedním smaragdem uprostřed. Na rubu byla slovanská trikolóra, žerď ukončena ruským orlem. Lenti strana byla posázena doplněna znaky zemí: Čech, Slovenska, Moravy a Slezska.

V den pravoslavného svátku sv. Václava 28. září 1914 (počte našeho kalendáře 11. října) byl tento prapor na Sofijském náměstí v Kijevě posvěcen a Česká družina na něj přísahala za přítomnosti zástupců vojenských i občanských úřadů

i zástupců českých spolků v čele s krajaný, dr. Vondrákem, Jindříškem, Červeným a jinými. Praporečkem byl nejstarší dobrovolník 51 letý Jaroslav Heyduk.

Dne 9. ledna 1915 odejela Česká družina na frontu do Halice, kde byly jednotlivé rotý přiděleny štábům ruských divízií a armád, jimž konaly důležitou službu rozvědků. S ruskými armádami dostali se až ke Krakovu a na Sloven k. V r. 1915 dostala Česká družina nového velitele plk. Trojanova. Přijímáním dobrovolců ze zajatců byla Česká družina přeměněna na čsl. střelecký pluk (1. ledna 1916), jehož rotý pokračovaly ve výzvědné činnosti. Tím již pronikla sláva českých rozvědků nejen v Rusku, ale ze zpráv hlavoňho stanu i do světa (rozvědky Syrového a Medkova). Březnová r. v. l. 1917 omezila a konečně zastavila úplně výzvědnou činnost Českoslováků, když úsilí bolševiků v armádě vedlo k rozvratu fronty.

Uznání sovětské vlády Československem.

Dvanáct let po uzavření první prozatímní obchodní smlouvy mezi CSR a vládou Sovětů (v roce 1922) dochází k definitivní úpravě poměru mezi dvěma státy, jejich vojenská svého času stála proti sobě se zbraní v ruce.

Tisk nazývá akt čsl. vlády ze dne 9. června 1934 uznáním Sovětů de jure, vláda sama pak usílá proň název „normalisace styku CSR a SSSR“. Není ovšem pochybnosti o tom, že „uznání“ i „normalisace“ jest právně i věcně totéž.

Pokud byly zatím uveřejněny a jsou nám známy dopisy, vyměněné mezi ministrem dr. Benešem a komisařem Litvinovem, kterými proveden byl akt uznání sovětské vlády de jure, uznání toto se strany čsl. vlády stalo se bezpodmínečně. Vláda francouzská i anglická uznala sovětskou vládu jen podmíněně, t. j. otázky spojené s majetkovými právy jejich občanů, vzbuzujících nárok proti Sovětům, byly prohášeny za otázky živé; dříve neb později musí dojiti k jejich definitivní úpravě. Uznáním sovětské vlády bezpodmínečně uznala čsl. vláda, že zabavení majetku čsl. příslušníků v Rusku stalo se právem, že naši

Vše o založení České družiny nám poví dobový tisk.

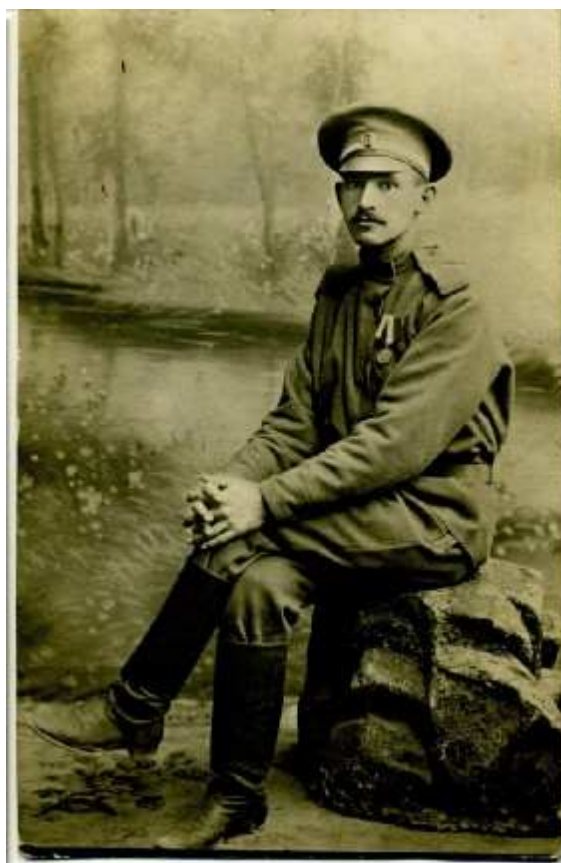
Kyjev – svěcení praporu České družiny dne 28. září 1914 na Sofijevském náměstí.

Hotel Praha v Kyjevě. První stanoviště České družiny

Volyňský Čech v uniformě Ruské armády.

Vasil Klich ze Zdobunova. Jeden z prvních příslušníků České družiny, který v bojích padl.

Rok 1914.

Volyňáci, příslušníci České družiny v Kyjevě.

ČESKÁ DRUŽINA

Brzo po vyhlášení první světové války v roce 1914 se také Volyňští Češi a tedy také občané Zdolbunova zapojili do bojů proti Rakousku – Uhersku a Německu. Podrobně o průběhu založení České družiny popisuje článek v týdeníku Hlas Volyně k dvacetiletému výročí této události. Článek doplňují výše uvedené fotografie z roku 1914.

Seznam československých legionářů, volyňských Čechů ze Zdolbunova

V Československých legiích v Rusku bylo celkem 1584 volyňských Čechů. Z toho v České družině, (starodruženíků) 244 osob. Legionářů ze Zdolbunova bylo 31. (Podle Anny Martišové).

<u>Příjmení a jméno</u>	<u>Datum narození</u>	<u>Datum nástupu</u>	<u>Datum demobilizace nebo smrti</u>
Břečka Václav	10. 5.1898	18. 5.1917	
Černý Josef	1892	21. 8.1914	
Dedera Alexandr	7. 11.1892	18. 5.1917	
Doležal Adolf	1896	6. 12.1916	13. 7.1919
Filip Jan	5.1880	20. 6.1915	
Holec Vasilij	17. 8.1896		
Chocholouš Václav	25. 2.1892	4. 4.1916	19. 6.1916
Chudoba Josef	24. 4.1898		
Kadeřábek Josef	14. 1.1886	18. 5.1917	21. 2.1918
Klígl Alexandr	16. 4.1982	24. 8.1914	22. 3.1918
Klich Vasilij		29. 8.1914	5. 10.1914
Košťál Alexandr	6. 5.1893	10. 4.1917	27. 6.1917
Kuržinský Michal			
Kvíčala Jan	4. 5.1897	28. 2.1917	
Malý Petr	1893	21. 8.1914	23. 10.1917
Matchlína Josef	8. 3.1897	31. 8.1916	14 7.1920
Mazánek František	16. 7.1890	30. 8.1914	1918
Niedrle Václav	15. 3.1900	4. 1.1919	26. 11.1921
Novák Ivan	1891		
Novotný Vladimír	17. 1.1896	4. 9.1914	10. 12.1917
Novotný František			
Novotný Mikuláš	20. 12.1895	22. 9.1915	5. 12.1917
Prášil Petr	1897	31. 8.1916	
Procházka Alexandr rozvědčík	1895	30. 8.1914	25. 12.1914

<u>Пříjmení a jméno</u>	<u>Datum narození</u>	<u>Datum nástupu</u>	<u>Datum demobilizace nebo smrti</u>
Řehůnek Václav	1881	8. 5.1916	
Švec Josef	25. 8. 1897	24. 8.1914	
Vacke Rudolf	17. 7.1886	24. 8.1914	15. 1.1918
Valta Vladimír	11.12.1894	24. 9.1914	
Vecka Josef	14.11.1898	18. 5.1917	
Vajdl Josef	1893	28. 8.1914	
Větrovec Antonín	18. 7.1895	9. 7.1916	

Ihned po vypuknutí bojů byli samozřejmě také mrtví vojáci carské armády a mezi nimi také příslušníci České družiny, později legionáři. Jednou z pomoci pro sirotky po padlých vojácích, byly peníze získané prodejem zvláštní emise poštovních známek. Ve Zdobunově je prodával Alexandr Khol. K prodeji byl pověřen zvláštním výnosem. Viz kopii originálu.

№ 848.

III/14-8P

№ 1683

При слѣдующихъ квитанціяхъ просимъ
указывать № Баннаго счета 1557.

Удостовереніе

сіе выдано Союзомъ Чешско-Словацкихъ
Обществъ въ Россіи

г-ну Ивану Иванов. Немецъ
проживающему въ Здолбуново

въ томъ, что онъ чешскаго, словацкаго (славянскаго) про-
исхожденія и уплатилъ причитающіеся съ него налоги :

единовр. военный въ размѣрѣ 2 р. — к.

національный въ размѣрѣ 2 р. — к.

1/4 1916 до 2/3 1917

Слѣдующій взносъ національнаго налога долженъ быть
уплаченъ не позже 1/4 1917 г., по которое число сіе
свидѣтельство дѣйствительно.

Секретарь:

[Handwritten signature]

и Предсѣдатель:

[Handwritten signature]

Potvrzení Svazu Česko – Slovenských Spolků v Rusku, že obyvatel Zdolbunova

Ivan Němec je českého původu a že zaplatil vojenskou a národní daň dne 27. 9. 1916.

ČESKÉ SPOLKY NA VOLYNI

Všechny tyto spolky měly také pobočky ve Zdolbunově.

Česká družina	1914
Československá Národní Rada	1915
Název <i>Československá</i>se na Volyni používal dávno před vznikem ČSR.	
Svaz Česko – Slovenských spolků v Rusku.	1916
Český výkonný komitét	Ve Zdolbunově založen 18. 4. 1917
Československý úvěrní ústav	1919
Česká Beseda	1922
Český klub	1926
Sokolská jednota	Ve Zdolbunově založena 9. 8. 1927
Česká Matice Školská	1934

Protože nejsou pamětníci, kteří by mohli říci jakékoliv informace o životě Čechů ve Zdolbunově, je na čtenáři aby si udělal obraz o jejich činnosti z předložených archivních dokumentů.

Pan Alexadr Khol byl velmi aktivní. Z korespondence různých spolků je vidět, že se zapojoval do všech aktivit ve Zdolbunově. Kromě velké účasti v různých spolcích měl také velký obchod, kde zaměstnával tři příručí, a byl předsedou nebo alespoň členem výboru různých spolků.

Československá národní rada pro Rusko, odbočka v Petrohradě zmocnila Alexandra Khola výběrem darů a národní daně do fondu Českého vojska mezi českou a slovenskou komunitou na Volyni podle usnesení Československého národního sjezdu v Kyjevě v roce 1917. Jmenování je otištěno na straně 33.

Československé pole slavy u Zborova.

Mogila poległych bohaterów Czechosłowackich w Cecowie nad Zborowem.

Deska na památníku českým a slovenským legionářům padlým ve slavené bitvě u Zborova.

11/14-27

FINANČNÍ ODBOR SVAZU
Česko-slovenských Spolků
na Rusi
K I J E V.

Postovní schránka číslo 324.

13. října 1916

Číslo 2653

Pani A. K h o l o v í ,

Z d o l b u n o v o , Vol. gub.

Vyřizující Váš případ ze dne 22/IX t.r., sdělujeme s Vámi, že potvrzenky jsou vyhotoveny a v nejbližších dnech budou zaslány. Na předešlé platby pp. krajanů byl vzat zřetel a potvrzenky těmto vydány.

Zároveň zasíláme Vámi žádané formuláře k dani národní a pokud se týče Vašeho dotazu ohledně zdaňování jednotlivých osob, sdělujeme, že daň z příjmu platí poplatníci s užitým příjmem měsíčním a dále jest vyznačena daň z průmyslových a obchodních podniků i podniků živnostenských jež zdaňují se dle faktického příjmu resp. výdělku. Raďte laskavě pravděpodobnost přiznání takovýchto podniků zkoumati.

Rovněž upozorňujeme našeho emisara, p. učitele Albrechta na Vaše přání, aby se dostavil ke schůzi, kterouž byste svolal, bude dobře vyčkati v této věci přímých zpráv od p. Albrechta ohledně úředního povolení ke schůzi.

S krajauským pozdravem

příloha:
10 form. č.10

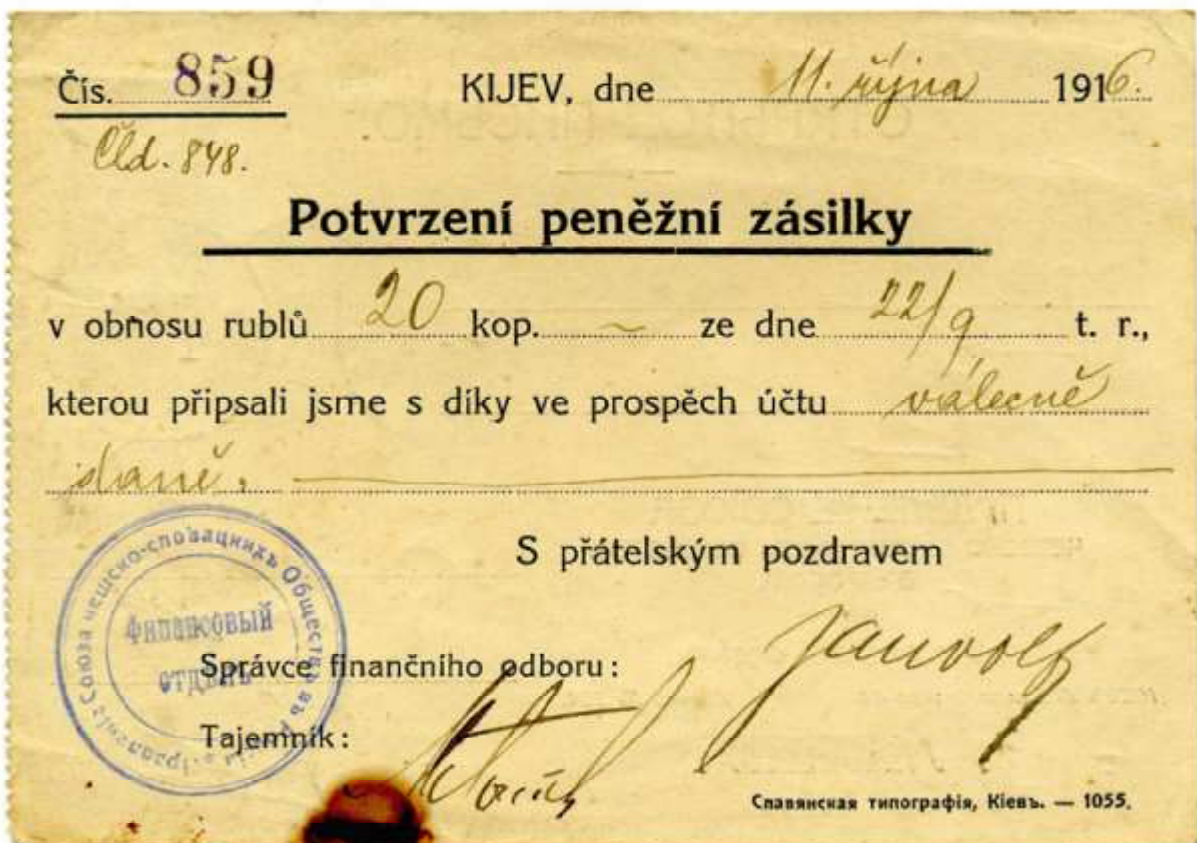

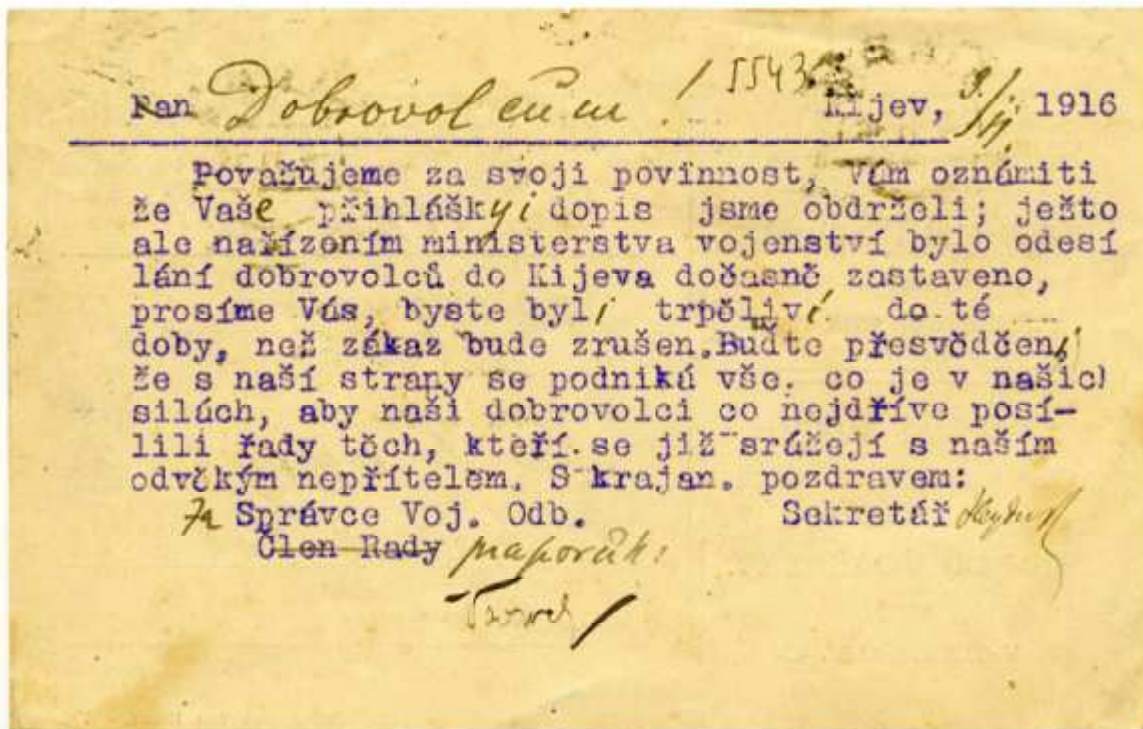
Handwritten signature: A. Kholov

Adresa pro telegramy: "СВЯЗЪ КИЕВЪ"

Dopis Finančního odboru Svazu Česko-slovenských Spolků na Rusi ze dne 13. října 1916 týkající se vybírání národní daně.

Ukázka poštovních lístků za války v carském Rusku

Въ Житомирскій Окружній Судъ .

Учредителю Чешкаго Здолбунскаго
судно-сберегательнаго товарищества .

Антонъ Валентиновичъ Зитовъ, отъ Здолбунова.
Александръ Францевичъ Зисель, с. Здолбунова
Антонъ Иосифовъ Зингауеръ, с. Здолбунова...
Осипъ Ивановичъ Борженикъ, с. Здолбунова...
Александръ Францевичъ Зисель, с. Здолбунова
Владимиръ Ивановичъ Власовъ, с. Здолбунова
Иосифъ Антониновичъ Зингауеръ, отъ Здолбунова

З А Я В Л Е Н І Е .

На основаніи Положенія о кооперативныхъ товариществахъ и
ихъ Положенія отъ 20-го Марта 1917г., представляю пріемъ въ трехъ
экземплярахъ уставъ учредительнаго назр. Чешкаго Здолбунскаго
судно-сберегательнаго товарищества и пріемъ Житомирскій Окружній
Судъ выдать оное Уставъ въ расходъ кооперативнаго товарищества.

Для подачи сего заявления и для извѣстія со своимъ лицомъ и
учрежденіемъ уведомляю: Александра.....
...Францевича Зиселя, отъ Здолбунова,
находящаго въ Здолбунѣ по Александровской улицѣ № 13

Горбачей сборъ за пріемъ 1 руб.
за 3 экземпляра устава по 5 листовъ 15 "

Итого 16 руб. на чему приложено

Антонъ Валентиновичъ Зитовъ
Александръ Францевичъ Зисель
Антонъ Иосифовъ Зингауеръ
Осипъ Ивановичъ Борженикъ
Александръ Францевичъ Зисель
Владимиръ Ивановичъ Власовъ
Иосифъ Антониновичъ Зингауеръ

Potvrzení okružního soudu v Žitoměru z 20. 3. 1917 o předložení a schválení stanov Společnosti a úvěrového společenství ve Zdobunově.

ČESKOSLOVENSKÝ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V KIJEVĚ.

ЧЕШКО-СЛОВАЦКОЕ ОБЩЕСТВО ВЗАИМНАГО КРЕДИТА

ПАССАЖЪ.

КИЕВЪ, КРЕЩАТИКЪ 25.

ПАССАЖЪ.

№ 1599

КИЕВЪ, 1 Сервна 1917.

Pan

Alexandr K h o l

Volyn.-rub.-Zdolbunovo.

Obdrželi jsme Váš ot. lístek ze dne 28 m.m. a vítáme Váš podnět mezi tamnějšími krajany o nákupu Zájmu "Svobody" za větší summy. Pro tentokráte nevyšly brožury v jazyku ruském, nýbrž byla půjčka tato v novinách podrobně osvětlena a dovoluujeme si opětovati podmínky této půjčky a sice:

Válečná půjčka vydává se na jednotlivé úpisy po 50, 100, 500, 1000, 5000, 10000 a 25000,-rub.. Prodává se za kurs 85.-rub. za 100, takže padesát rublů stojí 42.50, 100.-rub. stojí 85.-, 1000.-rub. stojí 850.- a t.d. a t.d. Úroky z těchto obličací se počítají 5% se sta, takže důchod plynoucí z těchto úpisů, obnáší 6 1/4 %.. Příkladáme naše upisovací listy, kteréž buďtež vyplněny a podepsány těmi, jež upisují. Těm, kteří by si přáli papíry tyto opatřiti si na splátky, jest třeba poukázati 25% z upsaného objemu hotové a ostatní umořovati libovolnými splátkami. Splátky tyto mohou býti konány měsíčně, a ponecháváme Vám, abyste nám je pro jednotlivé krajany naznačil. Úroky účtujeme 7% na druhé straně však připisujeme k dobru úroky 6 1/4% z kursové hodnoty, takže difference jest velice nepatrná a doporučuje se poněkud tím způsobem našim prostřednictvím si tuto válečnou půjčku zaopatřiti.

Těšíme se na Vaše další ot. zprávy a žádáme o laskavé vyplnění přiložených přihlašovacích listin-kterých příkladáme 8 kusů.

Zároveň zasíláme slovní listky poštovní spořitelny a žádáme o laskavé poukázání nejméně 25% na upsané obličací. -Kdyby Vám bylo třeba dalších informací, velirádi Vám posloužíme. -K další informaci Vám zašleme v nejbližších dnech I číslo právě vydaného Věstníku, obchodné pr.umyslového, majícího tak významnou cenu pro rozvoj našich krajanů na Rusi. -

Trváme

s krajanským pozdravem !

Чешко-Словацкое 0-во
Взаимнаго Кредита

управляющим

9/1 2. 1917.

Informace o válečné půjčce.

ДОВЕРЕННЫЙ
Судебная палата для России
ЧЕШСКО-СЛОВАЦКАГО
Национального Совета
в г. Житомиръ.

З. Котляра дна 1917 г.
№ 205.

Ядресъ для писемъ и телеграммъ:
ВНОС, ЖИТОМИРЪ.

ЗАКАЗНОЕ

Руса

М. Ф. Кхолони

в Заслупови,
Александровская ул., 5. В.

Tímto potvrduji přijímá rekomendovaného dopisu, adresovaného Valim ze Zaslupova dne 21. října t. r. pod č. 573. a obsahem: a) 1 žádost o podání daně a 1 rukopis = 1 R
b) 3 exempl. daně lucibanského Společnosti a Ústředního národního výboru, obsahující 5 rubl. zúčtování.
Žádost, obsahující 1 R zúčtování obsahující žiádost, neboť již tímto jí přijati a na místě, dle nového čísla Zaslupova a quia suscipit eo nomine nuncium a zprávečujícímu zúčtování... "dátí upomínáními míst, t. j. zúčtování čísel Cestovního Bureau Praha, příjmu 62 2. příjmu čísel no 1. 2. Melnikovou ga., 1840"
Kromě toho již zapotřebí potvrdit zakladateli tímto potvrdit a nářadí, nebo, nemáte-li ve Zaslupovi nářadí, od volobného komitatu, nebo nářadí nářadí. Pak lepe přádeh lidí dndem přijata.
Danou jsem pomdal a sebe a podam vše, jakmile mi dojde opravni vyhovena žádost.

С уважением и благодарным отношением
Ф. Янса

Dopis Alexandru Kholovi od Františka Jansy zmocněnce odbočky Československé národní rady pro Rusko v Žitoměru týkající se Stanov. Stojí za pozornost, že všechny české spolky v Rusku dávno před skutečným vyhlášením Československé republiky všude uváděly svá jména jako Československé.

ДОВЕРЕННЫЙ
Станов для России
ЧЕШСКО-СЛОВАККАГО
Конференцнаго Совета
въ г. Петроградѣ.

22 Листовъ, дна 1917 г.

№ 226/2

Адресъ для посылки и платежа:
ВНГА, ЖИТОМІРЬ.

Почини
пану А. Кехолови

ve Zdobrušce.

Při druhém poslání Stanov hradovického
zobolbunovského ústavního listu mi
bylo opět napsáno, leždouvate proto, že nejsou
podepsány zastávateli.

Posílám je tedy zpět, aby byly (každý exem-
plár) podepsány pp. A. Všelverou, A. Zmlansem, F.
Březnou, A. Václavem, Kocoušem, Jandoušem a Václavem.
Jároušovi prosím o prominutí, že se záleží touto protahou,
kdy přijde se omlouvkám tím, že se tak stalo vinnou
soudního řízení, jenž při první podání pod-
pisu nezádal.

S krajanickým pozdravem

F. Jandouš

Příloha: 3 ex. Stanov z Dobrušky. Ústavního listu,
kolikrát již pětirublovými listy.

22. 11. 1917 byly Stanovy vráceny s tím, že nebyly při podání dne 20. 3. 1917 podepsány.
Dlouhé prodlevy v korespondenci lze vysvětlit tím, že stále byla válečná doba a často
probíhaly výměny vlád.

Československij úvěrní ústav v Kijevě

Чешко-Словацкое Общество Взаимного Кредита

Листово.

Киев, Кружковая № 25.

Листово.

Адрес для телеграмм: Кружковая № 25, Киев, Телеграфный № 259.

№ 5469

КИЕВЪ, 1312.17.-

Pan P K h o l,
předseda a zařizovacího komitétu
sporitelního a záložního ústavu
v Zdobunově.-

Zdvořilo sdělujeme, že valná hromada v Žitoměru se koná dne 10 t. m. a nemáme zprávu, kdy se bude konati u Vás, bylo by nám vítáno, kdybyste to sdělil na naši adresu do Žitoměru k p. Janosovi, kde se budu v tyto dny nacházeti, takže bych se ze Žitoměru přímo rozjel k Vám a tam valnou hromadu odbyl.-

Svolajte volené pány, ke schůzi, na které jakožto přípravné komitě přijmte člony, jich, hleďte mít co nejvíc.- Zaveďte si o tom knihu protokol. Vkládní knížky přivezu sebou, a budete moci po valné hromadě ihned zapítí za pomoci p. Charváta zaeítí s akci.- To Vám vše poradím při svém příjezdu. Jedná se pouze o svolání valné hromady, která by se snad mohla konati 20.- Na valnou hromadu mají přístup ovšem pouze ti, kteří zaplatí u Vás hotové členský podíl, který jest stanoven na 50 rubl.- Nevím, ovšem jestli máte ještě do dneška schváleny stanovy jako v Žitoměru.- V každém případě mně však sdělte k p. Janosovi do Žitoměra, poněvác zde by mi již psaní Vaše nezastalo.- Příkladám Vám k informaci došlé mně právě zprávy ze Žitoměru a račte se rovněž dle nich zachovati.- Na valnou hromadu dejte na pořadí. Zahájení valné hromady, refer. p řed. Natoušek, 2. 8. Zpráva zakládního komitétu a čtení stanov, 3/ Volby, 3 čl. reditelstva, 2 náhradník, 12 čl. výboru, 4 náhradník 3 čl. výboru, 1 náhradník, tedy 25 osob, počet m ulete ovšem dle dané situace zvýšiti, o čem bychom se ještě uradili, ale takto jsem jim to navrhoval do Žitoměru jako nejpraktičtější.-

Hlavní věcí, abyste rozvinuli nyní prostřednictvím kandidátů na nich jsme se usnesli co nejušilovnější akci, aby valná hromada byla co nejčastěji navštívěna, a aby na základě její mohl být již a hájena co nejušilovnější činnost.- Vše potřebné Vám při svém příchodu zavedu.-

Těším se na shledání a vyprosují si uctivé pozdravení na milostivou paní a trvám Vaš

oddaný

*Proste bank a nekde z Dubna, coz máme rovněž zaslát
penzijní ústav - P. Trnovce, Solžal, Svítel z Pochojeva, Suchý
Med. - Hrochovi, Slavíček - Světlý Dub, Němčina - Hrochovi, all
Odkl. 1917 - 506 Sv. kopie Žitoměru: M*

Výzva ke konání valné hromady úvěrního ústavu ve Zdobunově.

ČESKOSLOVENSKÝ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V KIJEVĚ.

ЧЕШКО-СЛОВАЦКОЕ ОБЩЕСТВО ВЗАИМНОГО КРЕДИТА

ПАССАЖЪ.

КИЕВЪ, КРЕЩАТИКЪ 25.

ПАССАЖЪ.

№.....

КИЕВЪ,.....

revisní komise.

Vkladní knížky:

Vkladní knížky, jakož i knížky členské dáme rovněž pro Vás dělati a budou rovněž sůčtovány na účtu záloh proti budoucímu krytí. Veškeré naše instrukce račte zakládati v oddělené desky a seznamovati s nimi Vaše sekretáře, jemuž přidělena bude stránka účetní. O tom, že Vás naše zásilka stanov došla, nám napište a jsme milerádi ochotni podati Vám v každém směru řádné informace.

Přejíce Vám v tomto národně tak důležitém počinání mnoho zdaru, znamenáme

s krajanským pozdravem:

Чешко-Словацкое О-во
Взаимного Кредита

Se předáním pozdravů
Управляющий

Karel H. Krambroz *Jindřich*

P.S.

Obdržel jsem, pokud pro Jidellunova byl Luck, přiveden pětou do Staropola, ale zdá se, že pro Vás jest Jidellun. Zaptajte se laskavě na to. Je vyphul. Vím, že doteď ani výprava na Jidellunský pout, a o tom případně se odpočíváte, abyste mohli tato ochrání k poslední osobalnu" firmu Jidellun do Jidelluna, a proto, aby to obdržel. Závazní na přímě.

M. H.

Starejte se, pokudto rozhodit se nepřijme, abyste mohli v Pomoocích poslati Kralovan Kralovanu a ho, ussein Rose psát, pak se k Kralovanu bude (vše) nakap v plně simevoli:
Pravni přepř Kralovan Jidellun

Informace o vkladních knížkách.

Zápis
 (zasedání)

o ustavující schůzi Českého spořitelního a záložního sdružení ve Zdobunově

Ustanová se podle svého stanoviska zasedání ustanoveno v Hřivce
 zasedání v Zdobunově svoláno pro nejprve v jeho nejbližším
 za zasedání v jeho příštím měsíci.

1.	Alexander Khol	upisuje	10 rub
2.	Vladimír Kromádka	upisuje	10 rub
3.	Jan Kromádka	"	10 "
4.	A. Kramine	Ustan	10 "
5.	J. Jozák	Zdobunov	10 "
6.	A. Wasiak	Zdobunov	10 "
7.	J. Mavira	Zdobunov	10 rub.
8.	A. Haring	Zdobunov	10 "
9.	A. Vizek	Zdobunov	10 rub.
10.	J. Brücke	Zdobunov	10 "
11.	J. Lazarek	"	10 "
12.	J. Kadre	"	10 "
13.	J. Kabele	Hřivce	10 "
14.	J. J. J. J.	"	10 "
15.	Antonín Ballada	Hulč. Brana	10
16.	Anton Syrovitka	Ujezdce	10
17.	Josef Jandera	Hřivce I.	10
18.	Josef Stigl	Ujezdce	10
19.	Vladimír Kováč	Hřivce	10
20.	Josef Novák	Hřivce	10
21.	Josef Beniar	Hulč.	10
22.	Josef Novák	Hulč.	10
23.	Vladimír Brový	"	10
24.	Josef Hasel	"	10
25.	Josef Sedek	Hřivce	10

Zápis o ustavující schůzi Českého spořitelního a záložního sdružení ve Zdobunově. Později to byl český spořitelní a záložní ústav.

Ředitelstvo.

Předseda: Kordováček

Ředitel: Vítura

Obkladník: Khol

člen. řed.: Jandura, Kvasilov
Zalaska, Kubi.

Revisorii účtů: Čuhar, Kvitkumovo

Krasák, Zdobunovo

Lojčík, Mirošev

členové výboru: Šablouhý, Kvasilov

Křibec, Hruševic

Paul Josef, Ulčarov

Křoboda Josef, Hruška

✓ Šuproválek, Vjodny

Švančák, Koton, Kalosi

Krasák Vladimír, Kávičos

Šuproválek, Kovo-Krajčev

✓ Koroňský, Budčický

✓ Janča, Ježíka

Buchal, Mošćanica

Seznam členů ředitelství, revizorů účtu a členů výboru.

Чешское Здобуновское Судно-сберегательное
Товарищество съ иждивенья правления
въ г. Здобунове

Otisk originálního razítka Českého spořitelního
a záložního sdružení ve Zdobunově.

V Petrohradě, dne 22. září

1917.

Čís. 15004

Panu

Alexandru Kholovi

Zdolbunov

Organizačně-finanční komise Odbočky Československé Národní Rady jmenovala Vás ve své schůzi dne 31. března t. r. svým důvěrníkem.

Žádáme Vás tudíž, abyste se ujal vybírání národní daně a příspěvků na fond Českého Vojska v místech v příložené legitimaci uvedených.

Současně poštou zasíláme Vám výtisků příkazů k národní dani a stejný počet vyzvání tannim krajanům a žádáme, abyste vyzvání a příkazů ihned dali doporučit místním i v blízkém okolí říjícím Čechům.

O přijatých obnosech prosíme při zasílání peněz poslati zároveň výkaz platících osob s udáním příznané daně, dále na jakou dobu /:za který měsíce:/ a kolik každý krajan zaplatil, jakož i výkaz hotových výloh, které jste si ze sumy vybrané daně odečetli. Výkazy dle usnesení organizačně-finanční komise budete zasílány jednou měsíčně.

Úplaty na fond České Družiny /:podle úpisu:/ ním nezasílejte; ty necht krajané zasílají přímo do Kyjeva pokladníku České Družiny /:p. Otto Anderle, Kyjev, Bolšaja Vasilkovskaja č. 10.:/

Doufáme, že vyhovíte všem našim přáním a přejeme Vám v důvěrnické funkci plného úspěchu.

S krajanským pozdravem

Zplnomocnění pro pana Khola vydané odbočkou Československé národní rady pro Rusko k vybírání národní daně a příspěvků na fond českého vojska od občanů české národnosti ve Zdolbunově.

ODVOŠKA
ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ
RADY
PRO RUSKO.

ОТДѢЛЕНІЕ
ЧЕШКОСЛОВАЦКАГО
НАЦИОНАЛЬНАГО СОВѢТА
ДЛЯ РОССІИ.

ПЕТРОГРАДЪ.
Надеждинская 36. — Телефонъ

Адресъ для телеграммъ:
ПЕТРОГРАД-ЧЕСЛОСОВЕТ.

„ 22 „ сентября 1917

№ 15004.

Господину

Александрю Коле
въ м. Золотуново.

Милостивый Государь,

Президіумъ Отдѣленія для Россіи Чешско-
словацкаго Национальнаго Совѣта, признаннаго
Министерствомъ Иностранныхъ Дѣлъ верховнымъ

органомъ чешкословацкаго политическаго движенія въ Россіи,
на основаніи устава и постановленій, принятыхъ Чешкосло-
вацкимъ Национальнымъ Съездомъ въ Киевѣ въ апрѣлѣ 1917 г.,
симъ уполномачиваетъ Васъ:

1/ производить въ пользу Отдѣленія для Россіи ЧОН
Совѣта сборъ пожертвованій и національныхъ налоговъ, уста-
новленныхъ вышеупомянутымъ Чешкословацкимъ Национальнымъ
Съездомъ;

2/ взимать недоимки національныхъ налоговъ со
всѣхъ чеховъ и словаковъ въ м. Золотуново . . .
всеми законными средствами;

3/ выдавать на полученные деньги квитанціи на офи-
ціальномъ бланкѣ Отдѣленія для Россіи ЧОН Совѣта, снабжен-
нымъ штемпелемъ финансовой комисіи, Вашей подписью въ ка-
чествѣ уполномоченнаго ЧОНС и подписью одного изъ Вашихъ
помощниковъ, избранныхъ мѣстнымъ чешкословацкимъ обще-
ствомъ..

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ:
B. G. [Signature]

Секретарь:

Докладчикъ организ. финансовой комисіи:

[Signature]

Stejný dopis jako na předešlé straně v ruském jazyce.

Отдѣленіе для Россіи Чешско-Словацкаго Національнаго Совѣта

и

Правленіе Союза Чешско-Словацкихъ Обществъ въ Россіи

У В ъ Д О М Л Я Ю Т Ъ

Всѣхъ числящихся до сихъ поръ австрійскими или германскими подданными чеховъ и словаковъ о публикаціи въ № 197 Собранія Узаконовеній и Распоряженій Правительства отъ 18-го августа 1917 г. статья 1186 слѣдующаго

ПОСТАНОВЛЕНІЯ ВРЕМЕННОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА:

Въ измѣненіе и дополненіе подлежащихъ узаконеній о положеніи чеховъ и словаковъ, числящихся австрійскими или германскими подданными постановить:

I. Лицамъ чешской и словацкой національностей, за исключеніемъ военно-плѣнныхъ, заложниковъ и лицъ, высланныхъ военными властями по подозрѣнію въ военномъ шпіонажѣ, числящихся подданными воюющихъ въ Россіи державъ, представившимъ особыя личныя удостовѣренія отъ Союза Чешско-Словацкихъ обществъ въ Россіи, выдаются мѣстными властями документы, установленныя закономъ для повсемѣстнаго жительства въ Россійскомъ Государствѣ.

II. По отношенію къ лицамъ чешской и словацкой національностей, представившимъ удостовѣренія и поручительство отъ Союза чешско-словацкихъ обществъ въ Россіи, отменяются всѣ ограниченія въ личнымъ и имущественнымъ правахъ, установленныя закономъ или административнымъ распоряженіями военныхъ и гражданскихъ властей въ отношеніи подданныхъ воюющихъ съ Россією державъ.

Замѣститель Министра-Предсѣателя (подписаль) *Н. Некрасовъ*

Министръ Внутреннихъ Дѣлъ (подписаль) *Н. Александровъ*

1 августа 1917 года.

Предсѣатель Отдѣленія для Россіи Чешско-Словацкаго
Національнаго Совѣта: *Т. Г. Масарикъ*

Товарищъ предсѣателя: *Б. О. Чермакъ*

Секретарь: *Ю. Клецава*

Предсѣатель Правленія Союза Чешско-Словацкихъ Обществъ въ Россіи
Д-ръ В. Гырса

Секретарь:

Ф. Велеховскій

Svaz československých spolků na Rusi, – podněty k navazování spolupráce, originál listiny oznamující text usnesení prozatímní ruské vlády z 1. srpna 1917, jimž byla deklarována osobní a majetková práva civilních osob české a slovenské národnosti v Rusku, které se prokáží doporučením Svazu československých spolků na Rusi. Za českou stranu listinu podepsali: T. G. Masaryk, A. B. Čermák (za odbočku československé národní rady pro Rusko) V. Gyrsa a F. Velechovský (za Svaz československých spolků na Rusi). Listina byla zaslána v září 1917 funkcionáři Českého spolku v Zdobunově Alexandru Kholovi.

FINANČNÍ ODBOR SVAZU
Česko-slovenských Spolků
na Rusi
KIJEV.

Pan

Antonín K e h o l

Poštovní schránka číslo 324

4. b ř e z n e 1917

Z d o l b u n o v o .

Číslo 9977

Otčený krajaně !

Děkujeme Vám za Vaši laskavou spolupráci a
za práci vykonanou Vámi ve prospěch naší národní akce
jako důvěrníka pro Zdobunovo. *prohlašuji, aby bylo vše i u nás jako*

Poroučíme se Vám

s krajanským pozdravem

Adresa pro přeprávu: „СВЯЗЪ-КІЕВЪ“.

Jaroslav

1917-18

Májani!

Na delší dobu existuje v Zdobunovské české
Komitétě a většina krajanů doposud nemohla po-
třebným způsobem požádati schůze navštívit.

V neděli, dne 11. června t. r. v 6 hodin večer
poradě se všeobecní členská schůze v sále panna
Dobrá a v rámci české věci jest žádoucí,
abyste všichni přišli, jelikož budou se projednávat
důležité otázky, které každý jednotlivce mít
by sledovat s největším zájmem a účasť; k
vůli úspěšnější práci je nutno, aby se sešli všichni
okolo Českého Komitétu všichni krajané i kra-
janeky bez výjimky.

Porad schůze:

- I. Utvoření „Školní komise“ která má starati se
o to, aby u nás započalo se vyučování českému
jazyku.
- II. Utvoření „Divádního odboru“, u kterého
kterého bude, působiti: divadla, zpív. zábavy a
přednášky.
- III. Uspořádání předtí na „Májem Svobody“ jménem
Českého Komitétu.
- IV. Zápis nových členů.
Volné návrhy.

Krása jednatecká

Český Komitét začal svoji činnost dnem 18 dubna (1. máje) r. 1917, kdy po slavnosti Svobodný osvěti se míšňoví krajané s úmyslem zřídit zde učenou společnost byla zde pámo počítována

Na valné hromadě byla přítomna 57 krajanů, pámo a tam a na návrh p. Hornady zvoleno jednatecké předsednictvo:

prezident p. Šel
místopředseda p. Štěpa
zpravoděl p. Štawá

Učasně schůzi spojili se kroužky na český jazyk, 1. máje, ustavili se podívat všem členům, kteří byli nápomocni při zhotovení jazyka a přijali je složený obnos bude počítán jako zaplacení, každý každý se stává členem kroužku se organizací

Směrem by komitét se dne 22. dubna r. 1917 volby výboru a výboru k tomu účelu a) vypracovali stanovny kroužku, ustavili spolek b) stanovili její mířnicí přístupu c) každý každý míšňoví krajané před úřady a posílali zastupitelství do míšňoví míšňoví samostatně

Projeven kandidátní listina a dne 22. dubna m. r. zvolen výbor 12 členů, 6. náhradních; dočasně byl jení na vyzkoušení zvolen do výboru p. Hořava

Dne 15. května na výborové schůzi ustaveno bylo Dopravní spolek Jan Amos Komenského p. Štěvě a usilování informací a založení české školy a Ludlbumové, ustavení na příští české schůzi a kroužku komitét, a úřadovní samostatně odbor. Místní český národní ústav 25. května

Na české schůzi dne 4. června ustaveno kroužek komitét a kroužek komitét a kroužek komitét

Český komitét začal svoji činnost 18. 4. 1917 (některé archivní zápisy jsou velice dlouhé a proto jsou zde uváděné neúplné, pouze pro informaci).

Protokol

Ustavující Valné hromady Českého výkonného výboru
pro Zdobunov konané dne 18. dubna (úní) 1917 v místnosti
Křesťanského učenického ústavu, a 22. dubna 1917 v místnosti
pána Moška.

Průd

- I. Volby doval itoni do místního, Dobrušského výboru
Křesťanského učenického ústavu
- II. Úložení Českého výkonného výboru v Zdobunově

Valná hromada byla zahájena o 12.8 hod. ráno, a zvolena
předsedlnice předsedlnice.

Předseda p. Mr. Štěl

Moderátor p. Štěl

Revisor p. Mr. Štěl

Program I. bod programu:

Do předsedlnice místního výboru zvoleni všichni členové
p. p. Karel Štěl, Antonín a Vladislav Vladimír,
všichni abdikovali.

Už dříve uveden bodu programu bylo několik přítomných
členů navržených 15 kandidátů do Českého výkonného výboru
Volby odloženy se do příští schůze, která slavnostně na dne 22.
dubna p. 1917 do místnosti p. Moška

Ve schůzi bylo shledáno na časový program 5. dub. 1917, a
imě restantem souhlas; podle souhlasu na Valné hromadě bylo přítomno
57 účastníků.

22. dubna zahájena se schůze hromadně předsedlnice p. p.

Protokol ustavující Valné hromady Českého výkonného výboru
ve Zdobunově konané 22. 4. 1917.

pě a možná, že i v celém světě. Německo musí platit a hodně, ale v pádu vítězství jistě by své poražené sousedy zotročilo navždy i po stránce hospodářské. Je tedy dnešní stav věci jen logickým výsledkem prohnané sázky z při rovnoběžném založení Společnosti národů, kde Německu hned přiznána rovnost s největšími státy, celé ovzduší nového pořádku jest pro každého snesitelnější, než by bylo za pruského diktátu.

Versailleský mír musí zůstat neochvějným základem budovy dnešní Evropy a jako on tak i ostatní mírové smlouvy z něho vyplývající. Každý pokus o jejich změny jest třeba mařit v zárodku, zvláště pokud by se to týkalo jakési změny hranic v Evropě. Znovu povstale pak státy, o něž tu hlavně běží, jsou povinny svou konsolidační práci a rozumnou politiku budit vážnost u svých přátel a respekt u protivníků; aby dnes, po desíti letech nikdo nemohl o nich mluvit, jako o státech „sezonních“, kde právní a hospodářské poměry jsou pořád ještě neustáleny.

Oznamení.

V pátek dne 12. července (29. června st. dat.) český pravoslavný sobor v Kvasilově slaví svůj chrámový svátek Sv. ap. Petra a Pavla (pouť).

K slavnosti jsou pozváni všichni čeští duchovní z Volyně a slibil rovněž přijeti prof. dr. o. V. Červin z Československa.

Program slavnosti jest tento:

Ve čtvrtek 11. (23-VI) v 7^{1/2} hod. večer—večerní bohoslužba.

V pátek v 8^{1/2} hod. ráno posvěcení chrámu po provedené malbě.

V 9 hod. panichída po zakladatelích cke

Kvasilova, na to liturgie za účastenství místních spolků.

Pan povjatyový starosta slibil též poctiti slavnost svojí návštěvou.

G. Lisický, probošt.

OSVĚTOVÁ HLÍDKA.

K oslavám svatováclavským.

(Hlas našeho lidu.)

Čechové na Volyni usedli neměli nikdy mnoho času na rozjímání věci náboženských. Na slavnosti svatováclavské pohlížeji docela střízlivě pod tíhou historické pravdy, kterou napsal náš učenec J. Jungman: „Řím a jesuité byli hrobaři české slávy, české cti a českého jména.“ Po tři věky neúnavně pracovali, aby vyrvali světlu památku Husovu ze srdce českého národu, a dvě stě let tomu, co Jana z Nepomuku chtěli korunovati za svatého patrona země české.

Český vědec prof. Dr. V. Novotný pracoval po řadu let v římských archívech, odkud vynesl velice důležitá historická fakta k objasnění myšlenky svatováclavské:

Byl to kníže Václav, jenž pochopil význam české otázky; ač mlád, ještě ne celých 20 let, viděl nebezpečí mocného sousedství německého a snažil se mu po dobrém čelit. Dále odnal Němcům možnost, aby za pomoci křesťanství rozšiřovali u nás svoje panství. Úkladná smrt zjedнала mu tolik sympatií, že jeho památka rostla, mohutněla. Byl uctíván jako národní světec (papežem byl prohlášen za svatého teprve v dobách pobělohorských).

V těžkých dobách, kdy Braniboři ničili a vysávali zem českou, vznikla píseň:

Besídka.

Počátky české organizace a české školy v Zdobunově.

Po převratu v Rusku 1917 r. byl u nás v Zdobunově též utvořen „ispolnitelnyj komitét“, do něhož vešel Čech Umlauf Ant. Tento přišel ke mně, abych se postaral o utvoření české organizace, které u druhých národností jsou již utvořeny, aby v otázkách, Čechů se týkajících, „ispolnitelnyj komitét“ měl na koho se obrátiti.

Pozval jsem ihned p. p. Břečku a Otmara a vypsali jménem nás čtyřech schůzi všech Čechů v Zdobunově. Schůze tato konala se 18. dubna 1917 v místnosti „prodovolstvenného punktu“ (nynějši Polský dům) za účasti 57 Čechů. Na programu této schůze bylo.

I. Volby dvou členů do místního potravního výboru.

II. Utvoření Českého komitétu (Český výkonný výbor).

III. Volné návrhy.

Schůze byla zahájena již o 8-mé hod. večer a odbývala se při špatném osvětlení. Předsedou zvolen A. Khol, místopředsedou T. Břečka, zapsovatelem p. Charvát.

Do potravního výboru zvoleni p. p. Kadeřávek Ant. a Vlasák Vlad.

Dále navrhuto 15 kandidátů do Českého komitétu. Volby i další pokračování schůze bylo odloženo na den 22. dubna do místnosti p. Blažka (nyňi p. Ludvík). Ve schůzi této bylo též sebráno 56

rub. 60 kop. na český praporek.

22. dubna bylo pokračováno ve schůzi za přítomnosti 75 účastníků. Na předátku schůze promluvil legionář 1-ho čechoslováckého pluku, tr. Pepa Frič, jako zástupce důstojnický českého vojska (raněn a zemřel u Zborova) na třeba, jaká má býti organizace.

Po vystředání ještě několika řečníků, přistoupeno k volbám, které byly tajné. Seřtani hlasů provedli p. p. Marusin (nyňejši jednatel Sokola) a Kadeřávek Ant. (žijící nyňi v Rusku).

Zvoleni do výtoru p. p.: Syrovátka, Khol, Kadeřávek, Jaček, Blažek, Hromada, Vízek, Charvát, Břečka, Vlasák, Rovný a Pluhař st. Náhradníky — p. p. Prášil, Němeček, Maděra, Vacke, Holec a Král. Volby končily se o 11 hod. noční.

Pak přistoupeno k volným návrhům.

Pan Hromada (dobrý spolkový pracovník: nyňi v Čechách) navrhl, aby kromě této organizace, která vlastně je politická, utvořen byl druhý Český spolek, který by měl za účel starati se o uskutečnění kulturních snah Čechů.

Návrh ten podporuje i p. Vízek, který zároveň prosí p. Břečku a p. Klíha, aby na příští schůzi sdělili, co se stalo s českým jevištěm, zřizeným před válkou, a je-li možno z toho něco zachrániti. Zároveň se ukládá zvolenému výboru sestaviti stanovy zakládacího spolku a oznámiti o utvoření se Českého komitétu všeobecnému ispoln. komitétu v Zdobunově.

Po ukončení valné schůze byla zahájena schůze výborová, na které zvoleni jednomyseľně: předsedou A. Khol, místopředsedou p. Vízek, pokladníkem T. Břečka.

Revisory účtů — p. p. Syrovátka a Prášil.

Pak započala první práce členů, vybraných do

„Svatý Václave, vévodo české země“...

Byla to píseň touhy a naděje po klidných časech. Náš lid oslavuje do dnešního dne oba mučedníky: Jana Husa i knížete Václava.

Z líčení prof. Dr. Novotného vysvitá, že nido nemá práva dovolávat se tradice svatováclavské na úkor husitské, neboť obě tradice představují dvě mocné etapy ve vývoji našeho národa.

První podává řešení politického a kulturního problému na počátku našich dějin, jest jakýmsi souborem vzpomínek na dávnou minulost, a husitská tradice spojuje v sobě ideálně mnohé novodobé prvky národní, náboženské a sociální, t. k. že zůstává pro nás živým chlebem. Obě památky mohou žiti docela dobře vedle sebe.

Jsmo si toho dobře vědomi, že nestačí volati k nebesám: „Svatý Václave, nedej zahynouti nám!“

Víme že síla sídlí v nás samotných, že svoji svobodu si národ udržuje a zachovává vděčností, mravností, neprostitou loyálností a charakterem. „Clověče, příčin se a Bůh ti pomůže!“ Budeme-li věrni ideálům našich velikánů, půjdeme-li jejich jasnou stopou, tu zvítězí pravda pro naše štěstí.

A potom nejen duch knížete Václava, ale i duch všech našich největších lidí nedá zahynouti nám i budoucím.

A.

Boj proti malarii.

Malaria (žlutá zimnice) byla pravděpodobně hlavní příčinou zániku starořímské světové říše, avšak ještě dnes jsou širé oblasti naší zeměkulce vyhlázeny touto nemocí nebo učiněny neobyvatelné.

Podle nejnovější zprávy londýnského Ressova

institutu pro zkoumání tropických nemocí, prostudovali angličtí učenci Malcolm Wastson a Lockwood Stephens epidemii zimnicovou v Indii a na Ceylonu a zjistili při tom nové hrozné skutečnosti.

„V Evropě“, tak čteme v jejich zprávě, „nemá nikdo dostatečného pojmu o nutnosti boje proti malarii. Ceylon, tento krásný ostrov, je ze dvou třetin neobydlen a neobyvatelný pro malariovou nákazu. V Bengálsku hustě obydlená města scvklá se na pusté vesnie z téže příčiny. Veliké domy a psalce jsou obydleny jen divokými svíráními nebo levharty—bývali jejich obyvatelé pošlihi vesměs epidemií. V městě Birnagaru pokleslo obyvatelstvo z 80.000 na pouhých 2300 lidí. Ještě po 18 letech od té doby, kdy jako přenašeč této choroby rozpoznáni moskytové a nelezeny prostředky proti nemoci, trpí jí v Indii nesmírný počet lidí.“

Poštění nákazy, lépe řečeno zřídla a příčin malarie, přináší mimo jiné i veliké výhody hospodářské; tak na malajském poloostrově v krajinách od malarie osvobozených získává se kaučuk o 15 procent levněji než jinde. S ubýváním malarie je spojen i jiný blahodárný zjev, že také jiných chorob úměrně ubývá.

HOSPODÁŘSKÝ ZPRAVODAJ.

Vzorná elektrisace vesnice.

Elektrisace venkova je jednou z neposledních aktuálních otázek, která nezůstává konečně býti řešena jen odborníky s projekcí do budoucna, nýbrž i vládními orgány a hlediška praktické realizace. V posledních dvou letech nebylo také jedné větší výstavy cizozemské, na které by scházel

městské potravní komise, kterým byly dány instrukce ohledně prodeje cukru a mouky a o zapovězení vývozu mouky ze Zdobunova. Druhá práce byla p. řídití soupisu všech Čechů, žijících v Zdobunově, což provedli p. p. Vaček, Rovný, Pluhař Surovátka, Hromada, Vízek, Maděra, Vlasák, Němáček a Kadeřávek Ant.

Dále byly sepsány divadelní rekvizity, které se zachovaly po divadelním kroužku českých ochotníků v Zdobunově před vojnu a které daly dobrý počátek pro budoucí hraní českých představení. Již 13. května 1917 r. bylo usneseno na výborové schůzi dopsati spolku Jan Amos Komenský v Kyjevě, o udělení informací ohledně zřízení české školy v Zdobunově. Zároveň na této schůzi bylo ustaveno zřízení školní komisi, která také 4. června 1917 r. byla na výborové schůzi zvolena a sice z násl. p. p. Vízek, Pluhař st., Maděra, Vaček a Rovný; z dám—pí. pí. Jačková, Kholová a Halounková.

Dne 18. června 1917 r. bylo sehráno první divadelní představení „Na statku a v chaloupce“.

Na počátku srpna 1918 r. utvořil se divadelní odbor. Dne 19. září 1917 r. usneseno najmouti od pí. Pavelkové dům pro školu, což bylo i provedeno. Dne 15. října 1917 r. přijel do Zdobunova poslaný Svazem z Kyjeva učitel p. Jelínek, aby se ujal vedení české školy, a dne 13. listopadu 1917 r. otevřena a vysvěcena první česká škola v Zdobunově. Tím ovšem nebyla všechna práce ukončena. Ve škole nebylo dosti lavic a školních pomůcek, nebylo hlavně knih k vyučování; Těžkosti, které bylo třeba překonat, nemůže pochopit, kdo vše sám neprodělal.—Ale všichni přemáhali, jak a čím kdo mohl, a pracovalo se ruce v ruce. Nejhlavnější práce padala však na učitele, neb musel učiti bez pomůcek.

Teprve po delší době byly vydány slabikářy v Kyjevě, ale tyto mnoho nepomohaly učitelovi. Zjistě mnohý z krajanů se na takový slabičář a později i čítanku pamatuje a snad i u někoho dosud na památku zůstaly.

Do 6. ledna 1918 r. bylo sehráno 7 divadelních představení, uspořádán jeden záhradní koncert a 2 kabaretní večírky. Hráno bylo vesměs ve prospěch udržení české školy. Jedna hra provedena byla ve prospěch raněných českých vojáků dne 18. června 1917 r. a dala čistého zisku 243 rub., které byly poslány do Kyjeva českým invalidním fořdu.

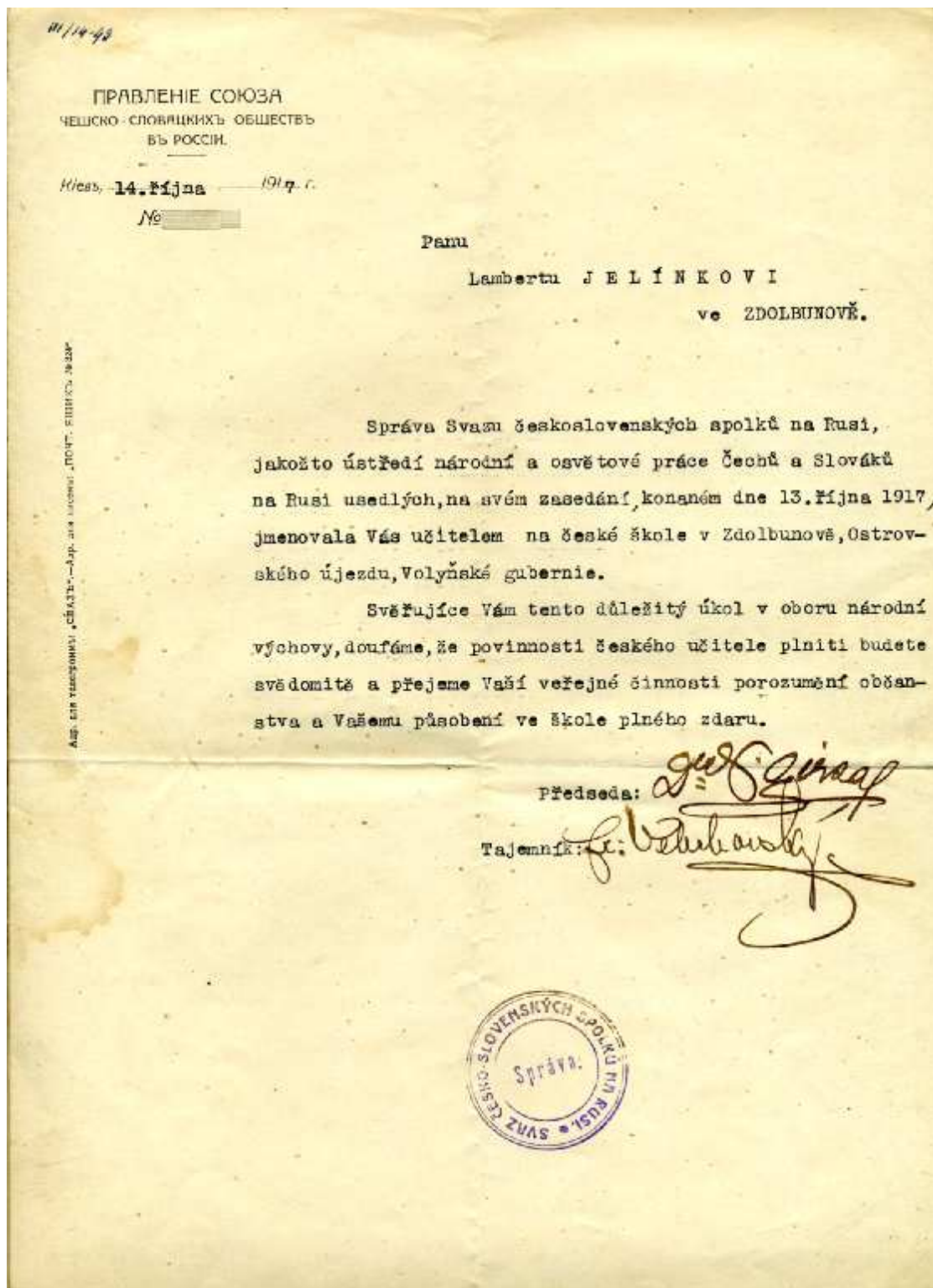
Kromě toho konány 2 sbírky na listiny a sice jedna ve prospěch raněných českých legionářů, která vynesla rub. 226, 20 a druhá po zahájení českého vyučování ve prospěch české školy v Zdobunově, která dala rub. 1142, 50. Pak, když nebylo k dostání dřeva k topení, byla na prosbu místopř. p. Víška provedena sbírka dřeva. Obchůzce po českých domech se věnovali p. p. Rovný a Procházka. Sebrali 4 fóry dřeva a tak byla škola zabezpečena na nějakou dobu topením.

Práce spolková byla stížena ještě tím, že vláda se ustavičně měnila. Jestli čes se něco vypracovalo, zitra již to provést nebylo možno následkem změny věřejší vlády. Proto náš divadelní odbor musel svým příčinám, t. j. hraním divadel vydělati tolik, aby škola mohla existovati. Každý však pracoval rád; divadelní odbor se všemožně přičinoval pod vedením pí. Chramostové a školní komise horoučně pracovala pod vedením p. Pluhaře staršího.

To byly počátky české školy ve Zdobunově a české organizace, která později za polské vlády zalegalisována pod jménem „České Eceedy“.

Jeden z účastníků.

Tím účastníkem byl pan Alexandr Khol.

Jmenování Lamberta Jelínka učitelem České školy ve Zdobunově podepsané vedením Svazu československých spolků na Rusi. Rok 1917. Lambert Jelínek byl v civilu odborný učitel v Brně. Jako rakouský voják se vzdal Rusům a byl zajat. Přihlásil se k československým legionářům a později byl jako učitel poslán do Zdobunova. Po vyhlášení Československé republiky v roce 1918 se vrátil do Brna. Zajímavé je že jmenování se uvádělo rusky i česky a Svaz musel mít i razítka v obou jazycích.

Господину

Лямберту Е Л И Н К У

въ ЗДОЛЬБУНОВЪ.

Правленіе Союза чешкословацкихъ обществъ въ Россіи, какъ центральный органъ національнаго и культурнаго движенія проживавшихъ въ Россіи чеховъ и словаковъ, назначило Васъ въ своемъ засѣданіи 13-го октября с/г. учителемъ чешской народной школы въ Здольбуновѣ, Островскаго уѣзда, Волынской губерніи.

Повѣряя Васъ этой должностью, имѣющей громад-ное значеніе въ дѣлѣ національнаго воспитанія, надѣмся, что обязанности свои, какъ дѣятель сознательный, будете исполнять добросовѣтно и честно. Съ своей стороны Вамъ желаемъ встрѣтить въ своей дѣятельности сочувствіе Вашихъ будущихъ согражданъ и достичь съ ихъ помощью полнаго успѣха. -

Кіевъ, 14-го октября 1917 г.

Предсѣдатель:

Секретарь:

Český komitét a české školství ve Zdobunově

Je třeba s velkou úctou vzpomenout na Čechy ve Zdobunově, kteří v nepředstavitelně těžké době vykonali pro své spolubydlící a zejména pro české školství ve Zdobunově ohromnou práci. Těžká doba proto, že od roku 1917 do roku 1920 se na Volyni vystřídalo devět! vlád. Níže uvedená fakta jsou vzata z časopisu Hlas Volyně z 7. 4. 1928. Dne 18. 4. 1917 byl založen ve Zdobunově za účasti 57 Čechů Český komitét. Na této schůzi byli předběžně zvoleni: předseda – A. Khol, místopředseda - T. Břečka, zapisovatel - Charvát.

18. 4. 1917 byla další schůze za účasti 75 Čechů. Po dlouhé, bouřlivé rozpravě byli do nového výboru zvoleni pánové: Syrovátka, Khol, Kadeřávek, Jaček, Blažek, Hromada, Vízek, Charvát, Břečka, Vlasák, Rovný a Pluhař. Náhradníci pánové: Prášil, Němeček, Maděra, Vacke, Holec a Král. Tentýž den, po členské schůzi byla schůze výborová a na ni byli jednohlasně zvoleni:

Předseda: A. Khol

Místopředseda: pan Vízek

Pokladník: T. Břečka

Revizoři účtů pánové: Syrovátka a Prášil.

Bylo usneseno pořídit soupis všech Čechů žijících ve Zdobunově. Soupisem byli pověřeni pánové: Vacke, Rovný, Pluhař, Syrovátka, Hromada, Vízek, Němeček a Kadeřávek. (Tento soupis se dochoval v originále a je v této publikaci uveden).

Pro ujasnění situace ve školství na Volyni v těch dobách je třeba zde uvést, že do roku 1887 nebyla v carském Rusku povinná školní docházka. Teprve v tomto roce byly carským dekretem zavedeny státní školy, samozřejmě s ruským vyučovacím jazykem. Základní školy byly tříleté a většinou, zejména na vesnicích, se na nich učilo jenom v zimních měsících. V létě děti pomáhaly rodičům v práci, zejména na polích a při pasení dobytka. Tak to vlastně trvalo až do roku 1917. Již 13. 5. 1917 píše Komitét do Kyjeva o informace ohledně možnosti zřídit ve Zdobunově soukromou Českou školu.

4. 6. 1917 Český komitét zvolil do školní komise tyto pány: Vízek, Pluhař st., Maděra, Vacke a Rovný. Z dam byly zvoleny: Jačková, Kholová a Halounková.

Český komitét již dříve založil Divadelní odbor a Tělovýchovný spolek. Pro zamýšlenou školu bylo třeba zajistit peníze. Byly pořádány sbírky a také se zapojil Divadelní odbor, který výtěžky z divadelních představení věnoval nejen budoucí škole, ale i na jiné charitativní akce.

18. 6. 1917 bylo sehráno divadelní představení „Na statku a v chaloupce“. Výtěžek, 243 rublů, byl věnován ve prospěch raněných českých vojáků. Peníze byly odeslány do Kyjeva Českému invalidnímu fondu. Kromě toho byly konány sbírky. Jedna ve prospěch raněných českých legionářů vynesla 226,20 rublů. Druhá ve prospěch české školy ve Zdobunově vynesla 1.142,50 rublů.

19. 9. 1917 byl od pani Pavelkové pronajat dům pro školu. Bylo pořízeno nejnútnejší školní zařízení, tabule, stupínek, dlouhé lavice pro více žáků, několik kratších pro dva žáky, hliníkové kalamáře zasazené do lavic. Opatřili po rodínách několik starších slabikářů a čítanek. 15. 10. 1917 přijel do Zdobunova, poslaný Svazem z Kyjeva, český učitel, pan Lambert Jelínek. Byl to odborný učitel z Brna, který jako rakouský voják přeběhl do ruského zajetí a přihlásil se do Československých legií. Protože v Kyjevě evidovali žádost ze Zdobunova o přidělení českého učitele, byl legionář Lambert na toto místo přidělen. Druhým učitelem byl Vladimír Salava, starší pán, dědeček pani Kholové, za svobodna Gruberové. 13. 11. 1917 byla otevřena a vysvěcena První soukromá Česká škola ve Zdobunově. To bylo za pouhých šest měsíců od první vážné myšlenky na vybudování České školy. Do 6. 1. 1918 bylo sehráno 7. divadelních představení, uspořádán zahradní koncert a dva kabaretní večírky. Výtěžky ze všech akcí byly věnovány ve prospěch školy. V zimě 1917-1918 nebylo k dostání palivové dřevo pro školu. Na prosbu místopředsedy pana Vízka, pánové Rovný a Procházka obešli české rodiny a sebrali čtyři fůry dřeva. Tím byla škola na nějaký čas zabezpečena. Spolková práce byla nejvíce omezována tím, že se velice často měnily vlády. Jeden den se něco usneslo a druhý den se to již nemohlo vykonat, protože se změnila vláda a platila jiná pravidla. Peníze na provoz školy byly hlavně získávány hraním divadel a sbírkami. Divadelní odbor se všemožně přičiňoval pod vedením pani Chramostové a školní komise horečně pracovala pod vedením pana Pluhaře staršího. Předseda Alexandr Khol vždy vyzýval všechny bohaté Čechy, aby přispívali většími částkami a nahradili tak to, že ti nemajetní někdy nemohli zaplatit ani základní školní příspěvek. Po vyhlášení Československé republiky, se pan učitel Lambert Jelínek vrátil domů do Brna. Vyučování dále zajišťoval staříčkový učitel pan Salava s pomocí neodborné síly slečny Břečkové. Učili psaní, čtení, mluvnici, krasopis, počty a zpěv. Ruštinu učila učitelka Helena Chramostová. Přes všechny potíže způsobené stále probíhajícími válečnými událostmi, dokázal Český komitét udržet školu v provozu. Klidnější časy nastaly až od září roku 1920, kdy se Západní Volyň stala součástí nové Polské republiky. Na konci školního roku 1921/22 se Český komitét přejmenoval na Českou besedu. Česká beseda opět zajišťovala činnost školy, Divadelního odboru a Tělovýchovné jednoty, která se v roce 1927 stala Sokolskou jednotou. Škola, která byla v ulici Koscielna byla přemístěna do lépe vyhovující budovy ve stejné ulici. Celou dobu, až do roku 1939 se učilo podle učebnic vydávaných v Československu. Samozřejmě kromě polštiny, která byla povinná od vzniku Polské republiky v roce 1920. Mezi mnoha učiteli, kteří se vystřídali v České škole ve Zdobunově, zasluhuje pozornost pan učitel Antonín Masopust, který sám vyučoval všechny předměty od roku 1923 do roku 1929. V roce 1929 přichází do Zdobunova z Prahy, učitel Josef Kosek. Brzo se stává ředitelem školy, kreslí plány na výstavbu nové, moderní školy a ta je také velmi rychle vybudována. Česká Beseda po získání potřebného kapitálu začala novou školu stavět již v roce 1930. Prostředky na stavbu a udržování školy byly získávány z členských příspěvků a z výnosů různých akcí. Z divadelních her, vystoupení žáků, z tanečních zábav a z darů věnovaných na Českou školu při svatbách, křtinách a podobně. Na stavbu školy značnou částkou přispěli také ministři a významné osobnosti z Československa, kterým byly rozesílány žádosti. Vzor žádosti vypracoval ředitel Kosek a v té době studentky, slečny Křížkovy, je opisovaly. Polská vláda věnovala na stavbu školy pouhých 600 zlotých. V nové školní budově, ještě nedostavěné, se začalo vyučovat se 116 žáky ve školním roce 1931/32. Učilo se pouze

v přízemí, ve dvou větších a jedné malé místnosti. Z významných osobností Československa školu navštívili:

8. 5. 1929 poslanec V. Girsá

28. 9. 1933 profesor doktor František Karas

10. 10. 1936 vyslanec doktor Juraj Slávik

Po obsazení Polska Rudou armádou v roce 1939 byla obnovena činnost školy 17. 9. 1939. V průběhu roku 1940 byl Sovětskými úřady odvolán z funkce ředitele školy Josef Kosek z důvodu, že je zahraniční příslušník (protektorát Čechy a Morava). 13. 1. 1941 byla do funkce ředitelky školy jmenována slečna Anna Křížková. Po přepadení SSSR Německem 22. 6. 1941 obsadilo školu německé vojsko. Ve školním roce 1941/42 se znovu ředitel Kosek ujal řízení školy. Vyučovalo se v odpoledních hodinách v budově ukrajinské školy. Potom přišlo nařízení o uzavření české školy.

V nastávajícím školním roce 1942/43 povolil ukrajinský školní úřad vyučovat české žáky v rodném jazyce v odpoledních hodinách v budově ukrajinské školy. Škola se jmenovala Ukrajinská vyšší národní škola. Na vysvědčeních se známky za jazyk český neuváděly. Po roce toto povolení bylo zrušeno. Škola se nyní jmenovala Ukrajinská národní škola. To vše lze sledovat na vysvědčeních z té doby, které jsou otisknuty v této publikaci. Některá vysvědčení byla napsaná na čtverečkovaném papíru, vytrženém ze sešitu.

Zdolbunov Rudá armáda osvobodila 2. února 1944. Po nejnutnější opravě školní budovy bylo z příkazu sovětských školských úřadů zahájeno vyučování 15. 2. 1944. Ředitelkou byla jmenována Anna Křížková. V roce 1944/45 škola měla název Česká střední škola. Jazyk vyučovací byl český. Od druhé třídy byl vyučován také jazyk ukrajinský, od třetí třídy také jazyk ruský a od páté třídy jazyk anglický. Pro nedostatek odborných českých učitelů vyučovaly české výpomocné síly: Olga Zivalová, Emilie Vízková, Marie Krovská, Průšek, Brda. Ostatní učitelé byly ruské a ukrajinské národnosti. Hodně žáků se přihlásilo do školy z okolních vesnic, nejvíce z Kvasilova a Hulče. Na jaře 1944 se do řad Československé vojenské jednotky pod velením plukovníka Svobody hromadně hlásili Češi, muži i ženy. Mezi jinými také bývalý žák České školy Jiří Hrouda, který padl jako hrdina v bojích u Dukly. Ve školním roce 1945/46 už se škola jmenovala Česká neplno střední škola-byla to sedmitřídka. Český jazyk se vyučoval, ale nebyl to jazyk vyučovací. Tím byl jazyk ukrajinský. Ve školním roce 1946/47 se škola podle razítka na vysvědčení stále jmenovala Česká neplno střední škola, ale jazyk český už na vysvědčení nebyl.

Školu předala ředitelka Křížková 8. 2. 1947 ukrajinským školským úřadům. V dnešní době je zajímavé sledovat na internetu debaty ukrajinských studentů, bývalých žáků zdolbunovské školy, jak opravdu s láskou vzpomínají na SVOJI nádhernou školu, která je prý nejhezčí ze všech škol, kde se učili. Při tom Čechům, kteří tuto školu vybudovali, budova sloužila jenom a to s přestávkami, 11 let!

✓ Chromata Ant.
 Chromata Alx
 Chocholouš Maria
 Chocholouš Josef
 ✓ Charvát Nikolaj
 ✓ Charvát František
 Chudoba Jan

✓ Jakubec Josef
 Jáciel Bohumil
 ✓ Janás Jozef
 Jiránková
 Jelínková Lidmila
 Jelínek F.
 ✓ Jaburková
 ✓ Janová H.
 ✓ Janová

✓ Kárama Jan
 Kubista Jan
 Kubelka Maria
 Kosira Václav
 ✓ Kadišček Antonín
 ✓ Kadišček Václav
 ✓ Kadišček Josef
 Karda Vladimír
 ✓ Karkk Vladimír

✓ Karkk Václav
 ✓ Kolač Vladimír
 ✓ Kociš Pavel
 ✓ Kral Antonín
 ✓ Káise Václav
 Kubelka Pavel
 Kuchlerová Maria
 ✓ Kůrčová Alena
 Kvača
 ✓ Kůrcala
 Klígl Václav
 Křížek
 ✓ Klíže Jozef
 Kuzák Robert
 Kvača
 ✓ Kůstál Jan
 ✓ Kůstál Václav (Krom. 07)
 ✓ Khol Alena
 Kamenář J.
 Kamenářová Alena
 ✓ Kholová Alena
 ✓ Kováček
 Kozmich
 ✓ Kholák Josef
 Kudrlik Pavel
 Kudrlik M.
 Kvača
 Kvačová Anna
 ✓ Kulač Vladimír
 ✓ Kulač
 ✓ Kulač

✓ Sush
 ✓ Sush I
 ✓ Steliko J. E.
 ✓ Steliko
 ✓ March Jan
 Matrich Leopold
 Madira
 Mord Zoh
 ✓ Matel
 ✓ Mouson
 Maida
 ✓ Muzich J.
 ✓ Nime Jan
 ✓ Novichy Vladimir
 ✓ Novichy Frankish
 Novichy Josef
 Novak Jan
 ✓ Novak Jan
 Nargubauer Paul
 Najman Jan
 ✓ Nimech Jan
 ✓ Novichy Jan
 Nuzich J.

Omer Jan
 Omer Jan
 Ocherky Jan
 ✓ Ocherky
 Oboiska Amastage
 Ova
 ✓ Ocherky
 Ocherky Kate

✓ Orshakov's Juratona
 Petríček Josef
 ✓ Pávil Vladimír
 ✓ Pávilov's Maria
 ✓ Pávil Alois
 ✓ Pavik Jan
 ✓ Pavik Josef
 Pavik
 ✓ Paviková Anna
 ✓ Pecháček Václav
 ✓ Pecháček Vladimír
 ✓ Pecháček Jaroslav
 ✓ Pecháček Jan Sg.
 ✓ Pecháček Anna
 Pavelka
 ✓ Peháček
 ✓ Peháček & Haisl Jan
 ✓ Peháček Stefan
 ✓ Peháček, syn
 ✓ Peháček Barbara
 ✓ Peháček Vladimír
 ✓ Peháček, syn
 ✓ Peháček, syn
 Peháček I & II
 ✓ Peháček
 ✓ Peháček Vladimír
 Peháček Josef
 Peháček Paul
 Peháček Jaroslav
 ✓ Peháček Antonín
 Peháček
 Peháček Alameda

✓ Šelustka J.	
✓ Štulle Jan	
✓ Švitek Václav	
✓ Šolac	
✓ Šlanský	
✓ Štarašová	
✓ Šovara	
✓ Šarický Josef	
✓ Škácí Křesťan d. maj.	
✓ Rehánek	
✓ Říha	
✓ Šturmá Vladimír	
✓ Štajer Josef	
✓ Šuma Václav	
✓ Šulák Josef	
✓ Šebek Josef	
✓ Štejska Jan	
✓ Štropa Josef	
✓ Šmid Josef	
✓ Šmid Vladimír	
✓ Štouda Emanuel	
✓ Šabaha d. maj. Václav	
✓ Šindlář František	
✓ Šnajda Josef	
✓ Šar	
✓ Švec František	
✓ Šurek Ond.	
✓ Šraj	
✓ Štramský Jan	
	✓ Šalup
	✓ Šamáček J.
	✓ Šamáček J.
	✓ Šnytr Václav
	Šamajenský
	✓ Šmolař Antonín
	✓ Šhlík
	✓ Štuma Jos.
	✓ Šarhaník Josef
	✓ Šebec Antonín
	✓ Šach Josef
	✓ Škasičský
	Šlášek Vladimír
	Švec
	✓ Škvar J.
	Štvořec Antonín
	Švalbora
	✓ Švestka Václav
	Švestka Josef
	✓ Švába
	Švába
	✓ Švába
	Švába
	✓ Švába
	Švába Vladimír
	✓ Švab
	Švab Křesťan

Bylo tehdy zapsáno 218 hlav rodin.

Vladimír Salava, jeden z prvních učitelů ve Zdobunově.

Pop, otec Dimitrij (s vousem) z chrámu Přesvaté Bohorodice byl velmi oblíben českou pravoslavnou společností. Dále na snímku jsou: Manžele Glaichovi, Libuše Glaichová, pan Jirásek a fotograf Alexandr Pánek.

Obchod pana A. Khola za carského Ruska.

Na snímku vlevo pan A. Khol, vpravo jeho tři příručí, Charvát, Zavrtaľ a Liška.

11/14-109

ВСЕРОССИЙСКИЙ
СОЮЗЪ ГОРОДОВЪ
ПОМОЩИ
БОЛЬНЫМЪ И РАНЕН. ВОИНАМЪ

КОМИТЕТЪ
ЮГО-ЗАПАДНАГО ФРОНТА.

БУХГАЛТЕРІЯ
Отдѣла Передовыхъ Отрядовъ.

22/11 1917 г.

№

г. Киевъ, Ввнковая № 5.

Велестный пане Khol,

Doručitel tohoto dopisu jest jeden z mých plet-
ných bratranceů. Jedl do Hulče k jednomu
českému polníku do hospodářství na místo, které
jsem mu předem s panem Charvátem zaopatřil.
Aby nebylo pro mne smutno, vzal si sebou svého kollegu. Pro něho
místlo předem nemí zaopatřit, poněvadž mi o něm dříve nic ne-
říkal. Doufá, že pro se tam snad i pro něj něco najde. Když by
náhodou můj bratranec nemohl pro něj žádné místo a po pře-
padě snad by ještě věděl o nějakém místě, to zotěle prosím Vás
o tom mém bratrance. Dobře jeho jest. Hulče česká. u p. Ant.
Cilce.

Přijdou-li na večer do Zolokunova, tak aby nemuseli jít
v noci na místo, tak budete tak laskav a napravo je ova panu
Charvátovi přemlouvati; já jsem s ním o tom již mluvil.

Pro celou tu dobrou, co jest zle p. Charvát, staráme se pro
Vás koupiti nějaké vhodné zboží, ale nikde nic není. Nyní žádné
zboží absolutně již není. A jest-li že jest, tak cena nebývá příliš vy-
soká a nebo se prodává jen, nebývá partiami, což stáží dostatek
nemí možné koupiti i kdyby to přišlo tím způsobem laciněji.

Pán p. Charvát nemůže nic koupiti, aby nadovno nevezl naz-
pět prázdný koš.

Za poskytnuté služby, děkuji Vám předem a zůstávám s úctou
Váš
Cilce

Pan Khol byl velmi dobře znám v českých kruzích v Kyjevě. Pisatel dopisu prosí o pomoc pro svého bratrance a jeho přítele, kteří jako zajatci hledají práci v Hulči u pana A. Cilce.

Český výbor pro pomoc obětem války v Kyjevě vyzývá k zaslání příspěvků do fondu České družiny pro podporu invalidů – družinníků, jejich žen, vdov a sirotků.

2/14-90

ЧЕШСКИЙ КОМИТЕТЪ
ВСПОМОЩЕСТВОВАНІЯ ЖЕРТВАМЪ
ВОЙНЫ.
УТВЕРЖДЕННЫЙ 7. НАЧАЛЬНИКОМЪ ЮГО-
ЗАПАДНАГО КРАЯ 22 ИЮЛЯ 1914 ГОДА.
НОВЫЙ ИРЩАТИНСЬ 41.

ČESKÝ VÝBOR
PRO POMOC OBĚTEM VÁLKY.
SPOLUPRÁCEMĚ NÁRODNÍM JINOCIPROBNÍM
KRAJANŮM DNE 20. ČERVENCE 1914.

26. června 1917 r.
№ 11462

Věšnost doby, ukládající nám za povin-
nost státi ~~na~~ boku rekoveným a zoužilým našim hrdinům Českým
dobrovolníkům, kteří vzali si za úkol se zbraní v ruce
jíti osvobozovati ujařmenou vlast, postavila nám za úkol
obezpečiti tyto průkopníky České samostatnosti finančně,
založením fondu " České družiny " ku podpoře invalidů-dru-
žinníků, jich žen, vdov a sirotků.

Postrádajíce Vás ~~na~~ dosavad ve spisku upisovatelů na fond,
což přispíváme jedině Vaši neinformovanosti, omdlujeme si
poukásati na vznešenost předsevzatých úkolů a důležitost
jich splnění v dnešním našem zápase v branném odboji proti
Rakousku.

Poctivé a upřímné vlastenecké smýšlení v této historicky
grandní době projevuje jedině ten, kdo otevřel své srdce
citům a povinnosti národní a nevyhýbá se posílení naší akcí
vedoucí nás k vítězství, což jedině je možné při hojném

Смоленскъ 1917, № 11462.

podporování našeho odboje proti Rakousku a mezi jinými i
upisování na fond České Družiny, od něhož žádný
přesvědčený Čech vyjaut být nemůže.

Z té příčiny dovolujeme si přiložiti úpisní
listinu, zaplněnou na 3 3 ročních příjmu či služného
(nejnižší norma) kterou neodpřete zajisté podepsati
a nám obratem pošty laskavě vdati.

při tom podotýkáme současně, že nechceme
nikoho zatížiti platební povinností a proto krajánům,
platícím již národní daň, příspěvek na fond České Dru-
žiny se z národní daně odpočítává, čímž i platební
povinnost se neuvětšá.

Konečně Vás s trojice prosíme, abyste nám
poslal seznam známých krajánů z Vašeho okolí a udělil
jich stavu, zaměstnání a jak dlouho v Rusku žijí.

S krajanským pozdravem
Místopředseda: *J. S. Čimay*
Tajenník: *J. Beletovskij*

ЧЕШСКИЙ КОМИТЕТЪ
ВСПОМОЩЕСТВОВАНІЯ ЖЕРТВАМЪ
ВОЙНЫ.
УТВЕРЖДЕННЫЙ 7. НАЧАЛЬНИКОМЪ ЮГО-
ЗАПАДНАГО КРАЯ 22 ИЮЛЯ 1914 ГОДА.
НОВЫЙ ИРЩАТИНСЬ 41.

ČESKÝ VÝBOR
PRO POMOC OBĚTEM VÁLKY.
SPOLUPRÁCEMĚ NÁRODNÍM JINOCIPROBNÍM
KRAJANŮM DNE 20. ČERVENCE 1914.

Začátky divadelního kroužku ve Zdobunově se datují od roku 1908. Mezi zakladateli nového kroužku po roce 1917 na fotografii jsou:

Stojící zleva: Khol Karel, Chotěbořský, Alexandr Doležal, Alexandr Vízek
 Sedící zleva: Václav Břečka, Strejc, Helena Chramostová, Pavelka, Karfík
 Ležící zleva: Hrouda, Vyletěl

Učinník č. 6.
Divadelního oddělení „Českého Spolku v Zdobunově“

Dnes 27. září 1917. r. v místovosti p. Blánska,
bude se odbyvati v 8 hod večer schůze.

Je žádoucí aby byla co nejhojnější účast, poně-
vadž přijel do Zdobunova, poselany nam z Kiěva
Uvázeu Českého spolku pan A. Havel herce, voháreku
umělec, aby nam při přiadání divadelních her
byl nápomocen.

Program:

1. Čtení protokolu minulé schůze.
2. Proslav p. Havla
3. Pojednání o dalsi naší práci.
4. Volný návrh.

Zedustel: M. H. Místopředsed: R. H.

Při: Vlasakova
Hroudova M. Hroudova
Matějčikova
Kronfchova - M. Kromfchova.
Kachrabova
Krejčíkova
Kochalova M. Kochalova
Janěvičova R. Janěvičova
A. Hroudova

Většina českých spolků měla vedení v Kyjevě. Z archivní korespondence lze usoudit, že se vedení jednotlivých spolků dobře staralo o své členy po cele Volyni. Zde je ukázka toho, jak Svaz Českého spolku posílá z Kyjeva do Zdobunova herce Antonína Havla, aby místním ochotníkům pomohl při pořádání divadelních her.

Porvání

kn schůzi České komitely, která se otevírá
dnesmto dne přesně o 7 hod. večer v míst.
F. Blaška.

Program:

- 1) Čtení jednáního protokolu.
- 2) Vybrání 2 kandidátů, co členi K. D. ob.
mírového sdružení.
- 3) Vyhotovení dopisu kn partii náč. svo-
ho.
- 4) Volné návrhy.

Ve Kralupov, ve čtvrtek, 9. list. 1917.
M. Štěp. Křížek.

P. P. pp.

Khol ~~Khol~~

Horvna ~~Horvna~~

Břečka ~~Břečka~~

Láček ~~Láček XXX~~

Štejs ~~Štejs~~

Vlasák ~~Vlasák~~

Horomá ~~Horomá~~

Syrovátka ~~Syrovátka~~

Klich ~~Klich~~

Láček ~~Láček~~

Rovný ~~Rovný~~

Váček ~~Váček~~

Saxčech ~~Saxčech~~

Kadle ~~Kadle~~

Kemčech ~~Kemčech~~

Mátořa ~~Mátořa~~

Bláček ~~Bláček~~

Holce ~~Holce~~

Nemecěk ~~Nemecěk~~

Za povšimnutí stojí, jak často se v té válečné době konaly schůze různých českých spolků.

Presenční listina
 při veřejné schůzi ve Dolbunově
 ze dne 29. října 1917.

Anton Umlauf	vs. Sabata
Voj. Kličik	Pavel Kubelka
J. Přemysla	V. Řečková ✓
J. Palenta	N. Břečková ✓
A. Vých	M. Maděrova ✓
J. Hojný	O. Hojný ✓
J. Břečko	A. Hovorosa ✓
J. Hlaváč	A. Bílohovcová ✓
V. Maršala	A. Housková ✓
vs. Loreš.	E. Pavlík
V. Blahůšek	A. Kemikova ✓
J. Novotný	V. Holý
Op. Maxanek	J. Tomášek
Jan Křížek	A. Kriválová ✓
Josef Děpál	Josef Marana
Václav Černý	Marie Kacáková ✓
Václav Prohájka	A. Křiváček
Anton Kromádský	Josef Šarčák
J. Mačís	Rad. Štěrba
Vladimír Dehák	J. Přemysla
Jaroslav Procházka	Josef
Jan Věrný	Maršala
Josef Lyžička	B. Křížková ✓
Josef Kovář	B. Zemanová
Maršal Vladimír	J. Křiváček
František Ludvík	J. Šarčák
	J. Šarčák

Presenční listina veřejné schůze dne 29. října 1917

Oběrník

České komitě upozorňuje všechny
lepší krajany a učitel želíněk chtějí v ho-
věti slechetnému práci mnohých do kona-
lit, se nebo vyučiti, se mateřskému jazyku,
mim. dávati 1. pros. 1917. večer. hodiny.

Kdo chce těchto hodin se účastniti,
napiš na druhé straně poznamenanati
své vlastní a křestní jméno, stáří, ulici,
číslo domu a dostav se v neděli dne
26. listop. 1917. do české školy přesně o
3. hod. odp. kde se vše ostatní určí,
jako den, hodina, honorář, případně
předmět počty atd.

Oběrník více obcházeti nebude.

Ve Dolbunově, 17. listop. 1917.

Lelíněk Lamb.
s. i. j. natel a učitel.

Místopředs. Česk. kom:
St. Vizek

Erudita
škol. komise:

Upisovací listina první české školy ve Kolbunově.

České komitě s výborem školní komise obra-
cí se jmenem našich školních dětí ku všem špi-
šim S. S. pp. Dobrořincům naší první české školy
s upřímnou prosbou, by každý, kdo jen trochu mti-
žl, přispěl svým milodarem ku přežení a Dobře-
mu zaplacení této Školy. Spoujíme veličání, neboť v
něm jest síla národa.

Na každý milodar srdečně děkujeme a přeje-
me, by sloužil ku slávu a emohutření naší
všem společné, České věci.

Ve Kolbunově, 21. listopadu 1917.

Předsedá
školní komise:
J. Pluháč

Křestopředseda
Českého komitětu:
J. Vízek

Václav Votrak	100	Štěpánka	5
Rehormek Vlad.	40	Mary Těšlyb.	5
Jan. Toček	50	Brovinkova	5
Josef Mlýnský	50	Sublanka	2
Josef Petricek	5	Kyčinka	5
Anna Hozorková	60	Kronda	5
Josef Kalmach	10	Dvůžská	2
Jaroslav Šteje	20	Poranice	5
Augustin Šteje	10	Šumice	5
Jaroslav Procházka	20	Ofmar	10
et. Hvozdova	20	Trator	10
Jan Tomasek	1 rub	Slavík	10
Jan Tomášovi	3 rub	Pecharčik	3
Jan Šteje	2 rub	Kačice Vlad.	3
Jan Šteje	5 rub	Malovnkova	2
Tomášek	15	Op. Nazanen	50
Jan. Kroubí	5	Račí	2
Matej Kováč	20	J. Krouček	2
Debera	1	Přízřibská	5
Vranova	3	V. Holc.	5
Tomáš parník	20	A. Hmlauf	25
Štěpán	5	Prasle	5
J. Štěpán	5	V. Klich	20
V. Štěpán	3	A. Haderávek	20
J. Štěpán	10	J. Mašek	5
J. Štěpán	3	M. Mašek	1
Glaič Vlad.	10	Cerweny	10
Přibátovská	1	Blatný Jelenka	5
Kapucijnová	1	Bohálský	20
Vizek	10 rub.		
J. Štěpán	40		
J. Štěpán	2 rub		

Upisovací listina První České školy ve Zdobunově.

Hřivant	50p -	W. Marešova	6 -
Zeman	3 -	Rosina	3 -
Prohonská	5 -	Roller	1 -
E. Pavlík	10 -	Hoppus	5 -
J. Savelk	15 -	Horynova	10 -
Mališovsky	3 -	Maděřova	10 -
Mališovsky	1 -	Kadec	3 -
Jopský	2 -	Holí	2 -
Jepka	2 -	Mohel	3 -
Marončovi	2 -	Hovoni	5 -
Pulickovi	3 -	Šabatková	5 -
Puha	1 -	Nemeckova	5 -
Procházka	10 -	Šupjůvá	2 -
Marok	3 -	Anton	6 -
Hopňka	6 -	Větrova	1 -
R. Savara	1 -	Popelářová	1 -
Procházka	10 -	Marončovi	1 -
Holec	10 -	Savara	50 -
Pocmouk	5 -	Grusob Dobrod	1 -
J. Voček	20 -	Hončíková	1 -
P. Ludvík	10p	Čisnánska	50 -
M. Solaryns	10p	Kolarová	2 -
Křížek	5 -	Mopjův	20 -
Štěpán	1p	st. Chrástka	6 -
Št. Marie	18 50 -	Chrástka	3 -
Thomada	15 -	Dědík	3 -
Ludvík st.	5 -	V. Šramka	10 -
Blacov	15 -	J. Koberáček	10 -
		V. Svoboda	5 -
			100 50

První Česká škola ve Zdobunově byla založena v roce 1917. V legionářských uniformách uprostřed: Lambert Jelínek, první řídicí učitel ve Zdobunově, druhý legionář Adolf Doležal, pomáhal s řízením školy. Vpravo od učitele Jelínka je učitel Vladimír Salava.

Zajímavost: První český učitel Jelínek drží žačku první třídy Křížkovou, která za 30 let jako ředitelka České školy ve Zdobunově předávala v roce 1947, při reemigraci Čechů do Československa, tuto školu Ukrajinským školským úřadům.

Drazí Krajané!

Při utvoření se divadelního odboru, při našem komite-
tě, byl jsem zvolen pokladníkem tohoto odboru.

Lovečnosti nejen moje, ale i celého našeho odboru, abych
Vám z dělal činnost a zároveň i veskeren příjem i vydání,
ze zábah odborem porádaných. Tak nahlédnete, po přečte-
ní moje pokladniční zprávy, jsou příjmy dosti slušné,
za to však i slušné vydání. - Aby každý mohl si udělati
jasnější představu o všem, a aby nikdo nemohl říci, že
něco skrýváme, z děláme Vám příjem i vydání z každé zá-
bavy zvláště a sice:

Název bez	Hrubý příjem	Hudba	Daň městská	Daň dobrovůln.	osvětlem	Různá vydání	Celkové vydání	Odevzdaná pokladniční kassa
3/9 Koncert záhrad.								
Poslední hřích	454 50	236 50	-	-	-	4 40	126 90	367 80
7/10 Kabare	354 13	125 -	-	-	76 80	10 28	81 30	243 38
19/10 Bespárech Habšbur.	644 20	200 -	-	-	114 95	-	181 45	496 40
19/11 Maryša	622 85	205 -	40 57	-	-	-	210 75	458 32
3/12 Koncert	-	-	-	-	-	-	44 -	44 -
26/12 Polská zima	977 75	216 -	67 40	129 50	60 -	-	144 60	617 50
Uhrnem	3353 43	982 50	109 97	221 25	74 68	789 00	2277 40	995 25
<u>Rozličné výlohy</u>								
	2277 40							
Pokladniční odv.	995 25							
Zůstatek v kasa- nosti u mne	80 78							
	<u>3353 43</u>							

Co hlavně činí naše velké výlohy jest hudba a

Ukázka vedení pokladny divadelního odboru panem Kholem.

Travské svadlenky

Opuscula v 5. jednáních; slova i hudba od Oty. Kástra
Revisor p. Joz. Blaha.

Osoby.

Leahna Štítlová, maj. mod. zavaz.	p. W. Chramostová.
Robert Kramlata, její synovec	p. V. Vlasák.
Karlová, chudá vdova	p. M. Matějčková.
Márinka, její dcera	p. K. Vlasčková.
Lihánka	st. V. Břečková.
Pannubá, Benášek, soukromník	p. J. Strje.
Jeník } jeho otec	p. J. Blaha.
Žilka } jeho matka	st. K. Hroudová.
Vladimír Škráňný, kněží	p. F. Chavát.
Borča	st. J. Procházková.
Teňa } svadlenky	p. K. Kocouřková.
Kámenka } svadlenky	st. A. Bláhová.
Liška, učence	st. A. Káděřáková.
Karel Mächer, student	p. V. Pránil.
Emar Püra, voják	p. A. Kádnáček.
Joz. Pily, komunist	p. V. Tomáševský.
Jedáček, řádk. míst. školy	p. J. Čmár.
Šoder Novák	p. K. Špováthá.
Paří, jeho dcera	st. V. Břečková.
Kučich, domácí nář.	p. A. Čáček.
Káčinka, panáček u Benáška	p. M. Janičková.

Děj v Praze, za naší doby

Oddílom I. Dva na splátky II. Svadlenka o plnovousení III. Kámen
v sádkách IV. Pět mládežníků v jedné alovaci V. Dvě tehyné najednou

Cislovani' odadla od 1 — do — 3 rub

Cisty výnos ve prospěch místní české školy!!!

Pro představení rotné rábava.

Janík.

Poradatel, p. J. Blaha.

26 декабря 1917 года.

ЧЕШСКИЙ ДРАМАТИЧЕСКИЙ ОТДѢЛЪ ИГРАЕТЪ

ПОЛЬСКАЯ ЗИМА

(Драма о 3-х дѣйствіяхъ)

ДѢЙСТВУЮЩІЯ ЛИЦА.

Матусь (трактирщикъ)	Т. Гавель.
Кристіанъ Бремъ (надзиратель)	г. уч. Елинекъ.
Вальтеръ (хлѣбопашецъ).	г-нъ Голець.
Шмидтъ (лѣсникъ).	г-нъ Громада.
Никль (служащій).	г-нъ Блажекъ.
Президентъ суда	— — —
Актнарь	— — —
Докторъ Франць	г-нъ Власакъ.
Гипнотизеръ	— — —
Екатерина Матусова	г-жа Надержабекъ.
Анюта (ея дочь)	М-е М. Гроуда.
Лиза (служанка)	М-е Блажекъ.
Посѣтители трактира и другіе.	

Матусь спѣшитъ что-бы его дочь вышла замужъ за полицейскаго надзирателя, тѣмъ онъ желаетъ замаскировать, въ случаѣ если его грѣхъ будетъ открытъ, свою вину. Счастливая Анюта готовится на свадьбу, но судьба устраиваетъ иначе. Матусь, однажды, какъ то встрѣчаетъ гипнотизера, который производитъ на него глубокое впечатленіе и наноситъ страхъ. Ему часто снится объ немъ. Наканунѣ Рождественской ночи Матусь возвращается, послѣ покупки вина, домой — сидя за столомъ открываются двери и входитъ какой то незнакомецъ, Матусь, котораго мучила совѣсть: изъ за совершеннаго преступленія предъ 15-ю годами, во своемъ воображеніи лугается приходящаго и

Въ третьемъ дѣйствіи Матусь немного въ приподнятомъ настроеніи послѣ выпитаго вина засыпаетъ. Ему снится будто-то онъ находится передъ судомъ гдѣ встрѣчаетъ гипнотизера, который

ДРАМА ПРОИЗВОДИТЪ ГЛУБОКОЕ ВПЕЧАТЛЕНІЕ

НАЧАЛО ВЪ 8 ЧАСОВЪ ВЕЧЕРА.

ТАНЦЫ, ЛЕТ. ПОЧТА

Режисеръ Гавель

Распорядитель Ячекъ.

Драматический отдѣлъ Чешскаго Комитета

Устраиваетъ на Чешскомъ языкѣ

На Новый годъ! **1918** На Новый годъ!

Артисты

Матье (трагикомедия)
Кристианъ Бремъ (драма)
Валентинъ (эпидемиологическая)

ТОРЖЕСТВЕННАЯ ПРОГРАММА

I разъ на сценѣ **ПЭПА БУРЖУЙ** I разъ на сценѣ

КУПЛЕТЪ ВЕСЕЛАГО ЖАНРА

Безпрерывный хохотъ. **КО КО КО — ШИ ШИ ШИ** Безпрерывный хохотъ.
(Пѣвчій дуэтъ).

Пантомима **АМЕРИКАНСКАЯ ПАРИКМАХЕРСКАЯ** Пантомима
(Участвуютъ самыя лучшия силы мужск. ансамбля).

Хеогграфическая пародія. **ЕСТЬ-ЛИ У ВАСЪ ФІАЛКИ** Хеогграфическая пародія.
(Танецъ изъ карнавала).

МАСКА ДЬЯВОЛА

(Гротеска въ I дѣйствіи).
Г. Г. Громада — Голецъ — Гавель — М-ше Бржечно.

Современное **ЖЕНА НА РАЗВѢДКѢ** Современное

(Пѣвчій дуэтъ).

Смѣхъ надъ смѣхъ **ШКОЛА XX ВѢКА** Смѣхъ надъ смѣхъ

ПРОЩАЛЬНОЕ ВЫСТУПЛЕНІЕ ШАРЛАТАНА

На мотивъ "На помянутой патеру"

ТАНЦЫ!!! **РАЗДАВАНІЕ ПОДАРКОВЪ** ПОЧТА.

пѣвчій дуэтъ и танцы исполнить:

М-ше Вѣра Бржечно и Тонда Гавель, друг. г.и. Громада уч. Елинек. и друг.

БИЛЕТЫ НА ПОНЕЖЕННЫХЪ ЦВНАХЪ.

Подарки принимаетъ г-нъ Нхолъ.

НАЧАЛО ВЪ 8 ЧАС.

Акомпанировать на піано будетъ г-нъ ГОЛЕЦЪ.

Распорядитель ЯЧЕКЪ.

Divadelní plakáty byly psány rusky, ale s upozorněním, že se hraje česky.

11/18-101

Концертъ

1го Чешско-словацкаго стрѣльцоваго

„Яна Гуса“ пата.

Здолбуново, 3. IX. 1917.

Программа:

- 1) Шукко... „Возвздъ Гладаторовъ“... Марш.
- 2) Шоттовъ... „Александро Страдела“... Увертюра.
- 3) Шамитовъ... „Место одъ Вальса“... Вальс.
- 4) Милковъ... „Янита“ (соло для саритона) Антракт.
- 5) Сметана... „Проданная невѣста“ Кюври изъ оперы.
- 6) Шарпанговъ... „Красавица Тресанка“... Вальс.
- 7) Виландеръ... „Жельница въ мѣсяц“.
- 8) Тернакъ... „Кюври изъ чешскихъ нар. пѣсенъ“.
- 9) Байеръ... „Впередъ“... Марш (Вальс)

Управляютъ: Капельмейстеръ З. П. Давидъ
Фредерикъ Ф. Бартошичъ.

Ručně psaný program koncertu Prvního česko-slovenského střeleckého pluku Jana Husa dne 3. 9. 1917 ve Zdobunově

Na Volyni v průběhu let vycházelo hodně českých časopisů. Podařilo se zjistit názvy těchto časopisů: Buditel, Čechoslovan, Hlas Volyně, Krajan, Krajanské listy, Probuzení, Ruský Čech, Věstník.

Protokol
sepsaný při veřejné schůzi poděš. dětí českou
školu navštěvujících ve Zvolnově se dne 14. ledna
1918.

Program: Projít o tom, má-li se na této
škole vyučovat náboženství a které
ho k této šk. vyučování náboženství
převzati.

Zkoumáno tedy, by tento učitel měl děti jen
dějepisně jedním hodinou týdně. Předně
z toho, aby se rádně vyučování nábož. zavedlo
do školního režimu.

Ve Zvolnově, 14. ledna 1918

Prezident: Štáhl

Vizek } A. Doležal
Z. Pluhový }
Josef Kovčák
Karel Horstij
A. Práček,
V. A. Korimber
Křížek
J. Mahanek
V. Rovný
Bumbr. Caba
J. Zeman, J. Zeman

Veřejná schůze rodičů rozhodla, že v roce 1918 se náboženství ve škole učit nebude a bude se čekat, jak v tomto ohledu určí státní nařízení.

Občanský

Přemou vzhledem k městské správě a německého komandanta jsme meem' psali jednoho delegata do kommitte vydarajitel' ps brádem' kn robornému žiti v len tarimn Ukrajiny.

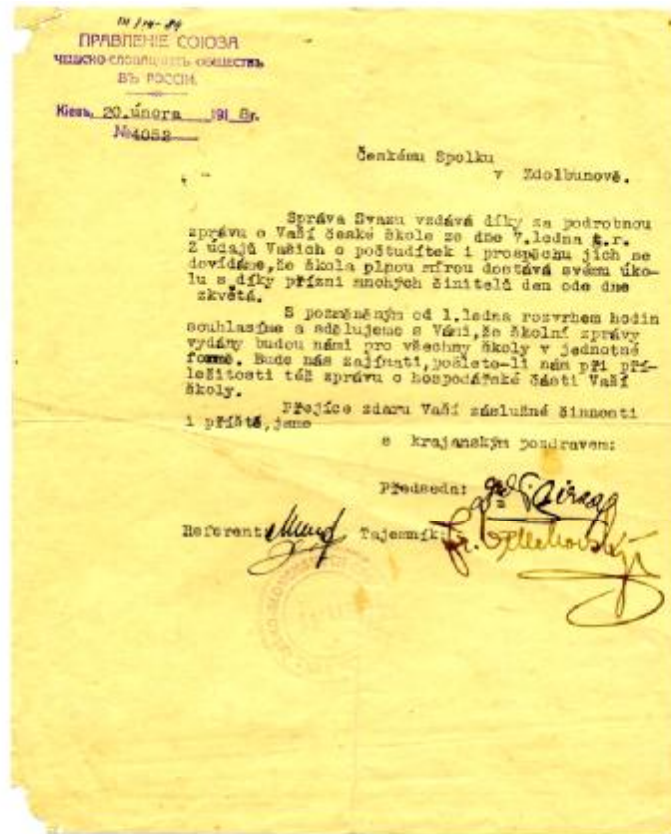
Avn Vao kn mimorádné výborové schi-
di na dnešm' 12. srp. v míshovskeh Koly.

Ljubmoro, 14. února 1918.

Předseda: *[Signature]*

<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>
Váček	Plyhar - J. plusek
Charvát	Selmek
Klich	Kaděvárek - Ant.
Kuček <i>Kuček</i>	Vlasák
Šrejć <i>Šrejć</i>	Vacke <i>Vacke</i>
Horvath	Mazanek
Pleško <i>Pleško</i>	Mavera
	Pomni Pomni

Doba působení německé správy.

Správa Svazu děkuje za podrobnou zprávu o stavu České školy ve Zdobunově.

Příjem		Školní rok 1917-1918		Vydání	
Št. příspěvků školní ústředí	- 92 38	Matka pila	1120 00		
Školní plat	1120 00	Školnice	- 30 00		
daně pro školu	- 10 00	úprava školních lavic	- 330 00		
obřady sv. v. Štečkovi	- 57 00	školské kalend.	- 28 00		
sta. vyprávění šitá S. Svadla Ivanec	1176 00	příspěvků škol	- 10 00		
		úprava škol (Bodružice, Koudov)	- 30 00		
		pisárna na vypracování kalend.	- 6 00		
		oprava školní místnosti	- 83 00		
		úprava na školní budovu v. Ivanec	- 275 00		
		malba	187 00		
		zářivky	- 78 00		
		oprava odlišných míst školních	- 33 00		
		podpora dvířka odlišným kalend.	- 14 31		
		menší rezie	186 00		
	2476 11			2476 11	2456 11

Zpráva o příjmech a vydáních školy ve školním roce 1917/1918.

114-104

Presenční listina

při schůzi při zakončení školního roku dne 30 čerence 1918.

J. Charvát.	B. Křiváková
A. Kholc	B. Matějčková
Vizek	Marie Bláček,
J. Kacel	Emilie Dolířová.
J. peněz	Lehky, Manova
O. Krížek	Johann Lambert
J. Laxek	Josef Boempicz
V. Bláček	J. Boempicz.
A. Polivál,	pluhový
J. Zieckova	Chroust
J. Hybrantová	Ad. Vylečelová
V. Braček	J. Vylečel.
st. Procházka	
Procházka	
B. Těmnyňák	
B. Mára,	
M. Maroušková	
G. Ludvík	
J. Procházka	
A. Novotný	
Kubelkova	
A. Tloušťková	
Tišovská	
J. Kobajřuk	

Presenční listina Českého komitétu při schůzi na zakončení školního roku dne 30. 6. 1918.

Житомиръ, 26. Сентября, 1918. г.

Господину

А. К о л у,

въ Здолбуновѣ, Вол. губ.

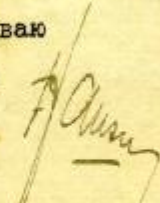
Милостивый Государь,

Отвѣчая на Ваше письмо отъ 18-го, с/м., имѣю честь сообщить, что уставъ Здолбуновскаго Чешскаго Ссудо-Сберегательнаго Т-ва мною полученъ уже давно, но залежался у меня по той простой причинѣ, что политическія событія, послѣдовавшія за отмѣченнымъ выше моментомъ выдачи Житомирскимъ Окружнымъ Судомъ утвержденнаго устава, отодвинули на задній планъ всѣ другіе интересы. Тѣмъ не менѣе прошу извиненія въ несвоевременной высылкѣ устава.

По вопросу объ открытіи операций вновь учреждаемаго товарищества я того мнѣнія, что откладывать не слѣдуетъ. Мы также приступаемъ къ возобновленію прерванной работы. Намъ кажется, что предстоящая кампанія съ хлѣбомъ должна застать насъ готовыми. Кромѣ того и другія отрасли кооперативнаго дѣла въ настоящій моментъ представляютъ благопріятную почву для дѣятельности учрежденій нашего типа.

Относительно вопроса о возмѣщеніи понесенныхъ мною расходовъ я откровенно признаюсь, что мнѣ самому они не извѣстны. Знаю лишь то, что эти расходы настолько малы, что не стоитъ о нихъ говорить.

Свидѣтельствуя Вамъ и другимъ учредителямъ свое почтеніе и желая полной удачи въ начинаемомъ дѣлѣ, пребываю въ совершенномъ къ Вамъ уваженіи

Приложеніе: Утвержденный Житомирскимъ Окруж. Судомъ / 10. Января, 1918 / уставъ Здолбуновскаго Чешск. Ссудо-Сберегательнаго Т-ва.

Omluva za zdržení a potvrzení o tom, že Okružní soud v Žitoměru potvrzuje stanovy zdolbunovského spořitelního a úvěrového spolku dnem 10. 1. 1918.

Nejen zdolbunovský učitel Lambert, ale i jiní učitelé, legionáři, se po vzniku Československé republiky vraceli domů do osvobozené vlasti.

Uctěný pane Kholc!
Především přijmete srdečný
krajanoký pozdrav od známého
Vám učitele Sofijevské školy.
Prosím Vás proste nám pro
doručiteli tohoto listu následující:
20 kusů Slabikářů,
70 kusů Čítanek, vydání Svichovského
provi sešit.
Máte-li snad duhý sešit čítanky
proste jich 25 kusů. — Dále
250 listů tvrdého kreslicího papíru
a 500 listů měkkého " "
Všecko Vám ihned naplatí doručitel
totoho listu p. Dolejš a dejte mu
prosím podrobný účet a každé
věci, abych věděl, zač je Slabikář
a zač Čítanka. —

Na svátky vánoční chystáme
dětské divadlo „Honza v rakletém
zámku“.

Ve škole mám 105 dětí. Budu
učiti až do konce května a
pak odjedu domů. —

Šťastné a veselé
vánoce přeje
Vám

Fr. Holý, uč.
Sofijevka 31. prosince 1918.

Koncept dopisu Komitétu občanů Československé republiky v Oděse. Pan Khol upozorňuje, že dosud neobdržel zplnomocnění k vykonávání funkce konzula. Dále se táže, zda mohou Češi na Volyni žádat o Československé občanství a zda mají nárok na uhrazení škod způsobených válkou.

№14-25
 Oděsa, 1. II. 1919

Komitétu občanů Československé Republiky
Oděsa

Dělující, zastání mně Vám z Kijeva jsem obdržel rovněž v upínání Německých Emancipací estonského a ruského, je mám právo zastavati hnutí komunistické v těchto ohledech mně však nebylo zastáno žádné zplnomocnění, kterým bych se mohl před úřady prokázat, rovněž poskytl jsem dostatek informací občanů mně příslušných Československých bývalých zahraničních poddaných, jakých i těch, kteří by se mně mohli poskytnout a mně dostali se v obě příslušných Československého státu.

Mnoho důležitých věcí mně kladných namohu poskytnouti a pravím tudíž o zastání informací, podrobně mně upínající, s pravím stavem věci, bych a ja mohl zambusování české občanství správně informovati pro to je, takové dotazy. Převážně ruský poddaný, analyticky poměrů se dotazem, jeati významným představitel nejvyšší (maršal) právo na vlastní autb kroupi je zambusování a důležitých samostatnosti.

Veš patřím jest otázka, bude-li škoda, způsobená během války a po válce v nejvyšších nepokojích, příslušným Československým náhrada, a jak velká jest škoda, do které se mají státnosti s ustanovení maršalů na vzhlednutí prováděti a k tomu mají býti oprávněni.

Veš nejvyšších zpráv byla učiněna mezi Kijevem a Československým státním úřadováním, že české formace, kterých příslušníci zahraničních zemí, jeati jako příslušníci Polohových států, je mně býti na jejich majetku státní, a stane-li se tak, že jsem mně býti otázka tím rovněž nahrazena.

Přímá jsem se zastání mně byly dostatek, vydat jsem do státního úřadu 21. srpna 1919. Občanův Khol

Právem o české zastání právo a přiležitost, zda-li mně obdržeti povolání na úřad nejvyššího státního práva, ať pro sebe, ať pro svého, kterým bych tam šel v zahraničních státních zastání.

V občanském st. právo jsem
 - uct. J. Khol

III/14-63

Radobunice

1919.

P. P.
Pan

Iděluji Vám, že Komitétom občanů
Československé republiky jest nyní svěřeno
vykonávati funkce konsulske v územích
Rakouském a Císařském, a dovolují se po
to prositi Vás, byste byl tak laskavým a
učinil o tom ve Vaší obci oznámení.

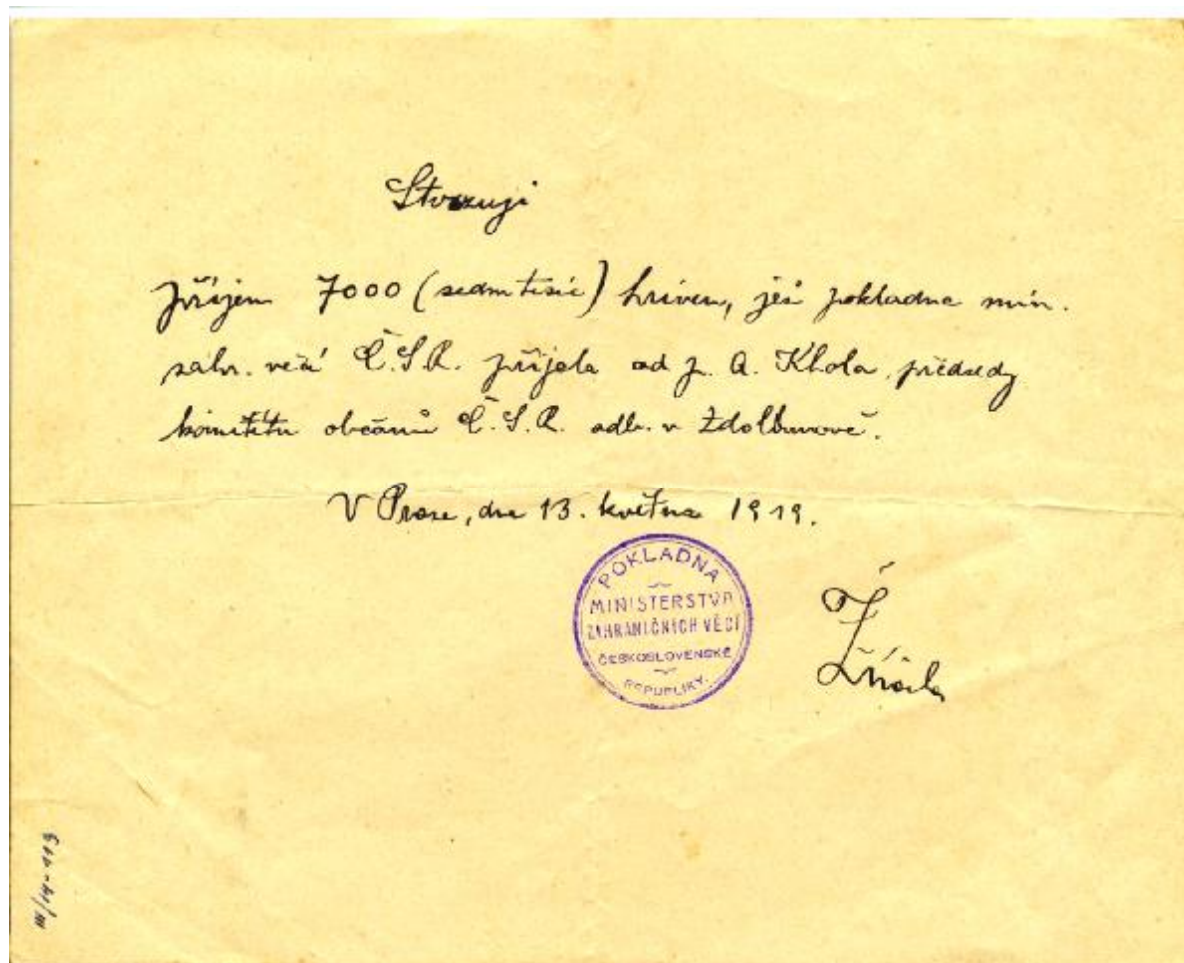
Mnozí panovníci mými funkcemi jest
vydávati. Bpavarsko rakouském lita
hraníem, kteří se přijí stali se občany
Československé Republiky.

K castinnému vysvětlení poměru
návám se mezi Francií a Československým
státem byla učiněna úmluva, týkající se
tích lidí, kteří občany Československého státu,
v odstavci 4 se praví:

Les citoyens français naturalisés ou
nouveaux citoyens français nés en France
ou ailleurs, seront assimilés.

Podle toho mají lidé, kteří se
použijí se státi občany Československé
Republiky, občany býti Československého
státu, podle úmluvy předložené

Koncept dopisu, který byl rozeslán do českých obcí, aby se hlásili ti, kteří se chtějí stát občany nově vzniklé Československé republiky. Probíhala snaha o získání občanství ČSR pro volyňské Čechy. Za přihlášku se vybíraly peníze, které pan Chrávát podle usnesení podkomitétu měl odevzdat na ministerstvu v Praze. O tom se píše v protokolu na straně 77. Schodou okolností peníze vyměněné za ukrajinské hřivny předal pan Khol 13. 5. 1919.

V Rusku i po roce 1918 stále probíhaly různé válečné události. Střídaly se různé vlády – Ukrajinská, Polská, Německá, Ruská. V té době vznikla fáma, že Češi na Volyni mohou žádat o české občanství a že jako takoví, budou mít právo na uhrazení škod vzniklých válkou. Byly vyplňovány formuláře, musel se zaplatit určitý poplatek a tyto peníze předal pan Khol ministerstvu zahraničních věcí v Praze. Po zklidnění válečných událostí tyto naděje padly.

Pohled na část Zdobunova.

Vzadu cementárna vybudovaná v roce 1884 bratry Jelínkovými. Před ní vlevo katolický kostel s ještě nevybudovanou věží. Vpravo pravoslavná cerkva Přesvaté Bohorodice. Asi rok 1921.

Totěž, ale asi v roce 1925. Katolický kostel již má věž. Stromy povyroستly. Obě fota jsou z věže hasičské zbrojnice. Vlevo dole je vidět požární siréna.

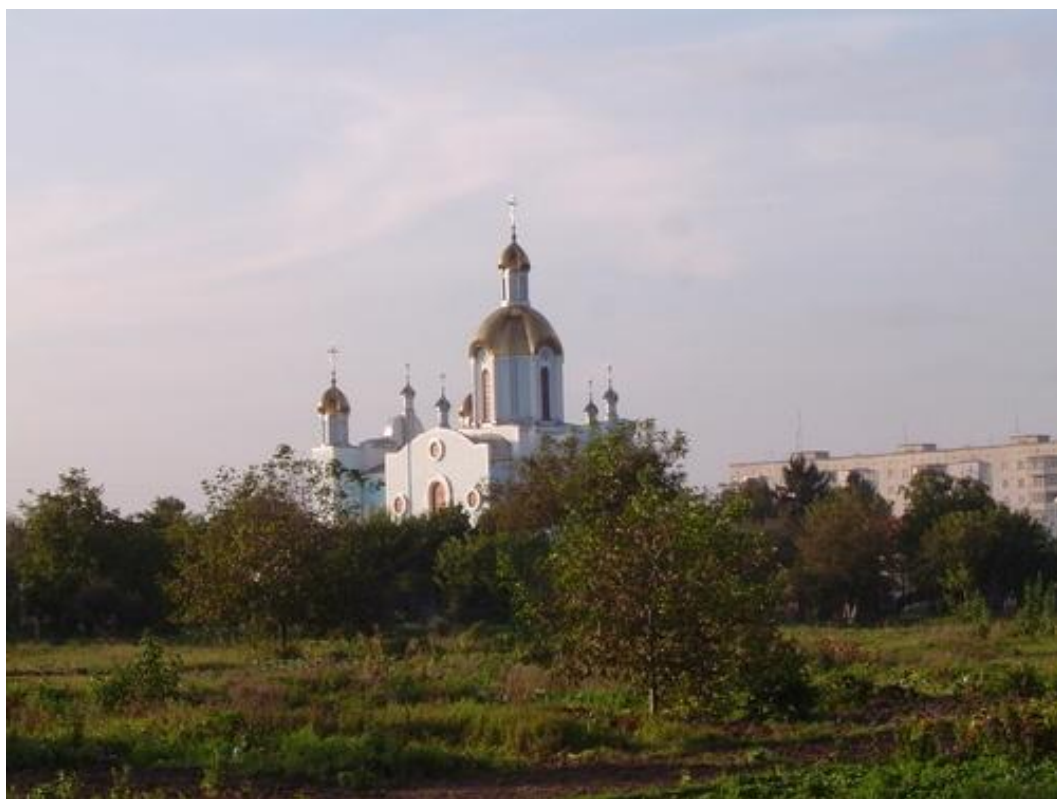
Cerkva Přesvaté Bohorodice byla v 50. letech 20. století Sovětským státem stržena.

Oltářík s obrazem sv. Václava. Obraz namaloval malíř Verner. V článku o rodině Vernerových je psáno o tomto obraze více.

Druhý oltářiček ve staré cerkvi Přesvaté Bohorodice.

Nová cerkev Přesvaté Bohorodice postavená ve Zdobunově směrem k Bohdáševu.
Byla postavena po roce 2000.

Katolický kostel byl v době sovětské vlády 40 let používán jako sklad nábytku. Na horních fotografiích je jeho stav v roce 1996, kdy byl znovu vysvěcen. Kostel je postaven z cementových cihel, které vyrobila firma Doležalů. Na snímku vpravo je ulice Fabryčna. Dvě budovy před kostelem patřily policii. Naproti těmto budovám přes ulici byl dům a výroba cementového zboží rodiny Doležalů. Vedle bylo železniční učiliště. Spodní snímek je z roku 2008. Za kostelem vpravo je kulturní dům cementářů, který stojí asi 50 metrů vpravo od bývalé cerkve Přesvaté Bohorodice.

↑ Nádražní budova. Byla rozbombardována při německém náletu 30. 4. 1944.
Současná nová nádražní budova. ↓

Širší předsednictví České Besedy v roce 1922

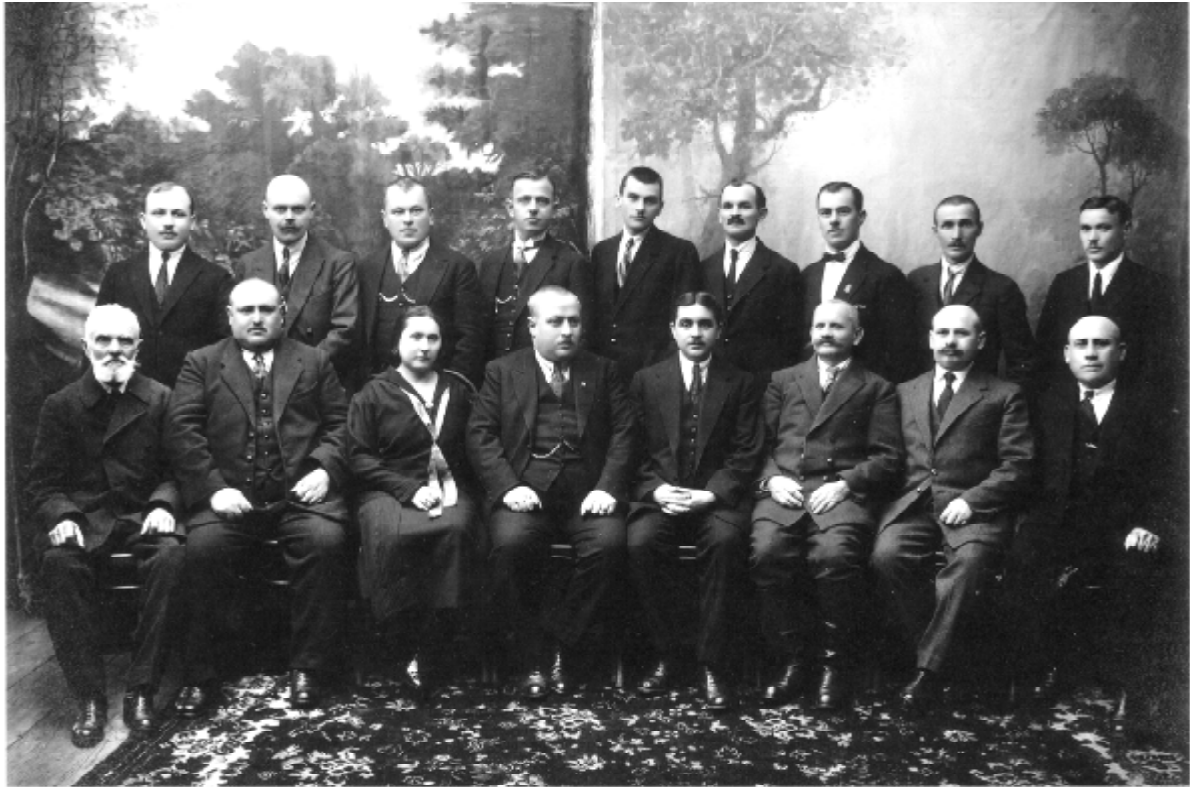
Zleva stojící: František Kašpar (fotograf), pan Ludvík (hostinský), Karel Vitvar (úředník), ?, Rudolf Králíček (kovář), Boris Chramosta (obchodník), pan Chramosta, Teofil Jaček (majitel cukrárny), pan Strejc (zaměstnan na dráze), Jindřich Křížek (krejčí)

Zleva sedící: Alexandr Vízek (kovář), ?, Alexandr Khol (velkoobchodník), pan Perný (nakladatel českých novin v Kvasilově a učitel), Čeněk Pluhař (učitel a restauratér), Rudolf Jozef (generální zástupce českých zemědělských strojů pro Polsko), pani Chramostová (učitelka), František Břečka (obuvnictví)

Zleva ležící: Antonín Vízek (zaměstnan na dráze), Václav Břečka junior (obuvník), pan Prášil (zaměstnan na dráze)

Členové tělocvičného odboru České Besedy ve Zdobunově v roce 1923.

Česká Beseda rok 1925

Stojící zleva: Křížek Antonín (krejčí), pan Ludvík (restauratér), Doležal Aleksandr (krejčovství), Vitvera Karel (úředník), pan Mazánek (obchodník), Čeněk Pluhař (restauratér), Vízek Antonín (zaměstnán na dráze), pan Procházka (hostinský), Masopust Antonín (učitel)

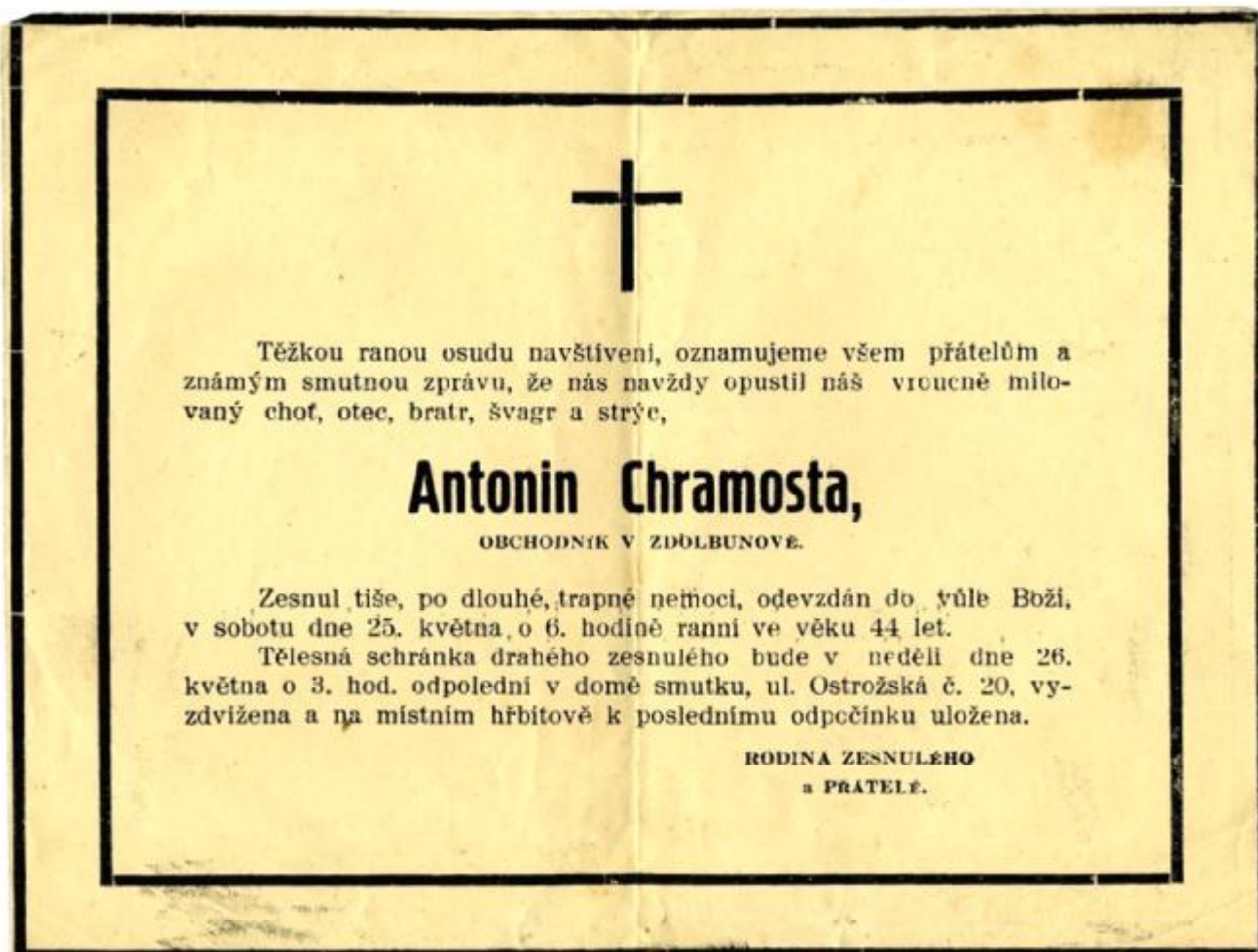
Sedící zleva: Kašpar František st. (obuvník), pan Findejs (řeznictví), Jozefová Vincecie (jednatelka ČB), Jozef Rudolf (velkoobchod se zemědělskými stroji), Kašpar František (fotograf), Jaček Teofil (cukrářství), Křížek Jindřich (krejčovství), Břečka František (obuvnictví)

Zdolbunovští češi na pohřbu komisaře
polské policie.

Ukázka legitimace Českého klubu.

Ukázka parte.

Stanovy tělocvičné jednoty. Mnoho stran, psáno ručně polsky – nebylo kopírováno. Zde uvedeno pouze potvrze polských úřadů o registraci Sokolské jednoty Zdobunov dne 9. 8. 1927.

Na zdolbunovském bazaru. Zejména ve válečných dobách pouze zde bylo možno koupit, prodat nebo vyměnit všechno jak od potravin tak i nejrůznější zboží i cokoliv z domácnosti.

Výlet do Podcurkova pořádaný Českou Besedou ze Zdobunova v roce 1927. Zúčastnili se členové ČB, Sokola, České Matice a žáci české školy. Tato fotografie hodně napovídá o velké soudržnosti zdolbunovských českých rodin.

Školní rok 1927/1928. Uprostřed učitel Antonín Masopust.

České škola v Kostelní ulici. Školní rok 1927/1928. Uprostřed řídící učitel Antonín Masopust a pomocný učitel Čeněk Pluhař.

Čtyřletá obecní škola v roce 1928.

V roce 1928 byla dostavěna baptistická modlitebna ve Zdobunově a 2. 12. 1928 byla slavnostně vysvěcena. Přijeli bratři kazatelé L. Miksa, P. Sláma a E. Volanský. Z Mirotína přijeli zpěváci a hudebníci na dechové nástroje, z Michalovky hudebníci na strunné nástroje, hosté z Novostav, Porozové, Stepánovky a Plosky. Dopoledne byl kazatel Vilém Volanský ordinován. Zdobunovští baptisté v čele s kazatelem V. Volanským byli velmi úspěšní k velké nelibosti polského vedení města, které se snažilo o likvidaci zdejšího sboru jako samostatné církevní jednotky. Kazatel Volanský nakonec dokázal prosadit vůli baptistické církve a baptistický sbor ve Zdobunově se zařadil na druhé místo volyňských baptistů po Mirotínu. Kazatel V. Volanský učil v České škole náboženství.

Baptistická modlitebna ve Zdobunově.

Členové České Besedy ve Zdobunově se školními žáky. Rok 1928.

Zdobunovští sokolové v roce 1928.

Zdobunovští sokolové v roce 1928. Uprostřed starosta Khol a náčelník Maksa-vpravo.

Část členů výboru Sokolské jednoty v roce 1928.

Členky zdolbunovského Sokola s náčelníkem V. Maksou. Rok 1928.

První veřejné cvičení zdolbunovské Sokolské jednoty konané ve Zdolbunově pod heslem „Vše pro vlast“.
Nástup účastníků. Rok 1928.

Žákyně Sokola Zdolbunov s cvičitelkou, rok 1928.

Členové České Besedy ve Zdobunově se školními žáky v roce 1928.

Nahore před školní budovou v ulici Koscielna, dole v přírodě.

Členky zdolbunovského Sokola.

evičená jednota

"Sokol"

v Zdobunově

Dne 21 února 1929 rokem

Bratr

Aleksandr Khol

Starosta jednoty "Sokol"

v Zdobunově

Tělocvičná jednota "Sokol" v Zdobunově vzdává tímto
srdečné díky bratru předsedovi Alexandru Kholovi, za vě-
nodání 23 knihy beletristické a hudební nástroj, klavír, da-
rotané jménem zemřelého jeho syna p. Vladimíra Khola,
jednotě "Sokol"

J. Hracek
Misto-Starosta

B. Maršálek
Jednatel

Muži, členové zdolbunovského Sokola 28. 5. 1927.

Ženy, členky Sokola Zdolbunov s náčelníkem Václavem Maksou. Vedle něj stojí Valentina Krušinová. Rok 1929.

Žákyně Sokola Zdobunov s náčelníkem Václavem Maksou. Rok 1929

Dorostenky Sokola Zdobunov s náčelníkem V. Maksou.

Zdolbunovské sokolky s náčelníkem Maksou, rok 1929.

Zdolbunovští sokolové a sokolky v roce 1929. Stojící zleva: Kolja Khol, Ignác Větrovec, Valentina Krušinová, předposlední Masopust. Uprostřed náčelník Maksu.

ČESKÉ RODINY VE ZDOLBUNOVĚ

Zejména v období Polské republiky v letech 1920 – 1939.

BAJEROVI:

Josef, *1901, manželka Antonie *1910, dcery Marie *1933, Miluše *1937. Měli cukrárnu na Výhoně (na plánku číslo 188). Josef měl čtyři sestry. Marie, provdaná Jačková, měla syny: Bohuslava, Václava a Jiřího a dceru Marii. Měli cukrárnu (na plánku číslo 106). Sestra Věra, provdaná Lhotská byla, švadlena. Sestra Helena, provdaná Lichnerová. Sestra Hermína.

BÍLKOVI:

Bílek, manželka Anna a dcera Antonie, měli řeznictví.

BLAŽKOVI (Podle vzpomínek Antonína Blažka, nyní v Praze):

Josefa Hojerová přijela z obce Běleč (u Berouna) na Volyň jako malé dítě. Potom jako slečna odjela do Prahy studovat porodnictví. Po studijích pracovala celý život jako akušerka (porodní asistentka). Bydlela ve Zdobunově na konci ulice Szevczenki směrem na Bohdašov. Byla velmi oblíbená, protože za celou dobu její činnosti ji při porodech nezemřela ani jediná maminka, ani jediné dítě. V roce 1947 se se svými potomky vrátila do Čech. Měla dvě dcery Marii a Annu. Marie se provdala za Jaroslava Blažka. Jaroslav byl vyučený strojní zámečnick. Nejdříve pracoval jako topič na lokomotivě, později se stal strojvedoucím. Po válkách, když západní Ukrajina připadla Polsku, začal pracovat jako obchodník. Měl obchod se smíšeným zbožím v ulici Długa. Podobný obchod si na Výhoně, v moderní části města, otevřel jeho bratr Vladimír, který byl vyučený řezník. Jaroslav s ženou Marií měli dceru Annu a syny Antonína a Josefa. Antonín bojoval ve Svobodově armádě. Josef byl nadaný hudebník. Vladimír s manželkou měli děti Vladimíra a Marii. V ulici Długa byla uzenářská dílna řezníka Findajze. Jeho dcera byla také příslušnicí 1. čsl. Armádního sboru. Ta potom v Čechách hodně pomáhala přijíždějícím krajanům z Volyně. Velmi také pomohla rodině A. Blažka.

BEDNÁŘOVI :

Pan Bednář byl zaměstnán na dráze, manželka v domácnosti. Měli dva syny.

BROSLAVŠTÍ:

Pan Broslavský byl školník v České škole, manželka v domácnosti, měli dceru Olgu a syna Petra.

BOHUSLAVOVI:

Pan Bohuslav Vladimír byl zaměstnán v cementárně, pani Bohuslavová v domácnosti.

BŘEČKOVI:

Břečka František byl obuvník, s manželkou měli syna, který byl také obuvník.

BUREŠOVI:

Pan Bureš pracoval na dráze, s manželkou měli syna Vladimíra.

BULÍČKOVI:

Bulíček Konstantin pracoval v cementárně, s manželkou Helenou měli syna Konstantina a dceru Evženií.

BUBLOVI:

Manžel a manželka.

BUCHALOVI:

Manželé Buchalovi měli dceru Marii a pracovali v zemědělství.

ČECHOVI:

Čech Petr byl ředitelem ve mlýně, manželka v domácnosti.

Čech Konstantin měl pekařství, manželka v domácnosti. Měli dceru Naděždu a syna Konstantina.

ČESNEKOVI:

Manželé Česnekovi měli syna Rostislava.

DEDEROVI:

Pan Dedera, obuvník, manželka v domácnosti, syn Vladimír.

DIVÍŠKOVI:

Divíšek Alexandr, zaměstnán v cementárně, manželka v domácnosti.

Pan Divíšek, pekař, manželka v domácnosti.

DALIBOROVI:

Pan Dalibor měl prodejnu prádla, s manželkou měli dceru Tamaru.

DOLEŽALOVI, PÁNKOVI, KLÍGLOVI, i další spříznění. (Převážně podle vzpomínek pani Anny Martišové):

Rodina Doležalových byla zejména díky zakladateli rodu Adolfu Doležalovi velmi složitá. Adolf se narodil v roce 1875 v Zámrsku v Čechách. S rodiči se přistěhoval na Volyň. Při přechodu na pravoslavnou víru dostává jméno Alexandr. Ve svých 25 letech se žení s Hermínou Krejbichovou. Mají spolu dva syny, Borise a Jiřího. Při porodu dcery Hermína umírá. Alexandr se žení po druhé, s Emilií Tomášovou. V době první světové války Alexandr

bojuje jako legionář. Po návratu z války má s Emilií sedm dětí. Pět dětí umřelo, zůstala Marie a Václav. Také Emilie předčasně umírá. Alexandr se žení po třetí. Bere si vdovu, Marii Pánkovou, rozenou Chmelíkovou a s ní děti Alexandra a Annu. Spolu pak mají ještě Vlastu. Tato složitá rodina žila velmi spořádaně. Rodiče nikdy nedělali rozdílu mezi dětmi. Děti vždy žily jako praví sourozenci. V roce 1922 zakládá Alexandr se synem Jiřím závod na výrobu betonářského zboží. Vyrábějí střešní tašky, cihly, tvárnice, skruže a podobně. O výrobky je velký zájem. Z cementových cihel se staví velký plot kolem cementárny. Do té doby nejčastější došková krytina střech je nahrazována nehořlavými betonovými taškami. Polští katolíci staví z betonových cihel velmi pěkný kostel. Stroje nakupují Doležalovi, stejně jako všichni čeští podnikatelé, v Československu. Stroje pro svoji potřebu nakupují u firmy Chmelík v ČSR. Jeden dělník vyrobí 350 tašek za směnu. Tašky většinou vyráběli dva pracovníci. V roce 1929 se Jiří oženil s Věrou Varteckou. Vychovali spolu dceru Ninu a syna Zdeňka. Dcera Marie se provdala za Josefa Šavra. Vychovali syna a dvě dcery, Věru a Vlastu. Spřízněná rodina Pánků: Třetí manželka Alexandra Doležala Marie, rozená Chmelíková, se poprvé provdala za Josefa Pánka. Jejich syn Alexandr, vyučený fotograf, se za války žení s Marií Klíglovou. Oba jsou v té době příslušníky 1. Československého armádního sboru v Sovětském svazu. On jako armádní fotograf, ona jako spojovatelka. Jako první přijala zprávu o vypuknutí Slovenského národního povstání. Také bratr Marie, Vladimír Klígl bojuje v řadách armádního sboru jako důstojník. Rodiče Marie a Vladimíra, Alexandr a Marie Klíglovi v té době stále žijí ve Zdobunově. Alexandr Klígl v roce 1914 bojoval jako legionář. 15. 4. 1915 byl raněn u Medzilaborců. Byl vyznamenán vysokým ruským řádem. Bojoval do 24. 12. 1917 a 22. 3. 1918 byl demobilizován a vrátil se do Zdobunova. Alexandr Pánek po válce umírá, Marie vychovává jejich dvě dcery Alenu a Pavlu sama. Později založí kancelář Pancest, s kterou velké množství Volyňských Čechů navštívilo svá původní bydliště. Další dceru, rozenou Pánková, Annu si vzal Oldřich Martiš. Spolu vychovali syna Leopolda. O rodině Martišových se více zmíníme s rodinou Jozefových. Nejmladší Vlasta je opět rozená Doležalová. Provádala se za Jiřího Kašpara a mají dceru Jitku. Po výčtu většiny členů rodiny Doležalových je třeba doplnit některé údaje. Po příchodu Sovětů v roce 1939 jsou Doležalovi ze svého závodu i bytu vyhnáni. Po příchodu Němců v roce 1941 se vrací do svého bytu a paní Věra pracuje pro tajnou organizaci Blaník. Na velkém dvoře Doležalových a v prostorách železničního učiliště, jsou nějaký čas ubytováni němečtí vojáci. Pod záminkou, že na vsích potřebují zbraně na ochranu před banderovci, se paní Doležalové podařilo získat od německých důstojníků výměnou za potraviny různé zbraně. Ty zbraně dostali příslušníci Blaníku v okolních vesnicích, zejména v Hulči. V roce 1944, po příchodu Rudé armády, odchází Jiří do Svobodovy armády a paní s dětmi se opět stěhuje k příbuzným u stadionu. Po skončení války zůstal Jiří Doležal v Československu a ubytoval se v Žatci. Manželka s dětmi, po velice strastiplné cestě přijeli za ním v roce 1946.

Zdeněk a jeho
kůzlátka v roce 1936.

Jiří Doležal a Josef Guta,
rok 1912.

Věra Vartecká a Saša Doležal,
rok 1919.

Věra a Jiří Doležalovi
3. 3. 1929.

Rok 1934. Na posvícení u Doležalů.

Anna Pánková, Saša Pánek, Jiří Doležal, Věna Doležal, Josef Tomin, Alex. Doležal, Alex. Tominová,
Doležalová B., Chmelíková, Mařenka Šavrová, A. Klejch, Nina Doležalová, Vlasta Doležalová,
Zdeněk Doležal v náručí maminky Věry.

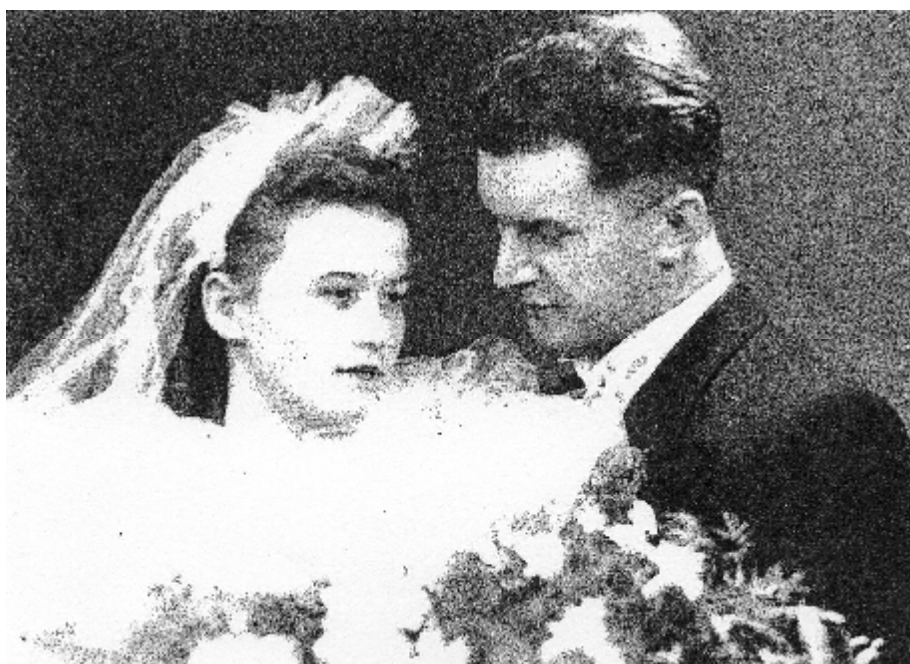
Věra Doležalová s dceruškou Ninou.

20. 9. 1932

Jiří Doležal, Saša Vartecký, Nina,
maminka Věra a Zdeněk Doležalovi.

Rok 1939.

Marie, rozená Klíglová s manželem Alexandrem Pánkem.

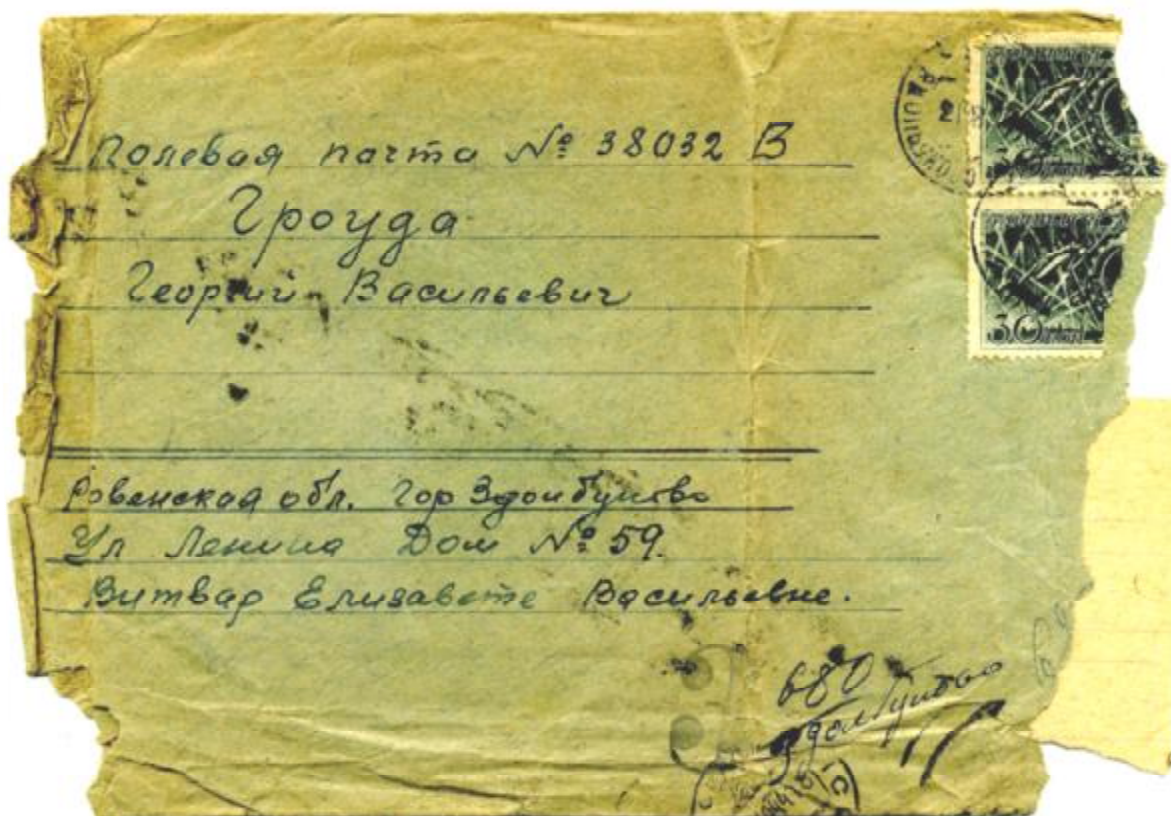
Vladimír Klígl s manželkou – sedí,
dcera Marie s manželem Sašou Pánkem, syn Vladimír.

Marie a Sáša Pánkovi.

HROUDOVI:

Hrouda Václav pracoval na futorách, manželka v domácnosti, syn Jiří pracoval v depu. Přihlásil se do armády a padl hrdinskou smrtí na Dukle, (Hroudova kóta). Synovec Jiřího Hroudy, MUDr. Vladimír Vitvar ukázal svému spolužákovi, autorovi této knihy, v roce 1996 Zlatou hvězdu Hrdiny Sovětského svazu, kterou in memoriam dostal Jiří Hrouda v roce 1948. Vyznamenání přebírala sestra Jiřího Hroudy, maminka MUDr. Vitvary, pani Vitvarová. Autor této knihy až při hledání materiálů pro tuto knihu zjistil, že se o tom v Čechách vůbec neví. Když o tom chtěl získat důkaz formou fotografie diplomu, zjistil, že se manželka MUDr. Vitvary i s dětmi po smrti svého manžela odstěhovala neznámo kam. A tak zatím o nejstatečnějším Čechu ze Zdobunova zůstává záhada. Autor to vysoké vyznamenání viděl na vlastní oči. S MUDr. Vitvarem se v tom roce 1996 viděli po dlouhých padesáti letech, Vladimír byl v té době těžce nemocný a určitě říkal jen pravdu. Krátce po tom setkání zemřel na rakovinu. Důkaz o té skutečnosti se dá najít jedině u členů rodiny Vitvarů na Ukrajině. Doufám, že nejen autor bude o tom v budoucnosti pátrat.

Obálka dopisu Jiřímu Hroudovi od sestry Elizabety Vitvarové.

1. čs. sam. brig. v SSSR
4. oddělení

Dne

Pozůstalosti po *ppor. Hrouda Jiří Václav*
nar. v *Zdobunov* ev. číslo.....
Nolyn
Brig. pozkaz č. *159* str. *1* 1944 rok.

1. Porukovní legitimace rusk.
2. Koráň *to bolna (napřevní)*
3. dopisy 4.
4. Rubla 40 (pětiset)
5. foto 2 kusy

přítomní:
ppor. Fišer Otakar *ppor. Fišer*
des. Liška Jaroslav.
des. Fišer

Za správnosti:
Předosta 4. oddělení
por. *Webel* Artur.

ppor. Hrouda Jiří Václav

1921.
Zdobunov

II pr.
= 40.- Rub.

Zemřel = 24. XI. 44.

Políben: na hranici ČS. u Dukly.

Zápisy o pozůstalosti a smrti Jiřího Hroudy. V zápisech se uvádí Hrouda Jiří Václav podle způsobu ruského, Václav je jméno po otci.

Pan Hrouda byl zámečník v ulici Ševčenky, manželka v domácnosti. Děti, Antonie, Jaroslav, Vladimír.

HORBONOSOVI:

Pan Horbonos pracoval v cementárně, manželka v domácnosti. Měli dva syny.

HRZÁNOVI:

Pan Hrzán s manželkou měli syna a dceru.

HOLÝCH:

Pan Holý byl obchodník a pekař, pani Holá v domácnosti, syn Jindřich byl bankovní úředník, měli také dvě dcery.

HYLASOVI:

Hylas Josef s manželkou Marií měli syny Alexandra a Josefa, který zůstal ve válce nezvěstný.

IZRAELOVI:

Izrael Konstantin s manželkou, syn Konstantin byl atache v Polsku.

IŠLEROVI:

Manželé Išlerovi se synem.

IRÁŇKOVI:

Iráněk, krejčí, manželka v domácnosti, měli tři syny.

JAČKOVI:

Pan Jaček, cukrářství, manželka Marie, prodavačka v cukrárně.

Jaček Teofil, prodejna textilu, manželka v domácnosti.

Jaček Václav, drogerie. Jaček Jiří, fotograf. Jačková Olga, učitelka.

JANDUROVI:

Jandurovi měli několik velkých podniků v nedaleké české vesnici Kvasilov. V katastru města Zdobunov měli prosperující cihelnu. Z nedalekého zdobunovského nádraží nechal Josef Jandura vybudovat železniční vlečku přímo do cihelny. Cihly odtud vyvážel do celého Polska. Synové Josefa Jandury měli vysokoškolské vzdělání. Tragedii pro bohatou rodinu Jandurových byl příchod Sovětů na Volyn v roce 1939. Ale to byla tragedie pro všechny a ne jen pro bohaté.

JANÁČKOVI:

Janáček, pracoval na dráze, manželka v domácnosti. Janáček Jiří s manželkou Naděždou měli syna. Janáček Leoš s manželkou.

JAKUBCOVI:

Jakubec Vladimír s manželkou Olgou měli na Výhoně v ulici Sienkievicza řeznictví. Vychovali děti Jiřinu a Antonína.

JERSÁKOVI:

Manželé Jersákoví měli syna.

JIRÁNKOVI:

Pan Jiránek měl krejčovství, manželka v domácnosti.

JONÁŠOVI :

Pan Jonáš pracoval na dráze, manželka v domácnosti.

JELÍNKOVI:

Bratři Jelínkovi založili ve Zdobunově v roce 1884 velký závod na výrobu cementu. Vybrali si k tomu velmi výhodné místo. Ani ne dva kilometry od fabriky měli velké množství výborné suroviny na výrobu cementu. Poskytovala ji Křídlová hora. Z hory ji vozili denně desítky pronajatých koňských povozů. Druhá velká výhoda byla v blízkosti železničního nákladového nádraží. Je jisté, že cementárna a železniční křižovatka s velkým depem, kteří zaměstnávali velké množství lidí zapříčinili to, že dosud bezvýznamná vesnice se brzo stala městem. V době Polské republiky dokonce městem okresním. Bohužel, nepodařilo se o této, pro Zdobunov velmi důležité rodině zjistit žádné údaje.

JOZEFOVI, MARTIŠOVI. (podle vzpomínek pani Anny Martišové):

V roce 1920, brzo po připojení Volyně k Polské republice, pan Jozef Rudolf s manželkou Vincenkou přijíždí do Zdobunova a jako Generální zástupce českých strojů pro Polsko zakládá v ulici Koscielna Tovární sklady hospodářských a mlýnských strojů. Tam měl i rodinnou vilu. Zájemcům nabízí především Knotkovy žací a sekací stroje z Jičína, Melicharovy mlátičky z Brandýsa nad Labem, motory Lorenz z Kroměříže a mnoho dalších strojů a náhradních dílů k nim. Je po celé řadě válek, které mimo jiné zničily také zemědělské stroje a zařízení a tak je v této době o tyto nové stroje z Československa velký zájem. Stávalo se často, že když v novinách vyšla zpráva, že dne toho a toho přijde zásilka nových strojů, hospodáři v ten den od rána čekali s koňmi a povozy a stroje si odváželi přímo z rampy, při vykládání vagonů. Pan Jozef byl nejen výborný obchodník. Zapojil se ihned do všech českých spolků ve Zdobunově a řečeno dnešním slovníkem, bohatě tyto spolky sponzoroval.

Manželé Jozefovi neměli děti. Proto si do Zdobunova pozvali z Čech svého synovce Oldřicha Martiše, aby jim pomohl s vedením firmy. Obchod se zdárně rozvíjel a z obchodních důvodů se dokonce mlátičky začaly dovážet v dílech a montovaly se až ve Zdobunově. Pan Jozef byl ve všech spolcích velmi aktivní. Byl mezi zakladateli nové, velké České školy, která byla postavena v roce 1931. Byl ve výboru České Besedy a České Matice školské. Byl velkým propagátorem Československa. To se ovšem nelíbilo polským mocipánům. Když začaly nepokoje mezi ČSR a Polskem o Slezsko a Těšínsko, někteří Poláci se v té době chovali k Čechům velmi nevlídně. Mimo jiné pokřikovali na Čechy: Precz s Czechami z polskiej ziemi. Velmi jim vadil velký propagátor Československa Rudolf Jozef a tak v roce 1935 byl i s manželkou vypovězen z Polska. Dobře situovanou firmu předali svému synovci Oldřichu Martišovi a odjeli do Československa. Mladý Martiš se také zapojil do klubových činnosti zdobunovské mládeže. Chodil do divadla, na plesy a vůbec se zúčastňoval všech aktivit. Při těchto příležitostech se často setkával s mladou Annou Pánkovou. Oba v sobě našli zalíbení a v roce 1938 uzavřeli svazek manželský. Ale ani ten v té době nebyl jednoduchý. Oldřich Martiš byl katolík, Anna Pánková byla vyznání pravoslavného. Aby mohli být oddáni v kostele, musela Anna přestoupit na katolickou víru. Polský farář Senicky, velký nepřítel Čechů věděl, že rodiče Anny jsou bohatí, a proto za přestup žádal, aby Doležalovi na svém pozemku vybudovali „Dům katolické mládeže“. Když byl odmítnut, žádal, aby na katolickou víru přestoupili také rodiče. Byl také odmítnut a proto za přestup a sňatek museli zaplatit velmi vysokou částku ve zlatých carských rublech, (pětkách). Farář při zpovědi panu Martišovi vynadal do komunistů. Prohlásil, že celá československá katolická víra je komunistická. Pan Martiš potom řekl, že kdyby nebylo na svatbu napečeno tolik koláčů a jiných dobrot, že by od svatby v Polsku odstoupil. Jejich štěstí netrvalo bohužel dlouho. V roce 1939 po přepadení Polska Německem, bylo z druhé strany přepadeno Polsko také Ruskem. Všeobecně se dá říci, že tím skončilo nejlepší období Čechů na Volyni. Martišovům sebrali Sověti všechno a museli opustit i dům. Pan Martiš mněl stále státní příslušnost českou a tak se mu podařilo i s manželkou odcestovat do tehdejšího protektorátu Čechy a Morava v roce 1942.

Vítězná mlátička značky „Vichtrle“ a vítězný motor značky „Lorenz“ z Kroměříže. Stroje, které prodávala firma Rudolfa Jozefa ve Zdobunově.

Po levé straně je Rudolf Jozef s chotí Vincenkou. Vpravo jsou manželé Prokúpkovi.

Na dolním snímku je záběr z šibřinek v Polském domě v roce 1937.

Odleva: Martiš Oldřich, Miluška Holcová (provdaná Pokorná), Mikuláš Průša, Evženie Štrojsová (provdaná Kloučková, Anička Pánková (provdaná Martišová).

Český sedlák si odváží žací stroj „Knotek Jičín“ ze skladu Rudolfa Jozefa.

Odleva: Evženie Štrojsová, Anička Pánková a Charvát Vasia.

Anna Martišová na dvoře Doležalů v roce 1942. V tomto roce odjela s manželem do protektorátu Čechy a Morava.

Oldřich Martiš.

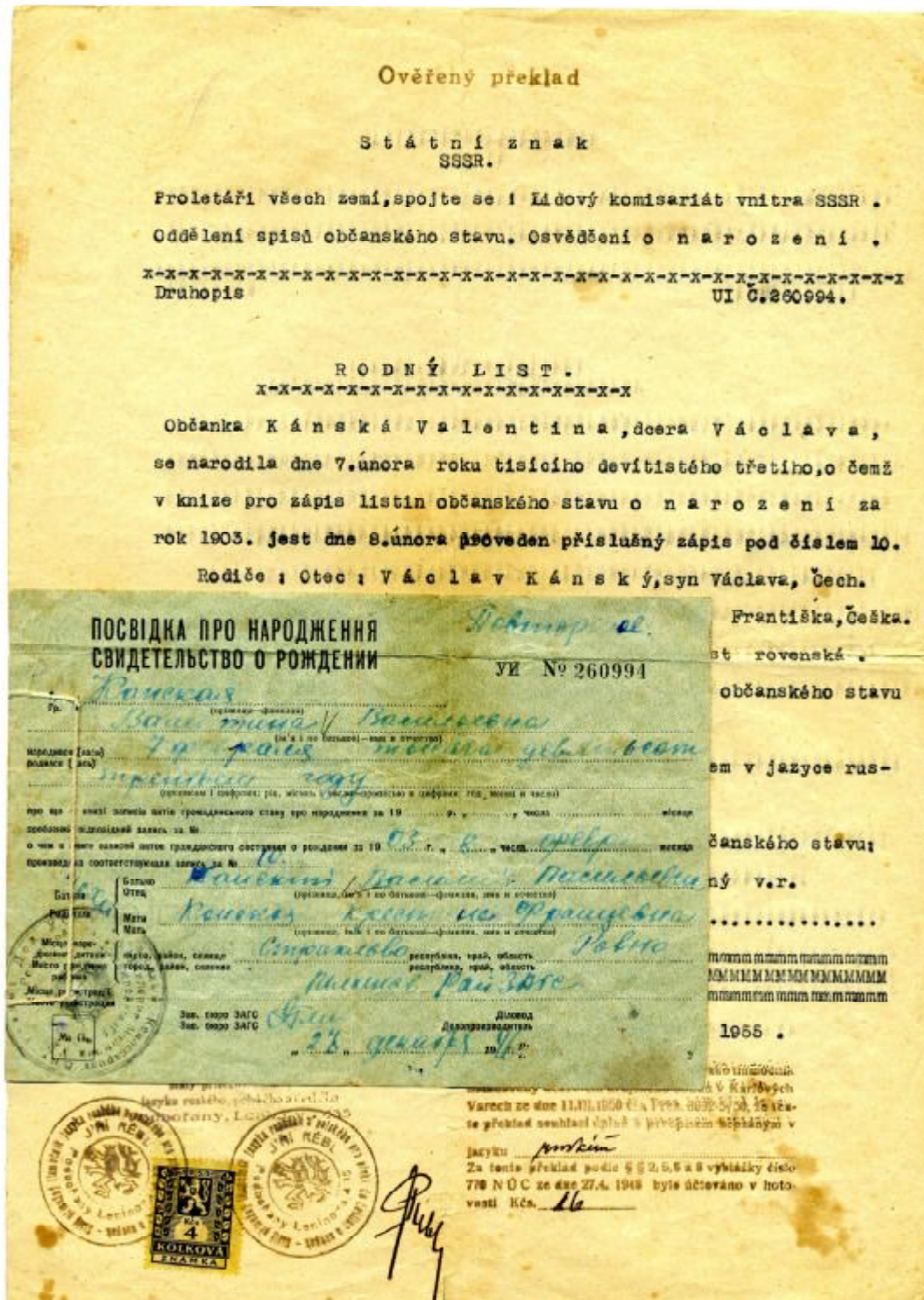
JONÁKOVI:

Pan Jonák s manželkou, za svobodna Salavová.

KÁNSKÝ, KRUŠINOVI, MUSZYŃSKI, HORSKÝ, ŠMÍD (podle paměti Miroslava Krušiny).

Kánský Václav s manželkou Kristýnou rozenou Vávrová a s dětmi Annou *1900, Valentinou *1903, Marií *1905, a Václavem *1908, se do Zdolbunova přestěhovali v roce 1909 z nedalekého Iváčkova, kde měli do té doby kovárnu. Ve Zdolbunově postavili dům v ulici Krátká. (Na plánu číslo 7). Za sousedy měli Hochmanovy, kteří měli obchod. V tomto domě v pozdějších letech byla polská policie, sovětské NKVD, německé Gestapo a opět sovětské NKVD. Ve sklepích tohoto domu bylo vězení. Z druhé strany měli dům Kosinovi. Naproti přes ulici byla studna s rumpálem, kde brali vodu všichni z ulice. Za studnou byla zahrada Vízků. Za vysokou zdí, která byla podle celé parcely Kánských, bydleli Doležalovi. Ve Zdolbunově Kánský pracoval v železničním depu jako kovář. Žili spokojeně až do roku 1918, kdy jim v těch válečných časech ukradli ruští rudogvardějci syna Václava. O tom, že se syn neutopil, jak se všichni domnívali, ale že byl jako desetiletý chlapec na železničním přechodu zatčen jako špion a odvezen do Ruska, se dozvěděli až v roce 1928, když Václavovi bylo 20 let. Rusové těžce nesli, že prohráli v roce 1920 válku s Polskem a proto vztahy mezi oběma státy nebyly stále dobré. Václav často psal rodičům do Zdolbunova, (do Polska). Po čase se oženil, měl dvě dcery, ale nikdy mu nedovolili, podívat se k rodičům do Polska. Podle fotografií, které posílal, bylo vidět, že zastává nějaké vyšší postavení. Rodiče se podle dopisů dovítíli, že vystudoval nějakou vyšší školu a že pracuje jako vedoucí v nějaké zbrojovce. V roce 1936 přišel dopis od jeho ženy. Psala, že ho odvezli tovarišči v kožených kabátech a děti že čekají, až se tatínek vrátí a přiveze jim dárky. Napsala ještě dva dopisy a víc nikdy se neozvala ani ona, ani děti a samozřejmě ani Václav. Rodiče usoudili, že tovarišči si všimli, že Václav často píše do Polska. Někdo mohl říci, že je špion. V té době vyváželi na Sibiř za mnohem menší nařčení. Nejstarší dcera Anna se provdala za polského policejního komandanta Muszyňského a měla s ním dva chlapce, Václava a Vladimíra. Její rodina bydlí do dnes v Glowně, kam se s manželem po svatbě odstěhovala. Druhá dcera Valentina si vzala za manžela Václava Krušinu. Spolu měli syna Miroslava. Václav zemřel v roce 1938. Valentina za nějaký čas začala žít s krejčím Janem Šmídem a teprve v Československu spolu uzavřeli sňatek. Ve Zdolbunově bydleli v ulici Krátká v domě rodičů Valentiny. Otec Jana Šmída, Václav, byl havíř a c. k. rezervník z Vranovic, hejtmanství Blatenského v Čechách. Maminka Johanna, rozená Pecharová byla dcera šafáře ze Skuhrova. Po příjezdu na Volyň měli pět dětí. Václav, vyučil se obuvníkem, Antonín, v roce 1939 vyvezen na Sibiř (Gulag), Alexandr, v roce 1941 odveden do ruské armády, Jan, vyučil se krejčím, Libuše, provdala se za Antonína Čecháka a bydleli v Hulči. Čechák v roce 1944 narukoval do Svobodovy armády. Dcera Marie se provdala za Josefa Horského. Bydleli v Janove Dolině. Měli syna Josefa. Před zničením Janovy Doliny ukrajinskými banderovci se podařilo Marii, na poslední chvíli, i se zachráněnou polskou holčičkou, utéci do Zdolbunova k rodičům. Ve Zdolbunově již také byl

syn Josef, který se učil zámečnickem v depu. Byl tam i otec Josef, s kterým se Marie rozvedla. Syn Josef později narukoval do 1. Československého armádního sboru. Bylo mu necelých 17 let. Na Dukle byl raněn. V armádě byl i jeho otec. Marie si polskou holčičku vzala za vlastní, zamilovala se do ruského degradovaného důstojníka Nikolaje Sevastijanova a zůstala ve Zdobunově. Nereemigrovala. Přijela k synovi do Podbořan až v roce 1961.

Rodný list Valentiny Kánské v ruském a ukrajinském jazyce s českým překladem.

Rzeczpospolita Polska

Województwo Wołyńskie

Powiat Zdobunowski.

Gmina

Zdobrowa

Miejscowość

Zdobrowa

Parafia

Łaska gminy w Zdobrowie
Urząd Stanu Cywilnego Zdobrowa.

Wzór Z/105.

Do użytku rejestru mieszkańców.

Wolne od opłaty stemplowej.

Wypis z aktu urodzenia*)

Na podstawie ksiąg stanu cywilnego za rok 1908 № 25 stwierdzam, że

-Włodzisław Krušina

(imiona i nazwisko)

urodził (a) się w

(miejscowość, gmina, powiat)

dnia 20 miesiąca grudnia roku 1908 tysiąc dziewięćset

ósmego roku

z ojca

Włodzisław

matki

(imie ojca)

Anna z d. Houszek

(imie i nazwisko panięnskie matki)

miejsce zamieszkania ojca**)

gm. Chocim pow. Ostrog

(miejscowość, gmina, powiat)

zawód ojca**)

Zgodność niniejszego wypisu z oryginałem stwierdzam

Włodzisław

dnia 18

miesiąca

grudnia

1908 r.

(pieczęć)

Podpis urzędnika stanu cywilnego

*) Przy sporządzaniu wypisu z ksiąg stanu cywilnego, w których zgodnie z miejscowymi przepisami prawa dzielnicowego nie są przewidziane wszystkie powyższe dane, należy odpowiednie rubryki pozostawić bez wypełnienia, albo wypisać je w takim zakresie, w jakim dane te są wskazane w akcie stanu cywilnego.

***) Przy dzieciach nieślubnych wskazać adres i zawód matki.

Rodný list Václava Krušiny v polském jazyce.

STAROSTA POWIATOWY

ZDOŁBUNOWSKI

Nr. A-2/1559

Poświadczenie obywatelstwa.

P. KRUSZYNA Wacław, zamieszkały

w Zdobunowie

urodzony (a) dnia 30 grudnia roku 1908 w Zawidowie

powiatu Zdobunowskiego

syn (córka)

Wacława i Anny z domu Houszek małżonków Kruszyna

oraz jego żona Walentyna z domu Kosińska urodzona dnia 7 lutego

roku 1903 w Kossowie pow. Dubieńskiego

tudzież (ją) i (ich) dzieci:

1) Mirosław urodzony (a) dnia 19 stycznia
roku 1935 w Ujeźdźcach Włościańskich pow. Zdobunowskiego

2) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

3) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

4) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

5) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

6) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

posiada (ją) obywatelstwo Państwa Polskiego.

Podstawa: art. 2 P. I. U. z 1937r. / Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44/
pisano w widocznym rejestrze pod L. 1559

Opłatę stempową w kwocie 5 zł. uiszczono znaczkiem stempowym, naklejonym
i skasowanym na ekcie z dnia 13. VIII 1937r. L. A-2

Zdobunów, dnia 23 września 1937r.

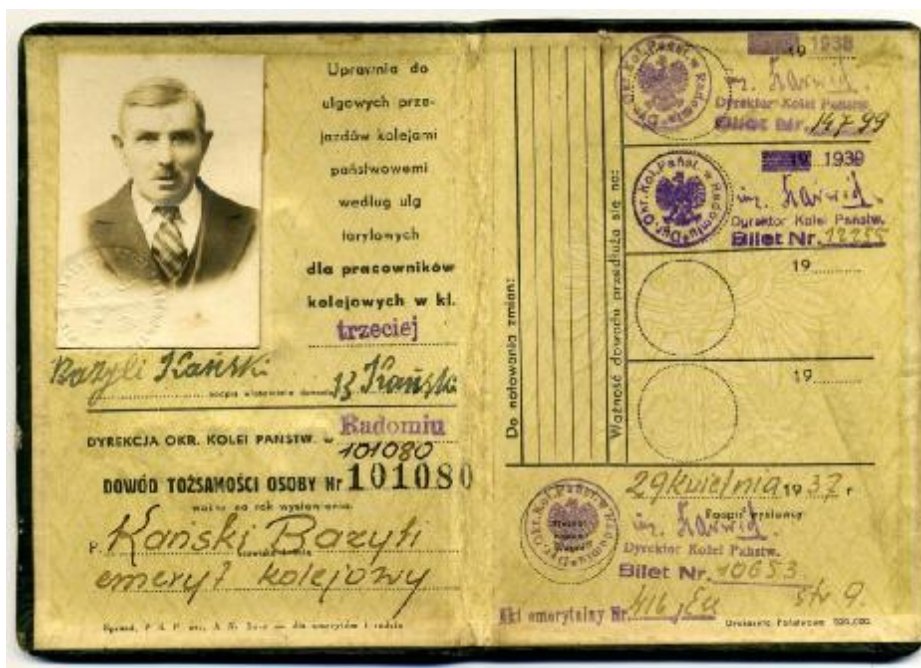

STAROSTA Powiatowy

(W. Ojowski)

M. S. Wewn. Nr. 152/obyw.

Doklad o polském státním občanství rodiny Krušinovy.

Volná jízdenka emeritního pracovníka polských drah Kánského Václava. Zde je třeba říci něco o tom, jak se na Volyni psala česká jména. Původně carský úředník napsal Kánský Vasilij s ruským „V=B“. Polský úředník přečetl a polsky napsal ruské V(B). Místo Vasilij vznikl Bazyli. Ale podobné zmatky se děly a dějí i v naší České republice. Někdy v 70. letech museli všichni občané narozeni v zahraničí odevzdat své rodné listy na ústředí do Brna. Odtud pak dostali opis českého rodného listu. Polský úředník napsal jméno KRUSZYNA. A tak jsem dostal v Československu rodný list jako Kruzszyna. Byl jsem v té době dávno ženatý, měl jsem syna, manželka i syn byli Krušinovi já byl Kruzszyna. Abych si zachránil manželství, musel jsem žádat o změnu jména.

Valentina Kánská
v roce 1920.

Svatební
fotografie
Valentiny a
Václava
Krušinových
v roce 1925.

Václav Kánský v roce 1932 kdesi v Sovětském svazu jako technický úředník.

Nahoře: Valentina a Václav Krušinovi
Dole: Kristýna a Václav Kánský. Rok 1938.

Valentina Kánská (v tmavém)
jako svědkyně na svatbě
přítelkyně. Rok 1924.

Rodina Krušinova. Václav,
Valentina a syn Miroslav.

Baptistická škola v Stepani.
Dole uprostřed mezi děvčat
Miroslav.

Sestry Marie a Valentina Kánských v roce 1925.

Anna a Juzef Muszyński, synové Václav a Vladimír. (Anna – nejstarší dcera Kánských).
Rok 1935.

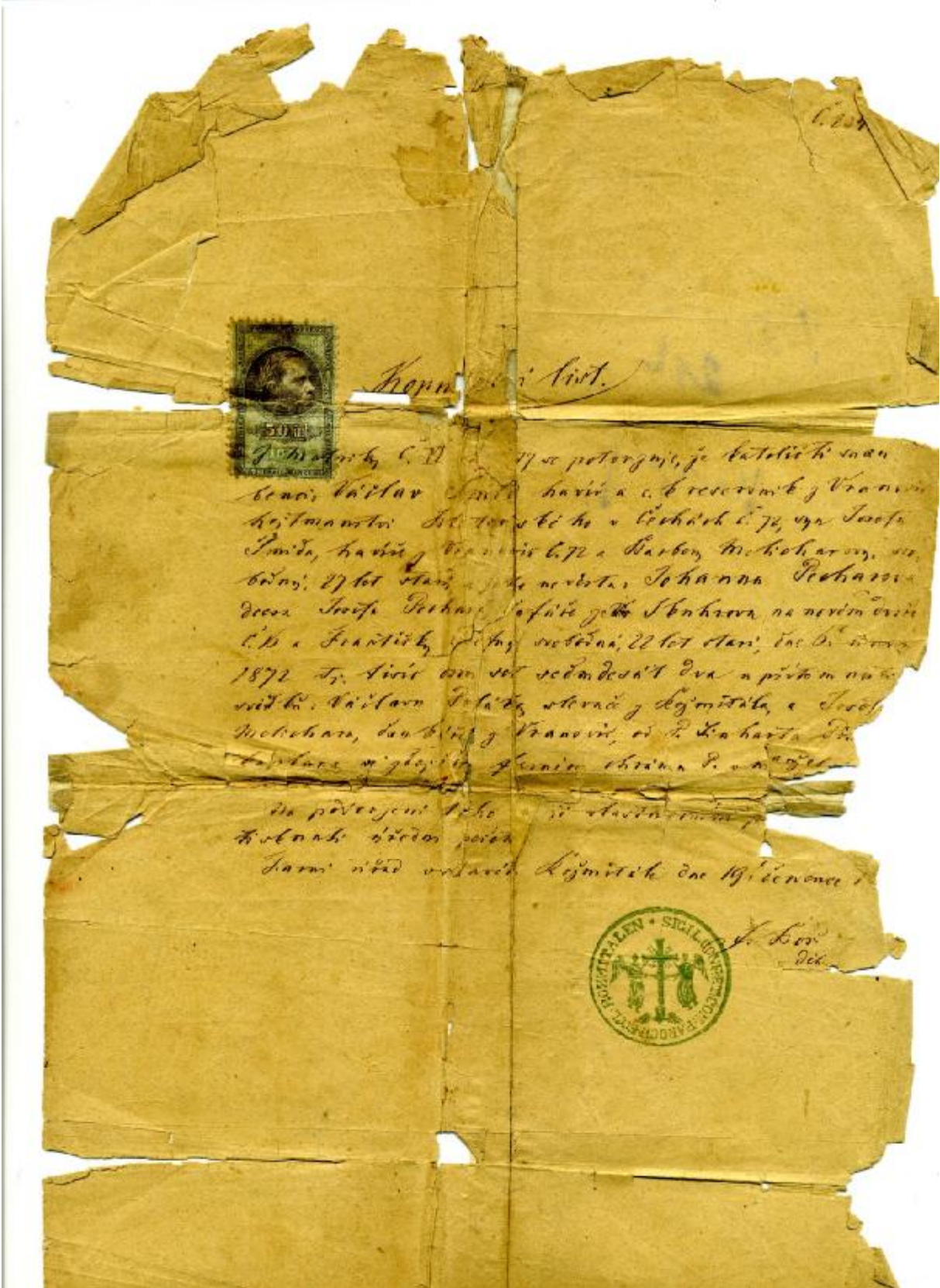
Josef Horský, syn nejmladší dcery Kánských Marie, jako příslušník Svobodovy armády na dovolené po zranění na Dukle. Rok 1944. Paní vedle, manželka fotografa tohoto snímku. Vzadu devítiletý Mirek Krušina, hrdý na svého staršího bratrance. Vedle Dana Horská, adoptovaná dcera Marie Horské.

Daně banderovci 23. 3. 1943 v osadě Klin Satwicki vyvraždili celou rodinu. Dana zázrakem přežila. Ráno ji v domě plném mrtvých našla Marie, která tam nesla ušité svatební šaty sestře Dany.

Marie vzala Danu s sebou do Janovy Doliny a ihned s ní odjela k rodičům do Zdobunova. Tím si zachránila život. Za pár dní celou Janovu Dolinu banderovci vypálili. Danu pak Marie adoptovala.

Marie po rozvodu s Josefem Horským se provdala za Nikolaje Sevastinajova. Degradovaného ruského důstojníka. To ji potom znemožnilo reemigrovat do Čech, i když zde měla syna, vojáka Svobodovy armády.

Originál oddacího listu manželů Šmídových.

Libuše – provdala se za Antonína Čecháka, žili v Hulči. Antonín narukoval do Svobodovy armády. V Čechách žili v Pšově. Tam také oba zemřeli. Měli syny Antonína a Rostislava a dceru Emilku. Rostislav a Emilka bydlí ve Pšově, Antonín ve Žluticích.

KAŠPAROVI:

Pan Kašpar, obuvník, manželka v domácnosti. Syn Kašpar František měl fotoateliér, manželka Anna v domácnosti. Pan Kašpar s manželkou měli cukrářství, syna a dceru Milenu.

Zlatá svatba manželů Kašparových starších. Majitelé obuvnické dílny. První zprava sedící pani Procházková, druhý zprava stojící p. Procházka, uprostřed za rodiči stojí syn František s manželkou Annou. Ostatní jsou blízcí přátelé manželů Kašparových. Setkání se uskutečnilo v restauraci manželů Procházkových.

KADEŘÁBKOVI:

Pan Kadeřábek s manželkou.

KHOLOVI (podle archivních materiálů):

Khol František narozený 5. 4. 1871 v Hlušicích u Nového Bydžova při přijetí pravoslaví dostal jméno Alexandr. Jeho manželka Marie, rozená Červená, se narodila ve Zdobunově 12. 12. 1880. Byla náboženství pravoslavného. Sňatek měli dne 2. 11. 1897 ve Zdobunově. Tam také spolu žili až do odjezdu do ČSR v roce 1947. Vychvali čtyři děti. Vladimíra, *8. 4. 1901, Helenu, *21. 4. 1903, Alexandra a Mikuláše. Všichni se narodili ve Zdobunově. Nejstarší Vladimír po studiích pracoval jako kreslič ve Škodových závodech v Plzni a tam také, velmi mlád, zemřel 11. 5. 1928, jako svobodný. Ostatní tři děti Kholových s rodinami přijeli v roce 1947 jako reemigranti do ČSR v roce 1947.

Pan Alexandr Khol patřil ve Zdobunově k nejaktivnějším Čechům. Ještě v době carské vlády měl ve Zdobunově obchod se zbožím smíšeným, porcelánovým, skleněným, galanterním

a strážním. V obchodě mu velmi pomáhala manželka Marie a několik příručních. Pan Khol byl člověk nabitý energií. Velmi usiloval o stmelení zdolbunovských Čechů. Byl ve všech českých spolcích. Největší práci pro české společenství konal ve všech dobách Český komitét. Ze začátku se jmenoval také České komitě a také Český výkonný výbor ve Zdolbunově. V archivních materiálech jsou uváděny všechny tyto názvy. Český komitét pod vedením pana Khola založil v roce 1917 První soukromou Českou školu ve Zdolbunově. Založili také divadelní odbor, který z výtěžků své činnosti pomáhal financovat provoz školy, tělovýchovný odbor, který byl zejména mezi mládeží velmi oblíbený a z kterého v roce 1927 vznikla Sokolská jednota ve Zdolbunově. Tyršovy a Fugnerovy sokolské zásady pan Khol bral vždy za své a často je připomínal svým krajanům. Vždy poukazoval na to, že v jednotě je síla, potáhneme-li za jeden provaz – dílo se podaří! Vyzýval bohaté, aby na udržování České školy přispívali většími částkami, protože ti chudí nemohli za školu platit vůbec. On, jako předseda Českého komitétu, starosta Sokola a člen všech výborů českých spolků se bez zdráhání dokázal posadit ke stolku s kasou a vybíral vstupné při taneční zábavě, aby mladší mohli tancovat. Jeho všestranné společenské aktivity zasluhují hluboký obdiv. Je úžasné, že v té složité době, ve které Češi na Volyni žili, dokázal uschovat mnoho materiálů a fotografií, dokumentujících činnost Českých spolků ve Zdolbunově. Tyto materiály dokázal přivést do Československa, a zde je předal do archivu Svazu Čechů z Volyně v Žatci. V současné době jsou uloženy v Praze, v Národním archivu na Chodovci pod číslem 1159. Především díky těmto archiválím a také díky obdivuhodné paměti pani Anny Martišové z Žatce bylo možno tuto publikaci napsat.

Pan Khol přes své vysoké funkce se dokázal při tanečních zábavách posadit ke kase, aby mladší členové výboru mohli tancovat.

Pan Alexadr Khol byl mimo jiné funkce také starostou Sokola Zdolbunov v letech 1927-1938.

KCHOLOVI:

Kchol Vladimír, rybářství, manželka Marie v domácnosti, měli syna. Kchol Jaroslav, drážní zaměstnanec, manželka Evženie a synové Miroslav a Zdeněk. Kchol Mikuláš

KIKALOVÍ:

Pan Kikal s manželkou v domácnosti.

KETNEROVÍ:

Manželé Ketnerovi měli řeznictví a syny Václava a Miloslava.

KRÁMSKÝCH:

MUDr Krámský s manželkou měli syna a dceru.

KROVSKÝCH:

Pan Krovský s manželkou měli řeznictví a dcery Marii a Evženie.

KROUPOVÍ:

Pan Kroupa s manželkou v domácnosti. Kroupová Marie, prادلena.

KRÁLÍČKOVÍ:

Králíček Rudolf, kovářství, manželka v domácnosti, děti: Marie, Anna, Růžena, Lída, Eliška, Antonie, František.

KREJČÍKOVÍ:

Manželé Krejčíkovi měli prodejnu s uhlím a dřevem a děti Annu, Vladimíra a Jiřinu. Krejčík Robert, zaměstnan na dráze, manželka v domácnosti, děti Olga, Ludmila a Pavel.

KLIHOVÍ:

Pan Klih s manželkou v domácnosti.

KLOUČKOVÍ:

Klouček Emil, státní zaměstnanec, manželka Soňa v domácnosti. Klouček Valentýn, státní zaměstnanec, manželka Evženie v domácnosti, synové Emil a Viktor.

KREJČÍ ČENĚK :

KARFÍKOVI:

Karfík Vasyľ děda, děti Vladimír, Pavel, Alexandr, Soňa, Anna, Věra, Antonie. Syn Vladimír *1895 byl zaměstnán jako strojnádce, později pracoval v cementárně, s manželkou Marií měli syny Vladimíra a Boryse a dcery Helenu a Allu.

KOZUBOVŠTÍ:

Kozubovský, cukrářství. Kozubovský, řezník. Kozubovská, věstkyně.

KROVSKÝCH:

Pan Krovský s manželkou v domácnosti.

KRÁLOVI:

Pan Král, dělník v cementárně, manželka v domácnosti, dcera Ludmila.

KŘÍŽKOVI:

Křížek Jindřich, krejčí, manželka Barbora rozená Tomášová, v domácnosti. Spolu vychovali dvě dcery. Julie – úřednice při repatriační komisi. Opouštěla Zdobunov jako poslední. Anna- učitelka, později ředitelka České školy ve Zdobunově. V roce 1947 předala Českou školu ukrajinským školským úřadům. Křížek Antonín, krejčí, s manželkou měli dcery Jiřinu a Evženií.

Manželé Křížkovi s dcerami. Vlevo Anna, vpravo Julie.

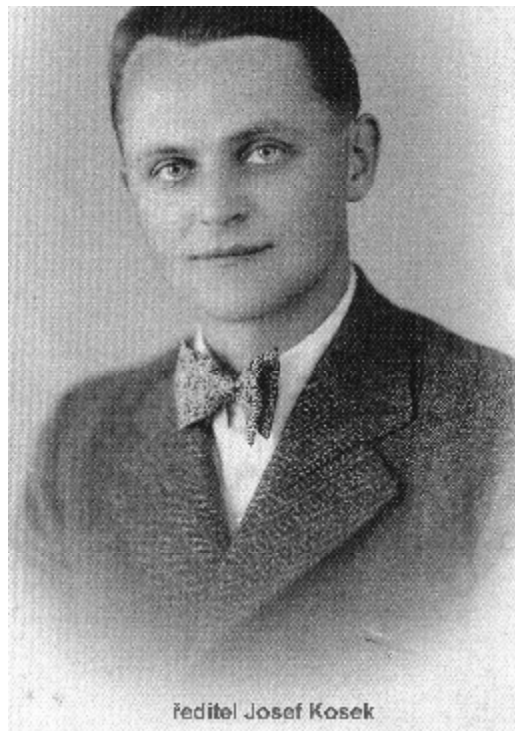

Dívky na výletě na Křídové hoře. Zprava Olga Vízková, Anna Křížková, Julie Křížková a Soňa Senzirichtová, židovka. Soňa měla ještě o dva roky starší sestru Táňu, která byla učitelkou na desetiletce. Obě byly hudebně nadané. Když německá SS likvidovala židy, prakticky celé ghetto, byly také ony spolu s rodiči 14. října 1942 zastřeleny.

KOSKOVI (podle vzpomínek dcery Věry):

Kosek Josef se narodil 20. 5. 1905. Rodiče byli zemědělci. V roce 1924 absolvoval v Jičíně učitelský ústav a po pětiletém učitelování na různých školách v Čechách, byl jako definitivní učitel, dekretem Školského úřadu v Praze vyslán dne 20. 8. 1929 na První českou soukromou školu do Zdolbunova na Volyni. Zde se brzo stal ředitelem této školy. Nakreslil plány na výstavbu nové, moderní školy a díky velké aktivitě České Besedy, bylo v této ještě ne zcela dostavěné dvoupatrové budově zahájeno vyučování již ve školním roce 1931-32. Ředitel Kosek probouzel v mládeži pocit sounáležitosti s Československou republikou a vychovával české děti k silnému národnímu citění, které se projevilo v roce 1944, kdy mnoho absolventů školy ihned vstoupilo do 1. Československého armádního sboru, kde statečně bojovali za osvobození země, ve které většinou ani nikdy nebyli, ale kterou vroucně milovali. V roce 1933 se řídící učitel oženil s Věrou Kozlovskou z Kvasilova. Rodiče Věry, Ivan Kozlovský, řídící

učitel v Kvasilově, matka Marie rozená Košťálová. Kromě učení a řízení školy se Josef Kosek aktivně zúčastňoval všech aktivit ve městě. Činorodá práce byla přerušena příchodem Sovětů v roce 1939. Po nepříjemnostech hraničících s životem v době Sovětské okupace Volyně v letech 1939-1941, se po vpádu německé armády na Volyn, podařilo celé rodině, po žádosti rodičů Josefa Koska na ministerstvu v Praze, odjet do protektorátu. Sem přijeli v době heydrychiády, ale podle vzpomínek dětí, bylo to v Čechách mnohem klidnější než na Volyni. Celou tuto anabázi podnikl Josef Kosek se svou ženou a svými dvěma dětmi. Po návratu do Čech pracoval stále jako učitel v Běcharech. Když v roce 1955 slavil padesátiny, byl překvapen a dojat, jak mnoho jeho někdejších žáků si na něj vzpomnělo s gratulací. Zemřel poměrně mlád 18. 11. 1958.

Věra Kozlovská

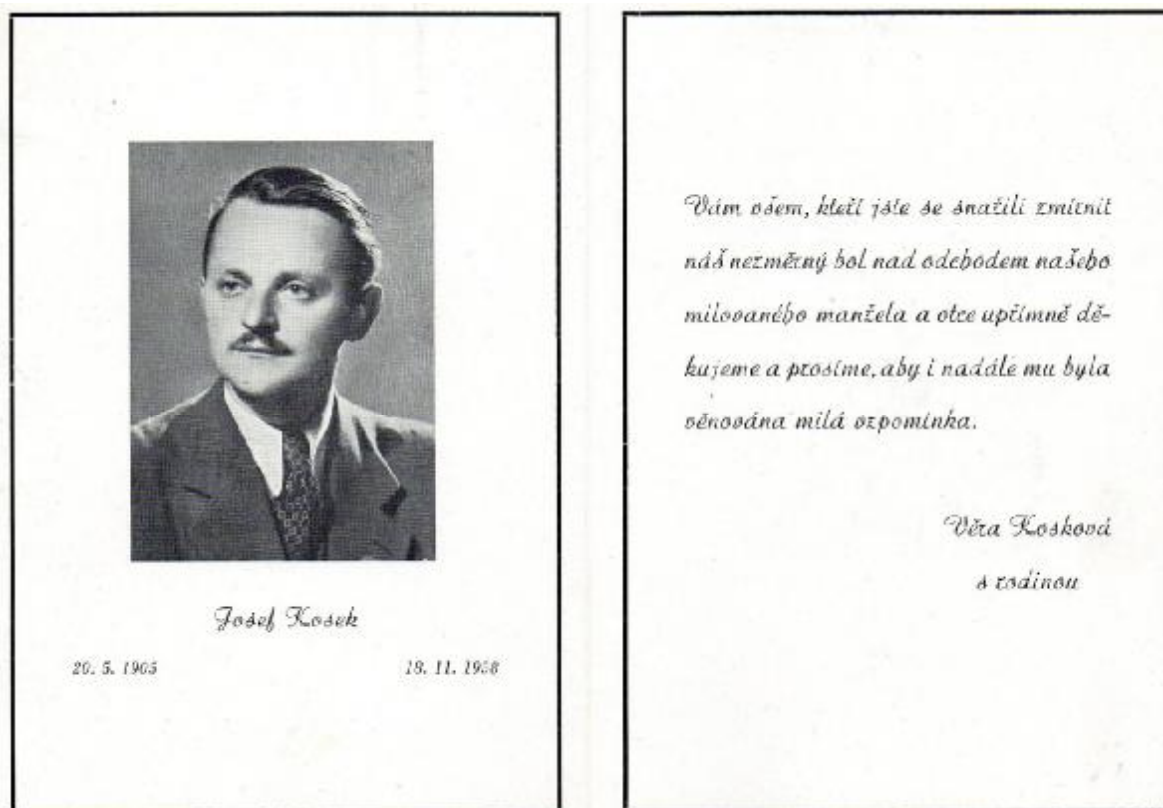
Josef Kosek
ředitel učitel

*budou slaviti svůj sňatek v neděli dne 5. února 1933
v Kvasilově.*

Kvasilov.

Komyšarova-Ladobunova.

Tiskárna Anstava Jilka - Č.Č.

Josef Kosek byl od roku 1931 do roku 1939 ředitelem České školy ve Zdobunově. Potom ještě řediteloval v roce 1941 a 1942. Všichni jeho žáci na něj dodnes s láskou vzpomínají.

KOSINOVÍ:

Pan Kosina pracoval na dráze, s manželkou měli dceru, která se provdala za Ukrajince Jaromejčuka.

KOŠTÁLOVÍ:

Manželé Košťáloví měli pekařství a dva syny.

KUČEROVÁ: Matylda, učitelka.

KUBELKOVÍ:

Pan Kubelka kovář, manželka v domácnosti.

KURŽINSKÝCH:

Pan Kuržinský byl obuvník, manželka Naděžda v domácnosti, dcery Evženie a Lenka.

KYKALOVI:

Kykal Josef, truhlář, manželka Anna v domácnosti, děti Antonie, Alexandr, Marie, Vladimír a Jaroslav.

LEŠNEROVI (Podklady dodal ing.Vladimír Lešner):

Otec Lešner Vladimír s manželkou Eufrosinií, rozenou Cejnarová měli děti: Vladimíra- *22. 3. 1909 v Plosce -1980, a Eugenii-*1912-1926.

Otec Miler Vladimír-*26. 8. 1875-4. 10. 1947 s manželkou Marií, rozenou Votavová, měli devět dětí:

Antonie- *1901-†1981

Věra- *1903-†1984

Vladimír- *1904-†1904

Václav- *1905-†1920

Anna- *1907-†1924

Marie- *1909-†1998

Olga- *1914-†1940

Zdenka- *1921-†1944

Syn Vladimír Lešner se dne 12. 7. 1936 oženil s Marií Milerovou. Měli spolu tři děti:

Vladimír- *24. 6. 1937 v Rovně

Eduard- *13. 9. 1939 v Rovně

Tomáš- *18. 1. 1948 v Teplicích.

Syn Vladimír vychodil základní školu v Plosce. Gymnázium vystudoval a zakončil maturitou v roce 1927 ve Zdobunově. Byl přijat na studium medicíny ve Lvově, ale z rodinných důvodů musel po dvou letech studia zanechat. 1. 9. 1930 nastoupil ve Zdobunově jako učitel v české škole a učil zde do 31. 8. 1936, kdy nastoupil jako učitel české školy v Rovně.

LANCIGROVI:

Manželé Lancigrovi měli dceru.

LHOTÁKOVI:

Manželé Lhotákoví měli řeznictví.

Pan Lhoták byl pokrývač, manželka v domácnosti. Pan Lhoták, cukrář.

LICHNEROVI:

Pan Lichner byl odborník na studny, manželka v domácnosti, měli syna.

LUDVÍKOVI:

Manželé Ludvíkovi měli restauraci a dcery Emílii, Annu a Marii.

MACECHOVSKÝCH:

Pan Macechovský byl majitel realit, manželka Ludmila, v domácnosti.

MÁGLOVI:

Manželé Máglovi měli dceru Olgu a syna Petra.

MAKAREVIČOVI:

Pan Makarevič s manželkou Evženií měli zlatnictví.

MALÝCH:

Malý Václav byl pekař, manželka Olga v domácnosti. Dcera Ludmila měla syna s panem Baštou, synové Václav a Vladimír byli v armádě.

MARKOVI:

Pan Marek byl strojuvůdce, manželka v domácnosti.

MASOPUSTOVI:

Masopust Antonín byl učitel v České škole, manželka v domácnosti, synové Miloslav, Květoslav a dcera. Masopust Vladimír měl truhlářství, manželka v domácnosti, měli děti. Masopust Václav s manželkou měli cukrářství. Masopustová Libuše, švadlena.

MAZURCOVI:

Pan Mazurec byl lékař, manželka v domácnosti.

MALHOUZOVI:

Pan Malhouz s manželkou byli zemědělci.

MILEROVI:

Pan Miler s manželkou byli zemědělci, měli syna Božetěcha a dceru Zdenku.

MENCLOVI:

Mencl Vladimír byl zaměstnán u firmy Jozef a spol., manželka Věra v domácnosti, syn Jiří byl bankovní úředník.

MAULISOVI:

Maulis Jan byl obuvník, manželka v domácnosti, syn Mikuláš byl zaměstnán v elektrárně, manželka Lucie v domácnosti. Měli syna. Maulis Václav byl holič, manželka Marie v domácnosti, měli dva syny.

MAZÁNKOVI:

Mazánek Josef s manželkou Libuší měli pekařství. Mazánek František s manželkou měli cukrárnu, dcera Helena, syn Rostislav, syn František padl ve válce. Mazánek Miroslav byl holič, manželka v domácnosti, dcera Lola. Mazánek Karel s manželkou.

MATĚJKOVI:

Pan Matějka s manželkou měli syna a dceru Věru.

MÓRA :

holičství.

MALIŠEVSKÝ:

NOVOTNÝCH (Sepsala Ludmila Majkraková, rozená Novotná):

Novotný Jan, syn Josefa pocházel z malé obce Netřeby u Litomyšle. Jako patnáctiletý chlapec se s rodiči přestěhoval na Volyň. Usídlili se kolem roku 1872 v obci Hilča nedaleko Zdolbunova. Když dospěl, oženil se s Annou, rozenou Morávková, pobýli několik let v nově založené české obci Huleč, kde se jim narodily děti, Anna *1883, Vladimír *1885 a Josef *1886. Potom se přestěhovali do Zdolbunova, který se v té době rozvíjel zásluhou výstavby cementárny a železniční stanice. Tam pracoval jako strojívdce. Jeho syn Vladimír se vyučil zámečnickem a Josef sedlářem a čalouníkem. Dcera Anna se vyučila švadlenou a provdala se za tesaře Josefa Vránu. Ve Zdolbunově se jim ještě narodili synové Antonín, který v mládí zemřel, Mikuláš *1895, Václav *1899 a dcera Marie *1901. Syn Vladimír se oženil s Pavlou, rozenou Kykalová. Měli dceru Antonii a syna Alexandra. Druhý syn Josef si vzal za ženu Annu Mavlerovou a narodili se jim děti: Alexandr *1909, Vladimír *1913, Mikuláš *1920, Josef *1918, Antonín *1911, Olga *1922, Ludmila *1924 a Rostislav *1926. Syn Mikuláš Novotný se oženil s Anastázií, rozenou Krejčová a měli dcery, Libuši *1923, Nadu *1927 a Marii *1931. Syn Václav měl s manželkou Věrou děti: Vladimíra *1925, Bohumila *1927, Helenu *1930 a Antonína *1932. Vladimír a Bohumil bojovali ve Svobodově armádě. Bohumil padl v roce 1944 a Vyšného Komárnika. Dcera Marie, provdaná Brdová, měla syna Vladimíra *1924 (tankista Svobodovy armády) a dceru Ludmilu*1933, provdaná Alberovská.

Novotný Josef s ženou Annou bydleli v ulici Želazna v rodinném domku (na plánu č. 220). Ve dvoře měli sedlářskou a čalounickou dílnu. Početná rodina byla vedena v zásadách křesťansko-evangelického náboženství. Když byla založena První soukromá Česká škola, všechny děti do ní chodily. Rodiče navštěvovaly kurzy českého jazyka, které pro dospělé pořádal jako první, učitel Lambert Jelínek od roku 1917. Nejstarší syn Alexandr *1909 se vyučil strojním zámečnickem a pracoval v dílně pana Glaicha. Oženil se s Annou, z domova Kubelkovou, a měli syna Miroslava. Druhý syn Antonín *1911 se vyučil truhlářem a pracoval ve firmě bratří Pospíšilů. Další syn Vladimír *1913 vystudoval polské gymnázium a byl zástupcem firmy Karo-Frank na Volyňi. Jezdil do Československa a odtud přivážel různé

novinky, mimo jiné také krásné české písničky na gramofonových deskách. Zemřel mladý ve věku 28 let, následkem utrpení na hranicích při jedné z cest. Čtvrtý syn Josef *1918 si po základní škole doplňoval vzdělání v kurzech. Také pracoval u firmy bratří Pospíšilů. V roce 1944 vstoupil do Svobodovy armády. Další syn Mikuláš *1920 byl novinářem. Pracoval v české redakci v Kvasilově a v Lucku. Psal do krajanských novin a také do časopisu Mladý svět pod jménem Mikuláš Chrupa. Zemřel také mlád ve věku 28 let. Dcera Olga, provdaná Ševeláková *1922. Dcera Ludmila *1924, provdaná Majkraková, vstoupila dobrovolně v roce 1944 do Svobodovy armády. Syn Rostislav *1926, byl v roce 1942 vyvezen do Německa na nucené práce. Hned jak válka skončila, Američané Rostislava odvezli na hranice a dali mu jídlo, pití a peníze na cestu domů. Ale hned na hranicích byl Sovětskými vojáky zajat a potom byl vyvezen na Sibiř. Vrátil se těsně před tím, než přijela repatriační komise. Tak se mohl s rodinou vrátit v roce 1947 do Československa.

Novotný Václav s manželkou Olgou měli prodejnu potravin a dcery Věru a Libuši.

Novotný Mikuláš, školník, manželka Anastázie, děti Libuše, Naděžda a Marie.

Novotný, zemědělec.

Novotný, kovářství, manželka v domácnosti.

Novotný Vladimír s manželkou Emilií měli dceru Naděždu.

STAROSTA POWIATOWY

ZDOŁBUNOWSKI

Nr. A-2/426

Poświadczenie obywatelstwa.

P. NOWOŃNY Mikołaj, zam.
w Zdołbunowie
urodzony (a) dnia 20-go grudnia roku 1895 w Zdołbunowie
powiatu tegoż syn (córnka)
Jana i Anny z domu Morawek małżonków Nowotrych
oraz jego żona Arastazja z domu Krejezy urodzona dnia 22-go
stycznia roku 1902 w Urzennie pow. Zdołbunowskiego
tudzież jego (jej) dzieci:

1) Lubow urodzony (a) dnia 5-go kwietnia
roku 1923 w Podhajcach, powiatu Dubieńskiego

2) Madzieja urodzony (a) dnia 20-go grudnia
roku 1926 w Zdołbunowie, tegoż powiatu

3) Maria urodzony (a) dnia 2-go sierpnia
roku 1931 w Zdołbunowie, tegoż powiatu

4) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

5) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

6) _____ urodzony (a) dnia _____
roku _____ w _____

posiada (ją) obywatelstwo Państwa Polskiego.

Poświadczenie to zapisano we właściwym rejestrze pod L. 426.
Wolne od opłaty stempelowej na podstawie p. 17 art. 142-Ustawy o opłatach
stempelowych z 1.VII.1925r./Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 413 z roku 1932
Zdołbunów, dnia 9.IV. dnia 1934 r.

Starosta POWIATOWY

B. Niszczyński
B. Niszczyński

Wzór Nr. 33.
Dr. Państw. Łuck. 121. 221V. 33. 3000.

Potvrzení pro Mikuláše Novotného a jeho rodinu o státním občanství Polské republiky.

NOSEK: s manželkou

OLIČOVI: majitelé pivovaru.

OSIPČUKOVI:

Osipčuk Daniel, správce statku, manželka Antonie, herečka.

OTMAROVI:

Otmar Jan s manželkou měli velké řeznictví a syna Jiřího. Měli vybudované velké chladírenské prostory pod zemí. Tyto prostory byly využívány jako kryty při bombardování města. Dne 30. dubna 1944 před velkým ruským svátkem 1. májem, v době největšího náletu na Zdolbunov, spadla největší bomba právě na tento kryt. Vyhloubila obrovský kráter a bylo zabito a na kousky roztrháno hodně zde schovaných lidí. Byl mezi nimi i syn Otmarových Jiří.

PALIČKOVI – KOSTKOVI:

Jan Palička, majitel dílny na výrobu kočárů a bryčků v Rovně a jeho manželka Anna, rozená Holá, měli spolu pět dětí. Olgu, Vladimíra, Žofii, Marii a Věru. Jan Palička zemřel po pracovním úrazu v roce 1904. Anna se s dětmi přestěhovala do Zdolbunova a později se provdala za řezníka Vladimíra Kostku. Měli spolu děti, Josefa, Mikuláše a Borise. Olga vystudovala gymnázium a provdala se za p. Vachnického. Vladimír se vyučil pilníkářem a jak bylo tehdy zvykem, nejdříve se vydal na vandr na zkušenou. Později pracoval jako zámečnický v depu ve Zdolbunově. Žofie se provdala v Kyjevě za J.N. Kajera. Marie zemřela velmi mladá. Věra se provdala za řezníka a uzenáře Václava Chocholouše. Syn Vladimír se oženil s Marií Šaršovou. Měli děti Vladimíra, Marii a Josefa. Vladimír se po vzoru otce vyučil zámečnickem a také pracoval v depu. To již bylo v době, kdy Zdolbunov byl okupován německým vojskem. Práce v železničních opravách dávala možnost k nejrůznějším záškodnickým akcím. Mladý Vladimír Palička našel brzo spojení s partyzánským oddílem Medvědů, kterému podával informace o různých vojenských transportech. Svou „odbornou“ práci v depu nejednou zapříčinil, že lokomotiva s vojenským vlakem na frontu nedojela. Tuto aktivitu Vladimír projevoval až do osvobození Zdolbunova Rudou armádou. Velmi brzy se i se svými kamarády, Michalem Olchovským, Jiřím Janáčkem, Alexandrem Záslockým a Jiřím Hroudou přihlásili v Rovně do 1. Československého armádního sboru. O svém působení v armádě, jako velitel tanku, napsal Vladimír Palička knihu „Nezaváté časem“. Nevlastní bratr Vladimíra, Boris Kostka, nejmladší z rodiny, po ukončení české školy se vyučil řezníkem a uzenářem. Jako tovaryš odcházel ze švagrova krámu cvičit do Sokola a malovat do atelieru školy výtvarných umění k profesoru Nikolaji Majskému. Tam se čtyři roky učil technice malby. V roce 1939 se chystal do Kyjeva, kde po zkouškách měl studovat na malířské akademii. V té době ale Německo přepadá Polsko a vzápětí také Polsko přepadá socialistické Rusko. Volyň se dostala do područí Sovětského Ruska a z Borise se stal občan Sovětského svazu. V létě je Kostka povolán do Rudé armády a stává se příslušníkem 32. gardového pluku 12. střelecké divize. V roce 1941 přepadá Německo Sovětský Svaz a začíná druhá světová válka. Boris Kostka

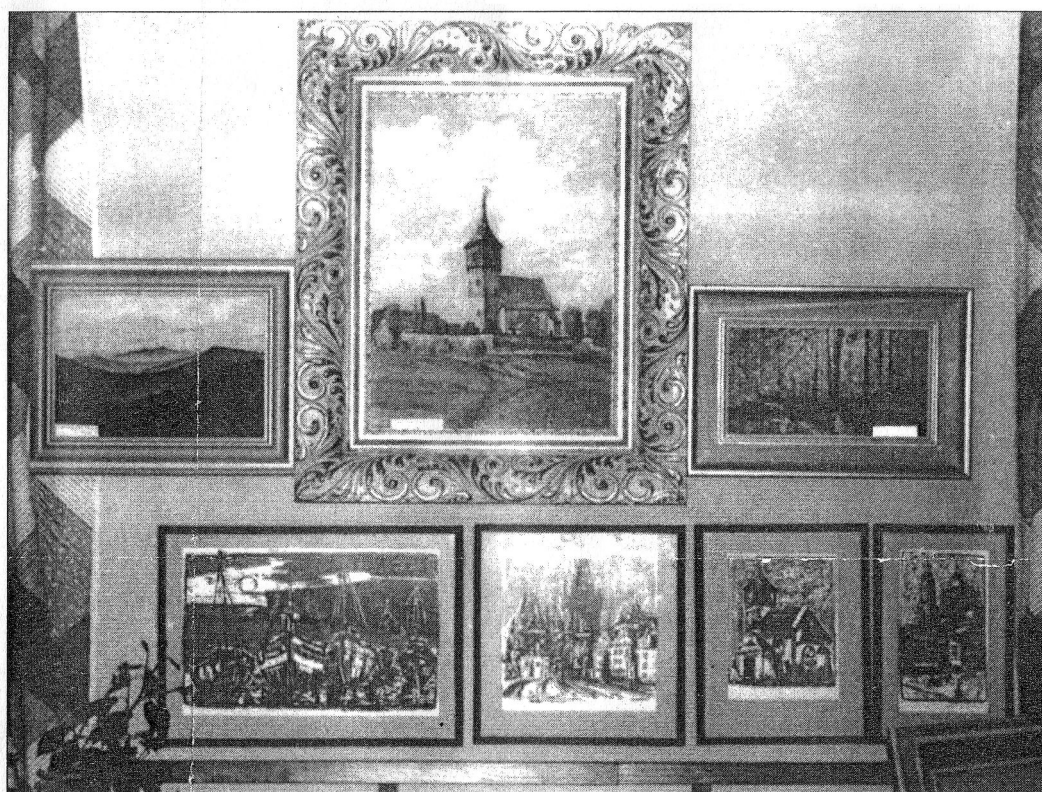
absolvuje dlouhé přesuny, ústupy a boje v Kurském oblouku. V průběhu bojů se Kostka s kamarády, Jaroslavem Procházkou a Ledvinou z Krupé, dozvídají o československé jednotce. Sovětské velení vyhovuje jejich žádosti a tak mohou odjet do Buzuluku. Tam je Kostka zařazen v hodnosti rotmistra k rotě 122mm minometů. Jako minometčík úspěšně zasahuje v bojích u Torčina. Po dvou měsících na rumunské půdě vstupují čs. vojáci v září 1944 do bojů Karpatsko-Dukelské operace. Boris Kostka byl v Karpatech už velitel pěší roty. Později vzpomínal i na boje o bezejmennou kótu, kde podporučík Jiří Hrouda ze Zdolbunova, zastavil svým tělem kulometnou palbu z německé pevnůstky a tímto hrdinským činem pomohl tuto kótu dobýt a mnoha svým spolubojovníkům zachránil život. Tato kóta potom byla pojmenována jako Hroudova kóta. Dále Kostka vzpomínal, jak na státní hranici 6. října z bezprostřední blízkosti viděl, jak auto s generálem Vedralem-Sázavským najelo na protitankovou minu. Boris Kostka byl znám jako tvrdý velitel, trvající na splnění rozkazu a zároveň se pečlivě staral, aby se jeho vojáci dobře kryli a dostávali vše potřebné. Byl vyznamenán třemi Československými kříži, jedním Polským a medailemi za statečnost. U Zydranowé byl raněn střepinou do nohy. Byl povýšen na podporučíka. Bojoval také u Liptovského Mikuláše. Rudolf Bejkovský, který vybíral stráž pro prezidenta Beneše a vládu, vybral mezi jinými také Borise Kostku. Ten potom spolu s dalšími vojáky střežil v Košicích dům, kde byl prezident ubytován. Potom střežili vládní vlak, který jel z Košic přes Bratislavu a Brno do Prahy. Doprovázel, jako tělesná stráž Eduarda a Hanu Benešovy na cestách. Ministr zahraničí Jan Masaryk mu půjčil rodinnou fotografii – T. G. Masaryk, Jan, Charlota, Alice, Olga. Podle ní namaloval obraz, olej, ale ten už nestačil Janu Masarykovi dát. Ten 10. března 1948 zemřel. Borise Kostku i další lidi po smrti prezidenta Beneše vyhodil z Hradu Klement Gottwald, protože nebyli členy KSČ a nahradil je svými kádry. Sloužil potom v kasárnách na Bílé Hoře jako velitel protitankových kanonů. Později studoval na Vysoké škole výtvarného umění a v říjnu 1989 byl promován jako akademický malíř. Byl činný v obci legionářské a ve SVČP.

Boris Kostka jako poručík
v roce 1946.

... a při slavnostním shromáždění v roce
2001 k 57. výročí bojů o Jaslo.

Ukázka obrazů Borise Kostky. Uprostřed kostelík v Kozojedech.

PAVLÍKOVI:

Pan Pavlík s manželkou měli prodejnu potravin, dceru Marii a syna Josefa.
Pan Pavlík, dělník s manželkou. Pavlíková Emilie, švadlena. Pavlíková, matka. Pavlík Antonín, zaměstnán v cementárně, manželka v domácnosti.

PILNÝCH:

Pan Pilný s manželkou měli syny Josefa a Pavla.

PLUHAŘOVI:

Pluhař Jan, učitel a majitel restaurace, manželka, číšnice.

POSPÍŠILOVI (Podle informací ing. Miroslava Rampase):

Bratři Pospíšilové měli ve Zdobunově prodejnu a sklady hospodářských a mlýnských strojů. Byli generálními zástupci strojíren UNION v Českých Budějovicích a závodu Wichtrle a Kovařík v Prostějově. Firma byla založena ve dvacátých létech, po vzniku Polské republiky. Byli zaměřeni hlavně na prodej a servis mlátiček a k nim dodávali dieslové motory. Všechny stroje dováželi výhradně z Československa. Zaměstnávali převážně české řemeslníky. Veškeré strojní zařízení kupovali především zemědělci z českých vesnic. V době žní firma posílala na předem sjednaná místa vlastní soupravu na výmlat do nedalekých vojenských statků a také do ukrajinských vesnic. Firma zanikla po příchodu Sovětů v roce 1939. Bratři Pospíšilové byli jedněmi ze zakladatelů nové České školy ve Zdobunově. Jeden z bratrů měl tři děti: Milušku, Věru a Karla. Celá rodina dobře odhadla situaci a včas se odstěhovala do Československa a tak se zachránili před jistou persekucí, která je v Sovětském Rusku jako buržoasní rodinu čekala. Více se o této významné rodině nepodařilo zjistit. Ihned po příchodu Sovětů, byl v prostoru firmy zřízen vojenský autopark a kasárna. Totéž se stalo po příchodu Němců a potom opět Rusů. Hned vedle tohoto objektu stála Česká škola, ve které byla po dobu německé okupace také kasárna.

Zaměstnanci firmy Pospíšilů.

Stojící zprava: 1. Masopust – truhlář, 3. Rajchrt, 6. Novotný Antonín – truhlář, 8. Rampas Josef – zámečník

Sedící zprava: 2. Baran – Ukrajinec, 3. Poch – vedoucí pracovník z firmy Vichtrle – Kovařík z Prostějova, 4. Kožarský, 5. Jonáš

Dům bratrů Pospíšilů. K domu patřil velký dvůr, kde byla prodejna a opravný hospodářských strojů firmy Vichtrle – Kovařík z Prostějova. V domě byly byty bratrů Pospíšilů a kanceláře firmy. Dům i celý prostor v době vlády Sovětů i Němců byly kasárna, stejně jako Česká škola, která stála hned vedle tohoto domu.

PILNÝCH:

Pilný Alexandr, zaměstnán ve šroubárně, manželka v domácnosti, měli syna.

POPELKOVÍ:

Pan Popelka s manželkou.

PROŠKOVÍ:

Pan Prošek, učitel, s manželkou v domácnosti.

PROCHÁZKOVÍ (Podle podkladů dodaných nejmladším Oldřichem):

Ne všechny české rodiny jezdily na Volyň. Jako mnoho jiných i Jaroslav Procházka narozený v Pardubicích, jel jako dvacetiletý vyučený řezník za prací do Ameriky. V New Yorku pracoval jako dělník v dílně na výrobu sedel na jízdní kola. V té době jeli někteří jeho sourozenci, (byl z početné rodiny), za prací na Volyň. Sourozenci si dopisovali a vyměňovali si zkušenosti. Jaroslav se v New Yorku seznámil s Češkou Antonií Radilovou, která pocházela od Rokycan a za nějaký čas se vzali. Narodil se jim syn Oldřich. Byl pokřtěn v českobratrském chrámu v New Yorku. Práce v přelidněné Americe se Jaroslavovi nelíbila. Bratr Josef mu vychválil možnosti podnikání na Volyni. On měl s manželkou Annou ve Zdobunově řeznictví. A tak se mladý otec rodiny ve věku 23 let s půlročním dítětem vydal v roce 1912 (tehdy se potopil Titanic) do Oděsy a odtud do Zdobunova. Za cestu utratili všechny peníze. Za vypůjčené peníze kupují malý domek s velkým dvorem na křižovatce ulic 3 go Maja a Narutovicza. Aby mohl Jaroslav podnikat, musel přestoupit na pravoslaví. Na dvoře postavil řeznické dílny, chladírnu, lednici a u hlavní silnice restauraci. Když syn Oldřich vychodil ve Zdobunově českou základní školu, poslal ho do Pardubic do měšťanské školy. Potom se tam také vyučil řezníkem. Jako vyučený převzal ve Zdobunově zjetou řeznickou dílnu. Jaroslav z dlouhé chvíle postavil na okraji města pekárnu a v ní pekl český bílý chleba. K synovi Oldřichovi přibyli sourozenci: Antonín, Jaroslav a Helena. Nejstarší Oldřich se oženil v roce 1935 s Helenou Hodkovou z Mirohoště. 27. 7. 1937 se jim narodil syn Oldřich. Když všichni začali žít spokojeným životem, začala válka. Po příchodu Sovětů bylo po podnikání. V roce 1944 šel otec Oldřich do Rovna k odvodu do Československé armády a syn Oldřich do první třídy České školy. Syn už otce nikdy neviděl. Ten zemřel na frontě na zápal plic. V roce 1947 maminka Helena se synem Oldřichem přijeli jako reemigranti do ČSR. Na závěr ještě příhoda dokazující, jak je ten svět maličký. V roce 1959 dostal Oldřich poukaz na rekreaci do Krkonoš. Měl špatné autobusové spojení a tak musel přespát v Jilemnici v hotelu Praha. Když pan recepční zapisoval hostovy nacionále, začal číst nahlas: narozen ve Zdobunovu. Zamyslel se a řekl. „Tam jsem jezdil jako legionář s koňmi pro chleba k nějakému Procházkovi, říkali mu Američan“. Oldřich řekl: „To byl můj děda.“ Ráno tam pan recepční nebyl, ale Oldřich měl snídani předplacenou.

Na obou snímcích společnost v hostinci Procházkových slaví nový rok 1936.

Koloniál ve Zdobunově. Nalevo stojí Antonína Procházková.

1. třída České školy ve Zdobunově ve školním roce 1944/45. Klečící vpravo s bílým límečkem je Oldřich Procházka.

Svatba slečny Vostřezové s Jaroslavem Procházkou v restauraci u Procházků.

	Bratr _____ Sestra _____ Druh _____ Druhá _____								
	Příjmení	Procházkova							
	Nazvisko	Procházkova							
	Jméno	Oldřich							
	Imię								
	Rok narození	24/12 1911							
	Data urodzenia								
	jest	dorostan ... členem członkiem							
	należy do młodzieży	České tělocvičné jednoty „Sokol“ v Zdobunově (Polsko) Czeskiego T-wa gimnastyczn. „Sokół“ w Zdobunowie (Polska)							
	Potvrzení ročních příspěvků:								
Vlastnoruční Własnoręczny podpis _____ majitele właściciela na fotografii _____ pečet' _____									
<table border="1"> <tr> <td>1928 r.</td> <td>1929 r.</td> <td>1930 r.</td> <td>1931 r.</td> </tr> <tr> <td>1932 r.</td> <td>1933 r.</td> <td>1934 r.</td> <td>1935 r.</td> </tr> </table>		1928 r.	1929 r.	1930 r.	1931 r.	1932 r.	1933 r.	1934 r.	1935 r.
1928 r.	1929 r.	1930 r.	1931 r.						
1932 r.	1933 r.	1934 r.	1935 r.						
V Zdobunově, dne 9/12 1931 r. W Zdobunowie dnia 1931 r.									
Tajemnik; Sekretář: <i>V. Procházka</i> Starosta; Prezes: <i>J. Procházka</i>									

Legitimace České tělocvičné jednoty „Sokol“ ve Zdobunově.

Křestní list Oldřicha Procházky. Křest se konal v Českobratrském chrámu v New Yorku.

PTÁČKOVI:

Pan Ptáček s manželkou v domácnosti.

PRÁŠILOVI:

Prášil Vladimír, manželka Marie, syn Jaroslav. Prášil Josef, manželka Lýdie, synové Rostislav a Jiří. Prášil Josef, manželka Marie, děti Marie, Vladimír, Anna, Olga, Petr, Věra, Ludmila. Prášil Petr s manželkou.

PLUHAŘOVI:

Pluhařovic zájezdní hospoda stála ve čtvrti nazvané Vidly, na rozcestí Zdolbica-Staromilsk. Každou středu po celý rok se konal ve Zdolbunově jarmark. Celé dopoledne přijížděly koňské povozy prodávajících i kupujících. Většinou to byli rodiny Ukrajinské, Češi byli v menšině. Prodávaly se přebytky z hospodaření, mléko, máslo, smetana, drůbež, zelenina a také prasátka, krávy i koně. Když se obchod zdařil, tedy na zpáteční cestě se většinou zastavilo v hospodě u Pluhařů nebo u Procházků. Pani Pluhařová z rodiny Oličů, byla velmi krásná šenkýřka. Pan Čeněk Pluhař byl dobrý hospodský. Byl také zapojen do veřejného života. Češi ve Zdolbunově měli již od carských dob dobré amatérské divadlo. A Pan Pluhař byl jedním z celé řady režisérů.

RAMPASOVI - ŠIMSOVI (Podle vyprávění ing. Miroslava Rampase):

Obě rodiny bydlely v jednom domě v ulici s názvem – Píac 11. -go listopada- (na plánu číslo 254), přiléhající z jižní strany ke stadionu. Obě rodiny patřily do velké skupiny řemeslníků a dělníků, kteří pracovali často u českých podnikatelů, hlavně však v cementárně a na dráze. Josef Rampas *1904, zámečnický, pracoval v zámečnické dílně pana Masopusta v obci Hrušvice, potom u firmy bratří Pospíšilů ve Zdolbunově a po roce 1939 na dráze v depu, až do odjezdu do ČSR. Antonie Rampasová *1909 rozená Novotná, byla v domácnosti. Jejich syn Miroslav *1933 začal chodit do České školy v roce 1940. Ale již za rok byly v té škole německá kasárna. Za německé okupace se učilo na různých místech ve městě. Od jara 1944 chodil opět do České školy až do roku 1947.

Jan Šimsa *1904, zámečnický, pracoval v údržbě cementárny od roku 1930 až do odjezdu do ČSR. Marie Šimsová *1905 rozená Herbrychová, byla v domácnosti. Jejich syn Jiří *1931 začal chodit do pravé České školy v roce 1937, byl členem Sokola. Za německé okupace chodil do ukrajinské desetiletky až do roku 1947.

RYCHTROVI:

Pan Rychtr s manželkou a dcerou.

ŘEHOUNKOVI:

Pan Řehounek s manželkou a synem Jiřím měli řeznictví.

SALAVOVI:

Salava Vladimír, spolu s Lambertem Jelínkem, byli první učitelé v zdolbunovské České škole. S manželkou Annou měli dceru Marii.

SOPINOVI:

Pan Sopin s manželkou.

STREJCOVI:

Pan Strejc pracoval na dráze, s manželkou měli dcery Annu a Jiřinu.

STRÁNSKÝCH:

Stránský Jan byl učitel v České škole, s manželkou měli dceru Marii a syna Jiřího.

SEKÁČOVI:

Pan Sekáč pracoval na dráze, s manželkou měli šest dětí, Václava, Kateřinu, Annu, Olgu, Marii a Valentýnu.

SPĚVÁKOVI:

Pan Spěvák s manželkou.

SOPINOVI:

Pan Sopin s manželkou.

SOKOLOVI:

Pan Sokol s manželkou.

SOLOVĚJOVI:

Pan Solověj s manželkou byli dělnická rodina.

SIŘIŠŤOVI:

Pan Siřiště s manželkou.

SVÍTKOVI:

Pan Svítek s manželkou a dvěma dcerami, jedna se jmenovala Evženie, měli u Staromilského rybníka velký mlýn.

SVĚCENÝCH:

Pan Svěcený s manželkou.

STRAKOVI:

Pan Straka pracoval v hutnictví, manželka v domácnosti.

SRKALOVI:

Pan Srkal byl školník, manželka Helena, dcera Evženie.

SAMRDÁKOVI:

Samrdák Václav s manželkou a dcerou Marií.

ŠAVROVI:

Šavr Josef starší s manželkou Annou měli řeznictví a prodejnu. Šavr Josef junior s manželkou Marií měli také řeznictví a prodejnu. Šavrová Věra. Šavrová Miluše. Šavr Alexandr byl dělník, s manželkou Marií měli dcery Halinu a Irinku.

ŠABATOVI:

Pan Šabata s manželkou měli řeznictví.

ŠARŠOVI:

Pan Šarša s manželkou a dcerou Marií.

ŠMÍDOVI:

Pan Šmíd s manželkou byli zemědělci. Měli devět dětí.

ŠTÍPKOVI:

Pan Štípek s manželkou a dcerou měli prodejnu potravin.

ŠTAJNEROVI:

Pan Štajner s manželkou.

ŠPAČINŠTÍ:

Pan Špačinský byl ukrajinec, s manželkou měli dceru Antonii.

ŠULCOVÁ:

Učitelka v České škole.

ŠVÍCOVI:

Pan Švíc s manželkou měli řeznictví a uzenářství.

TAMFINOVI:

Pan Tamfina s manželkou.

TIKALOVI:

Pan Tikal s manželkou.

TOMÁŠOVI:

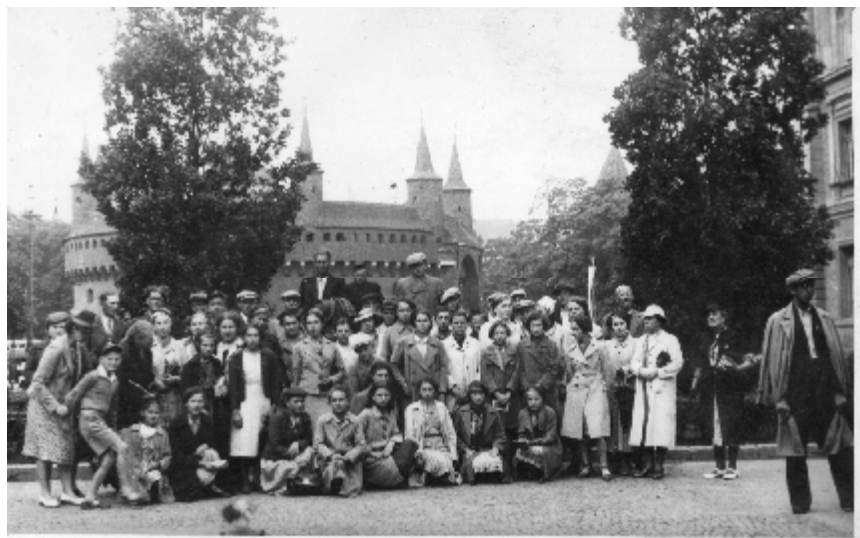
Tomáš Václav s manželkou a dcerami Annou, Libuší a Věrou měli statek.

Tomáš Vladimír (Podle vyprávění pani Jiřiny Kačerové, rozené Tomášová).

Jeden z učitelů České školy ve Zdobunově. Byl synem Václava Tomáše, který se přistěhoval do Kvasilova z Jičína v roce 1870. Vladimír začal chodit do školy v Kvasilově a po absolvování gymnázia v Rovně, nastoupil na matematicko-fyzikální fakultu univerzity sv. Vladimíra v Kyjevě. Bolševická revoluce a následně občanská a vzápětí Rusko – Polská válka s uzavřením polsko-sovětských hranic mu znemožnily fakultu vystudovat. Odjel do Československa a nastoupil na mužský učitelský ústav v Plzni. (Dnes Pedagogická fakulta univerzity v Plzni). Po ukončení studia se vrátil na Volyň. Nastoupil na státní polsko-českou školu v Kvasilově. Učil jazyk český a vlastivědu, hrál s dětmi české divadelní hry, byl pokladníkem hasičského spolku, jednatelem Sokola, knihovníkem v obecní knihovně a jednatelem základní organizace kola České matice školské. Zastával funkci místopředsedy ve Sdružení českých učitelů. Od roku 1932 při všech těchto aktivitách učil také ve škole ve Zdobunově. V roce 1937 byl zvolen předsedou Sdružení českých učitelů. V souvislosti s touto funkcí se stal členem desetičlenné správní rady České Matice Školské v Lucku. V roce 1933 byl československými i polskými úřady jmenován do funkce honorárního vicekonzula Československého konzulátu pro Polskou Volyň se sídlem v Kvasilově. Tuto funkci zastával do jeho zrušení v roce 1939. Jako učitel se v Kvasilově snažil o ryze českou školu. To se ovšem nelíbilo polským úřadům. Když se polsko-československé vztahy zhoršily, byl z této školy jako český šovinista odvolán. Potom již učil jen ve Zdobunově. Za ním do Zdobunova začalo do České školy docházet z Kvasilova hodně žáků. Z Kvasilova do Zdobunova byly asi tři kilometry. V rámci své práce na konzulátu, jezdil na československé vyslanectví do Varšavy a na konzulát do Krakova. Při poslední návštěvě Krakova 27. 6. 1939 byl zároveň vedoucím školního zájezdu zdobunovské školy do Věličky a Krakova. V Krakově na konzulátu se setkal s uprchlíky z Československa. Byli to hlavně důstojníci, kteří po okupaci vlasti hledali uplatnění v protiněmeckém odboji. Mezi jinými to byli také, tehdy podplukovník Ludvík Svoboda a nyní generál Oldřich Kvapil. Při této příležitosti se dohodli o vytvoření „Kvasilovské skupiny“. Na pozvání Václava Tomáše přijelo do Kvasilova asi 50 vojáků a také ještě více do jiných obcí na Volyň. Tato skupina působila na Volyň v zimě roku 1939/1940. Více o tom je uveřejněno v knize Ludvíka Svobody „Cestami života“ 2. díl.

učitel Vladimír Tomáš

Výlet žáků
Zdolbunovské školy do
Wieliczki a Krakova
pořádaný učitelem
Vladimírem Tomášem.

TOMÁŠKOVI:

Pan Tomášek byl valcír trub. S manželkou měli syna.

TRUSKAVŠTÍ:

Pan Truskavš:i byl zaměstnán na dráze. S manželkou měli syna.

TOUŠKOVI.

Pan Toušek s manželkou.

TYRKOVI:

Pan Tyrek byl obuvník. S manželkou měli syna a dceru.

TUČÁKOVI:

Tučák Igor, státní zaměstnanec, manželka v domácnosti.

UMLAUFOVI:

Umlauf Emil byl obchodník, s manželkou měli syna.

ULRICHVI:

Ulrich Václav s manželkou Marií měli řeznictví a prodejnu. Měli dcery Marii a Milenu. Pan Ulrich, státní zaměstnanec, manželka Marie v domácnosti. Ulrich Rostislav, krejčí, manželka v domácnosti, syn, dcera Marie, dcera.

ÚLOVOVI:

Pan Úlov s manželkou.

VACKOVI:

Pan Vacek s manželkou.

VALTOVI:

Pan Valta, státní zaměstnanec, manželka Pavlína, syn Alexandr.

VARTECKÝCH:

Pan Vartecký byl námořník, manželka v domácnosti, dcera Věra, syn Alexandr.

VÁLKOVI:

Válková -babička, uklizečka, dcera, vnučka Taisa

VOLANSKÝCH:

Volanský Vilém *17. 12. 1895, kazatel církve baptistické, manželka Olga, za svobodna Nevečeslová, děti Olga, Ksenie, Karel.

VITVEROVI:

Vitvera Karel, státní zaměstnanec, manželka Božena, syn Kamil, Vitverová starší, babička.

VITVAROVI:

Pan Vitvar, zaměstnán na dráze, manželka v domácnosti, sestra Jiřího Hroudy, který padl na Dukle, syn Vladimír. Neemigrovali, zůstali ve Zdobunově. Syn Vladimír vystudoval medicínu, obor rentgenologie. O rodině Vitvarů je zmíněno u rodiny Hroudových.

VÍTEČKOVI:

Pan Vítečka, kovář, manželka v domácnosti, děti Jaroslav, Vladimír, Václav, Mikuláš, Marie, Věra.

VERNEROVI:

Malíř Verner namaloval na přání českých pravoslavných věřících obraz svatého Václava na koni. Věřící Češi, přesto, že převážně z ekonomických důvodů přestoupili na pravoslavnou víru, velice uctívali svatého Václava, patrona České země. A tak pravoslavní Češi, kteří byli většinou bohatí, dokázali se dohodnout s místním báťuškou, že jim povolil umístit obraz svatého Václava do cerkve Přesvaté Bohorodice. Možná, že báťuška ani nevěděl, že Václav je katolický svatý. (Cerkva = pravoslavný kostel). Malíř Verner bydlel v ulici „3go Maja“, na plánku číslo 63. S manželkou měli dceru Miluši, která byla fotografka.

VĚTROVCOVI-HYLASOVI (Podle vyprávění pani Věry Dvořákové , rozené Větrovcová):

Antonín Větrovec přijel na Volyň jako čtyřletý chlapec. Když vyrostl, oženil se s Annou, rozenou Lešáková. Vychovali spolu osm dětí. Annu, Marii, Antonína, ten padl v první světové válce, Alexandra, Vladimíra, Jiřího, Ignáce a Emilii. Alexandr, narozený v roce 1902 v obci České Noviny, byl zaměstnán v cementárně. Oženil se v roce 1928 s Marií, (rozená Hylasová), měli syna Viktora a dceru Věru *1929. Bydleli na Vidlech (číslo 167). Bratr Vladimír byl švec, měl ženu Naděždu a dceru Jiřinu. Bydleli v ulici Fabryczna, číslo 52. Vladimír ve druhé světové válce bojoval na západní frontě. S polskou jednotkou prodělal těžké, ale vítězné boje o Monte Casino. Byl několikrát raněn, zemřel v nemocnici v Anglii. Bratr Jiří byl také švec. Měl ženu Marii a syna Jiřího. Bratr Ignác, také švec, měl manželku Věru a syna Jiřího.

Hylas Vladimír pocházel z obce Praskačka u Pardubic. Na Volyni si vzal za ženu Marii, dceru Václava Fuxe, narozenou v roce 1890 v Českém Malíně. Vychovali tři děti, Marii, Josefa a Alexandra. Marie se provdala za Alexandra Větrovce. Větrovci i Hylasovi bydleli ve Zdobunově od roku 1920.

VLASÁKOVI:

Pan Vlasák byl zámečník, manželka v domácnosti, dcera Cecilie, učitelka, syn Rostislav, dělník.

VÍZKOVI:

Vízek Alexandr byl kovář, manželka Barbora v domácnosti. Měli spolu devět dětí. Vízek Karel měl krejčovství. Vízek Antonín, zaměstnán na dráze. Vízek Václav byl zaměstnán v cementárně jako energetik závodu, manželka Natálie. Pan Vízek byl také členem odbojové organizace Blaník. Když to nacisti zjistili a šli ho zatknout, sáhl do rozvodné skříně vysokého napětí a byl na místě mrtev. Vízková Olga, švadlena. Vízek Viktor. Vízek Vladimír, zaměstnán v cementárně, manželka v domácnosti.

VOSTRÝCH:

Pan Vostrý s manželkou měli slévárnu. Dcery Lola a Jiřina.

VORASICKÝCH:

Pan Vorasický, zaměstnán na dráze, manželka majitelka realit.

VOSTŘEZOVI:

Vostřez Josef starší, děti Anna, Anastázie, Olga, Josef, Vladimír. Vostřez Václav, správce statku, manželka a děti Zina, Věra, Marie a Olga. Vostřez Josef, řezník. Byl ve válce těžce zraněn. Přišel o oko, ochrnul na ruku. Vostřezová Štefanie, odjela do Ameriky.

VOŽENÍLKOVI:

Voženílek Josef, mlynář, manželka Libuše, rozená Ptáčková, děti Evženie, Jiřina, v letech 1944/47 v armádě, Marie, Josef.

VOMÁČKOVI:

Pan Vomáčka, profesor, manželka rozená Oličová.

VONDROVI:

Pan Vondra, polské národnosti, zaměstnán na dráze, manželka v domácnosti, dcera Helena.

ZÁSLOCKÝCH:

Pan Záslocký pracoval na dráze, manželka v domácnosti, děti Alexandr, Vladimír, Mikuláš.

ZŮNA: fotograf.

ZDOLBUNOVŠTÍ DOKTOŘI:

Také o těchto důležitých osobách nic nevíme. Zde je alespoň pokus je vyjmenovat: MUDr Krámský Viktor -Čech, jeho manželka-Ruska. Měli děti. Byt a ordinaci měli v ulici Fabryczna.

MUDr. Puškin-Rus, manželka Češka, rozená Svěcená z Mirotína. Měli syny Václava a Vasilije.

MUDr Strelecki-Rus, manželka Češka, měli dceru Ninu. Bydleli v ulici 3. go maja

MUDr Mazurec -Ukrajinec ? Manželka Češka, rozená Zachová? Byli vyvezeni na Sibiř. Vrátili se na Volyň. Pani Mazurecová navštívila známé v Žatci.

MUDr-Elaševič-gynekolog, národnosti polské. Byt a ordinaci měl v ulici 3. go maja.

MUDR-Ščiglov-Rus ?

MUDr-Šlezinger?

Jedna nemocnice byla na druhé straně (za kolejemi). Tam chodili hlavně všichni železničáři. Druhá nemocnice byla otevřena v roce 1944 v ulici Jasna. Byla vždy přeplněná. Lůžka byla i na chodbě. Jídlo nemocným nosili do nemocnice příbuzní, nebo známí.

Jedna lékárna byla na rynku, později se říkalo na bazaru, blízko přechodu přes železniční koleje. Za Polska byl majitelem i lékárníkem pan magistr Wojciechowski. Druhá lékárna byla na rohu ulic Ostrogské a Narutowicza.

ZDOLBUNOVŠTÍ HASIČI:

Informací o hasičském sboru ve Zdolbunově je také velmi málo. Nevíme, kteří Češi byli u hasičů. Zdolbunovský hasičský sbor byl založen kolem roku 1902. Založili velmi rychle šestnáctičlennou hasičskou dechovku. Tato kapela byla brzo známá v širém okolí. Teprve za vlády Polska se hasičské hnutí začalo lépe rozvíjet. V roce 1929 bylo ve Zdolbunově zřízeno vedení X. okruhu hasičských sborů. Prvořadým úkolem bylo proškolit velitelské kádry a postupně všechny členy zásahových jednotek. V roce 1934 hasičský život v okrese Zdolbunov prodělal mnoho změn. Dne 7. února byl ustaven nový okresní oddíl Svazu požární stráže a současně velitelství v okrscích se sídlem v úřadech gmin. Dne 27. února se uskutečnilo okresní zasedání rady oddílů za účasti 97 členů a na něm bylo zvoleno nové vedení okresní organizace. V té době, (1934), hodnota hasičského majetku v okrese činila 169.242,- zlotých. Další informace je o tom, že hasiči ve Zdolbunově v roce 1936 získali

motorovou stříkačku a pohotovostní automobil. Zdobunovská jednotka si údajně vedla dobře, i když její finanční možnosti byly skromné.

Nástup zdobunovských hasičů. Dům patřil manželům Křížkovým.

Mezi zdobunovskými myslivci byli také Češi. Veliteli myslivců byli náčelník místní polské policie a velitel vojenské posádky.

Vzpomínka na blázny ve Zdobunově (Podle vzpomínek pani Martišové):

V každé době se ve světě žebalo, prosilo o kousek chleba. Také v Polsku a ve Zdobunově bylo žebání povoleno. Žebráků bylo hodně a mezi nimi byli čtyři blázni. Nikomu neubližovali, nikoho neohrožovali. Největším chudákem byl muž jménem Ludvík. Polák, asi bývalý student lékařství. Znal dobře latinu, někdy dokonce pomáhal studentům. Oblečen býval velmi nuzně, špinavý, pod paží nosil noviny. Ty mu sloužily jako příkrývka, když spal na lavici. Další byl Izák Zofran, syn majitele biografu, který byl na rynku. Dobře oblečený, malé postavy, šouravé chůze. Děti na něj pokřikovaly. Rodinný dům měli za parkem. Žid Šlama, soused Doležalů byl dalším chudákem. Báł se lidí, každému se zdaleka vyhnul. Děti ho škádlily a ptaly se ho: "chceš bulku?" Bydlel s rodinou v ulici Kosciełna. Edek Zagurski byl Polák. Pokřikovali na něj: "Edzio 3x hop". Poslechl, třikrát poskočil a šel dál. Občas přišel ke dveřím Doležalů. Pani Doležalová mu vždy ke krajici chleba přidala hrnek bílé kávy, nebo talíř polévky. Jednou v neděli přišel ráno dříve. Pani Doležalová mu řekla, aby přišel v poledne, že dostane polévku. Den ubíhal, Edek šel na bohoslužbu do kostela. Když bylo poledne, Edek vstal a na celý kostel prohlásil polsky: "Musze isć, pani Doležalowa objećala dać polivku". Celým kostelem zazněl smích. Když Zdobunov obsadili Němci, asi za týden shromáždili všechny nešťastníky s ještě jednou slepou, šestnáctiletou dívkou a všechny je zastřelili. Prý aby zbytečně neujídali. Také se jim říkalo „Svatí lidé“. A také se říkalo, že blázny chrání Bůh!?

Osud polských rodin po příchodu Sovětů v roce 1939. (Podle vzpomínek pani Martišové a M.Krušiny):

Byl to opravdu příchod. Poláci, zoufalí z napadení země německou armádou se z počátku domnívali, že jim jdou Sověti na pomoc. A i když poznali, že je sověti okupují, nebránili se. V té době nevěděli o smlouvě mezi Německem a SSSR o rozdělení Polska. Sovětské vojáky se ve Zdobunově cítili jako v ráji. Zdobunovské obchody byly přeplněné nejrůznějším zbožím. Sovětská vláda vyhlásila kurs rubl-zlotý velice výhodný pro Rusko. Vojáci za pár rublů nakoupili nejrůznější zboží, chodili po ulicích s pytlíky zboží a říkali, že Poláci jsou blázni, když tak levně prodávají. To ale netrvalo dlouho. Zboží nebylo do obchodů doplňováno a za pár dní nebylo v obchodech nic. A v obchodech se od roku 1939 až do roku 1947 nedalo koupit skoro nic. Prodávalo a kupovalo se od té doby jen na bazaru. Za pár dní po obsazení Zdobunova sovětské vojáky zatkl všechny polské důstojníky. Den před příchodem sovětů přibyla do města velká karavana aut, koňských potahů i pěších, mezi nimi také psů. Mnoho z nich se usadilo na velkém továrním dvoře Doležalů. Byli to zaměstnanci ministerstva vnitra z Varšavy, kteří utíkali před německou armádou do Maďarska. Sověti všechny muže z této skupiny převedli přes ulici do budovy policie. Tam museli odevzdat všechny zbraně. Potom je společně se zatčenými důstojníky vedli pod bajonety na nákladové nádraží. Tam, odkud v roce 1947 odjízďely české rodiny do ČSR. Tam museli Poláci nastoupit do nákladních vagonů. Ti všichni se už nikdy nevrátili. To se samozřejmě dělo nejen ve Zdobunově, ale na celé západní Volyni. Dlouho se říkalo, že je odvezli na Sibiř. Teprve po letech se lidé dozvěděli o Katyni. Tam Sověti povraždili celý polský důstojnický sbor.

Za několik dní likvidace polských důstojnických rodin pokračovala. Ženám, dětem a starým lidem z těchto rodin bylo oznámeno, aby se připravili, že za pár dní pojedou za svými muži. Směli si vzít jen přesně určený počet kilogramů jako zavazadlo. Samozřejmě ženy sháněly především potraviny. Ale v té době nebylo již možno koupit ani chleba. V ulici Krůtka bydlelo několik důstojnických rodin. Bydlela tam také Češka Valentina Krušinová v domě svých rodičů Kánských. V roce 1938 ji zemřel manžel a bydlela tam se svým čtyřletým synem. V kuchyni toho bytu byla velmi šikovně pod kamny vybudovaná pec. Před kamny se v podlaze odklopila silná deska o rozměrech 1m x 1m, tím se odkryl otvor asi metr hluboký, sklopila se dvířka ve tvaru lunety a pec byla připravena. V té peci pekla Valentina na svátky výborné koláče a občas také výborný chléb. Polky o té peci věděly, protože si někdy chodily ten dobrý chléb kupovat i za vlády Polska. A tak Valentinu poprosily, aby jim ten chleba upekla. Někde sehnaly mouku, přinesly i dřevo. V peci se topilo jen tvrdým dřevem. Valentina pekla noc, den a zase celou noc. Ráno přijely do ulice nákladní auta (gruzovíki), rodiny odvezly také na nákladové nádraží a tam nastoupily do nákladních vagonů. Odvezli je do Kazachstánu. Jen málo z těchto lidí se po létech vrátilo do Polska. Je velice pravděpodobné, že s těmito zdolbunovskými polskými rodinami odvezli i ty rodiny z varšavského ministerstva vnitra. Zaměstnanci ministerstva přivezli do Zdolbunova na jednom voze velkou nedobytnou pokladnu. Tu v noci zakopali pod velkou zdí na dvoře Doležalů. Potom se říkalo, že ji sověti vykopali a za peníze z pokladny postavili ve Zdolbunově školu.

Vyvraždění židů ve Zdolbunově (Podle vzpomínek pani Martišové a M. Krušiny):

Brzo po obsazení Zdolbunova německou armádou v roce 1941, začal pro židy ve městě pogrom. Nejdříve bylo občanům židovské národnosti zakázáno chodit po chodnících. Museli chodit jen po silnicích a na prsou museli mít přiřitou žlutou hvězdu Davidovu. Za pár dní je vojáci začali vyvádět z bytů. Kdo se bránil, toho zmlátili. Zesměšňovali je a ponižovali. Vodili je v průvodech do ghetta, které bylo obeháno ostnatým drátem. Bylo za železničními kolejemi, na druhé straně města. Tam také přivázeli židy z okolních obcí. Druhé, ještě mnohem větší ghetto, bylo v Rovně. Při tom svážení židů sebrali také Václava Kánského, když šel domů kolem gestapa, které sídlilo v domě Hochmanů. Jeho dům byl od gestapa oddělen vysokou cihlovou zdí. Marně se jim česky, polsky, rusky i ukrajinsky snažil vysvětlit, že není Žid, že je Čech. Měl knírek a měli ho za žida. Bylo velké štěstí, že se z práce v lokomotivním depu vracel německý voják, který byl u Kánských ubytován. Řekl vojákům, že zatčený je Čech a že je to jeho bytný. Tak mu zachránil život. Pogromů na židy se účastnili také někteří Ukrajinci. Jeden Ukrajinec, bydlel v domě po polské důstojnické rodině naproti Kánským, byl při tom velmi aktivní. Jednou mu Václav Kánský přišel opravit zámek u dveří. Zaklepal a Ukrajinec otevřel dveře a pozval ho dál. Na stole stálo umyvadlo plné zlatých šperků. Ukrajinec se jen usmál a řekl, že to je po židech. Pan Kánský z toho byl nemocný. Hodně Židů stejně jako každý zdolbunovák znal a s některými se přátelil. Za pár dní bylo slyšet střelbu od trati před Výhonem. V místě, kde se těžila zvláštní hlína pro účely cementárny, byla po vytěžení hlíně velká jáma. Tam zastřelili a zahrabali asi 400 židů. Na internetu se podařilo najít fotografii této strašné události. Je zde uveřejněna. Netrvalo to dlouho a vraždění

pokračovalo. Němci odváželi na nákladních autech z ghetta Židy Staromilskou ulicí kolem rybníka a Svítkova mlýnu k rokli za Křídovou horou. Tam tehdy zastřelili asi 2.000 židů. Tím bylo zdolbunovské ghetto zlikvidováno. V Rovně to bylo podobné, ale tam bylo ghetto mnohem déle. V té době se stalo, že jednou v noci u Makarevičů drželi černou hodinku. Na besedě tam byli Pánkovi, Růtovi a Martišovi. Na dveře někdo zaklepal. Pan Kazimír Makarevič otevřel a ve dveřích stál mladý Sojfer. Byl to Žid, zdolbunovský zlatník a hodinář. Kazimír Makarevič se kdysi u Sojferů vyučil zlatníkem. Na nevyřčenou otázku, za naprostého ticha, začal Sojfer vyprávět, jak to, že žije. Když je vezli přes most u rybníka před Svítkovým mlýnem, to již věděli kam je vezou a co je čeká, smluvilo se již předem šest mladých Židů a když bylo auto na mostě, skočili najednou do rybníka. Bylo to v noci. Němci stříleli, ale ani nezastavili a jeli dál. Kolik se jich zachránilo Sojfer nevěděl. Makarevičovi mu dali suché oblečení, boty, najedl se, dali mu jídlo na cestu a s omluvou ho poprosili, aby odešel. Všichni věděli, co by přítomné čekalo, kdyby ho tam našli. Takových případů bylo ve Zdolbunově i v okolí více. Jeden Žid, byl to lékař, utekl až do Hulče, kde ho jeho známá ukryla ve stodole ve slámě. Tam mu nosila jídlo a vše co potřeboval k životu. Byl tam ukryt až do doby, než byli Němci vyhnáni. Z dlouhého pobytu ve skrčené poloze měl pak potíže při chůzi. Ale přežil.

Z internetu se podařilo stáhnout tuto fotografii, na které je zachyceno vraždění židů ve Zdolbunově v jámě po vytěžené hlíně dne 14. října 1942. Snímek zřejmě pořídil některý z německých důstojníků.

Ještě několik vzpomínek na život Židů podle vyprávění Poláka, Zbigniewa Wojcieszka:

Zejména ve městech a městečkách na Volyni bylo před druhou světovou válkou velmi mnoho Židů. Jak se lze dočíst v „Informátoru Wolynia“ z roku 1925, žilo v Olyce na 6.022 obyvatel, 3.916 Izraelitů, v Beresteczku na 5.700-1.852, v Lokaczach na 1.891-1.151, v Radzivilowě na 5.181-2.500, v Rovně na 34.923 obyvatel-19.791 Židů, v Lucku na 26.197-16.629, v Křemenci na 24.236-10.556, v Ostrogu na 18.800-11.100. V jiných městech bylo někdy méně, někdy více procent židovských obyvatel. V roce 1921 žilo ve Zdolbunově 1262

Židů. To bylo asi stejně jako Čechů. Některá města byla skoro celá židovská. Na příklad městečko Rożyszczce mělo na 4.585 obyvatel 4.085 Židů.

Jiná situace byla na vesnicích. Většinou tam Židé buď nebyli vůbec, nebo jen jednotlivci. V té době bylo ve vojevodství Volyňském věřících:

pravoslavných	1,174.134
Židů	189.926
katolíků	184.226
<u>jiných</u>	<u>44.937</u>
celkem	1,593.223

Mezi různými národnostmi na Volyni: Ukrajinci, Poláky, Rusy, Čechy, Němci, Bělorusy i jinými-byl lid Židovský společenstvím vcelku uzavřeným z obavy, aby neztratil národnost. Různili se venkovním vzhledem (brady, pejzy), částečně oblečením (chaláty, černé klobouky, pláště), řečí, náboženstvím, tradicemi. Svátečním dnem byla sobota. Děti chodili do židovských škol „chaderu,“ tam se učili hebrejský jazyk. Jedli maso „košer“, čisté, připravované ke spotřebě podle zvláštních náboženských předpisů. Vůbec nejedli maso vepřové. Jen výjimečně vstupovali do manželství s příslušníky jiného náboženství. Když už se tak stalo, takovou osobu považovali za zemřelou. Několikrát se za ni modlili v synagoze, otec takové dcery nesměl vstoupit do synagogy. Teprve s příchodem Sovětů v roce 1939 se tyto zvyky částečně změnily. Charakteristické byly židovské pohřby, které zajišťovali výhradně muži. Mrtvého, ovinutého bílým plátnem, se zakrytou tváří, ovázaného provazem, na márách nesli, střídající se muži. Když cestou zazněly zvony, ať z katolického kostela nebo z pravoslavné cerkve, máry se stavěly na zem a dále se pokračovalo, až zvony dozněly. Na hřbitově mrtvého omyli a zavinuli do nového plátna. Do hrobu byl vkládán v sedící poloze. Potom byl obložen kameny.

Pohled na Zdobunov dnes. V zadní části snímku je vidět vagony na nádraží a cerkev.

Na obou fotografiích
dorostenky Sokola
Zdolbunov v roce 1930.

Zdolbunovští sokolové, rok
1930. Uprostřed starosta
Sokola Khol, nad ním
náčelník Maksa, druhá
žena vpravo od Maksy je
Valentina Krušinová.

Veřejné cvičení mužů na
bradlech konané ve
Zdolbunově v srpnu 1930.

Zdobunovské sokolky. Zleva
stojící: 1. Hylasová, 5. Marie
Buchalová, 6. E. Pavlíková,
7. Anička Procházková,
8. L. Masopustová, 10. Anna
Šulcová. Zleva sedící:
3. Vostrá, 4. náčelník Maksa
5. Straková, 6. Marie
Králičková, 7. Marie
Doležalová. Zleva dole:
Větrovcová, Ála
Chramostová, Marie Pilná,
Anna Strejcová, Růžena
Králičková, Masopustová

Děti na školní maškarní zábavě v roce 1929. Vzadu stojí fotograf František Kašpar.

Část výboru České Besedy ve Zdobunově se školní mládeží v roce 1930. Dospělí sedící zleva: Emílie Baranovičivá, Vincenka Jozefová, Rudolf Jozef (generální zástupce československých strojů pro Polsko), František Kašpar (předseda Č. Besedy), Anna Kašparová, Marie Doležalová.

PRO PAMĚT PŘÍJITÍ UKLÁDÁME DO ZÁKLADU
STAVBY TUTO PODEPSANOU LISTINU:

VUDCI HEJLO NAJEHO SNAŽENÍ SMĚROVALO VŽDY
K TOMUTO VELIKÉMU DÍLU. MEZI NEJDRAŽŠÍMI VĚC-
MI NAJEHO ČESKÉHO SRDCE JE VÍ SE, I NAŠE PE-
ČE A STAROSTLIVOST PRO PŘÍJITÍ NAŠÍ MLÁDEŽ,
ABY ZDE VŠICHNI VERNÍ ČEŠI NALEZLI DOUSKY
ČIŠTĚ VODY A NÁRODNÍHO VZDĚLÁNÍ.
VNITRNÍ JÍLA NÁRODA ZÁLEŽÍ V JEHO VZDĚLANOSTI.

NELITUJEME ŽÁDNÝCH SVÝCH OBĚTÍ!
NAŠÍM IDEOVÝM PROGRAMEM JEŠTĚ NEKONEČNÁ
LÁSKA K VLASTI A NÁRODU ČESKO-SLOVENSKÉMU.

CHCEME UCHOVATI NÁRODU JEHO JAZYK, LÁSKU
K NÁRODU A SÍTI MYŠLENKY ČESKÉHO POKROKU,
VZDĚLANOSTI A NÁRODNÍHO UVĚDOMENÍ

SVNOVĚ MILÍ, DĚDICOVĚ NAŠÍ!
AŽ ZAVŘEME OČI, NAŠTUPTE PO NAŠ!

JAKO ZRNO ŽIVĚ V ÚRODNOU PŮDU ZAPADNI
NAŠ PŘÍKLAD DO VAŠICH SRDCÍ, VYKLIČ TAM, VYKVEŤ
V MUŽNĚ ODHODLÁNÍ STAVĚT DÁL A DALE, VÝŠ A
VÝŠĚ, KDE ZAČALI JSME MY!

V ZDOLBUNOVĚ 28. října 1930

J. Křížek
A. Klíček
J. Křížek
L. Doláček *J. Křížek*

Křížek
J. Křížek
J. Doláček
J. Křížek
J. Křížek

Dr. Jan Křížek
mimořádný profesor a děkan fakulty v Praze

Zakládací listina 1. Soukromé České školy ve Zdolbunově.

Stavba sedmitřídnní obecné školy J. A. Komenského byla započata v říjnu 1930.

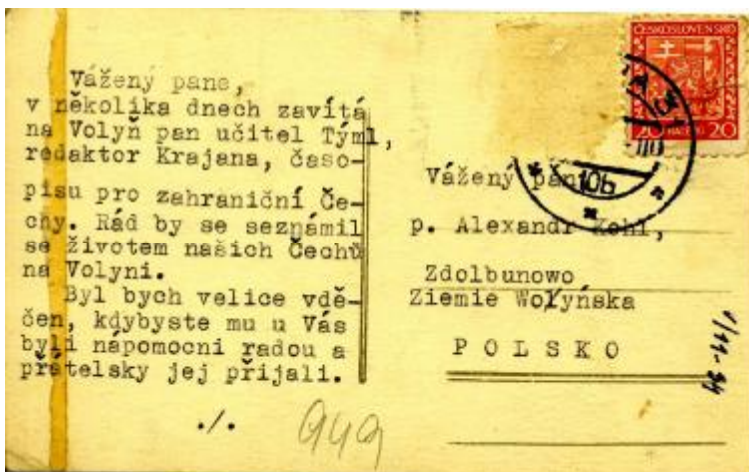
Stavba školy budila velký zájem české společnosti.

Ve čtyřech třídách se začalo vyučovat v průběhu stavby již v září 1931. Stavbu školy financoval Český komitét z veřejných sbírek a darů českých podnikatelů.

Po přístavbě je dnes z bývalé České školy ukrajinské gymnázium. Vlevo roh domu Pospíšilových, bývalá prodejna zemědělských strojů.

Na pohlednici je pozdrav V. Švihovského odesílaný z Prahy, adresovaný A. Kholovi do Zdlobunova. V textu upoutá zájem v Československu o život Čechů na Volyni.

PROGRAM

tělocvičné akademie v Zdobunově
dne 18. dubna 1931 r.

1. Proslovy a hymny.
2. Žáci (Mírohošť) — skupiny na židlich.
3. Recitace (Zdobunov).
4. Ženy (Kvasilov) — prostná.
5. Dorostenci (Zdobunov) — „Sokolci.“
6. Ženy a dorostenky (Zdobunov) — bradla.
7. Muži a dorostenci (Kvasilov)
— „Kdo zvedne otcův štít.“

Přestávka.

8. Dorostenky (Zdobunov) — prostná.
9. Dorostenky (Mírohošť) — „Teče voda, teče“.
10. Muži (Zdobunov) — prostná.
11. Ženy (Zdobunov) — prostná.
12. Dorostenky (Zdobunov) — rej u chně.
13. Muži (Zdobunov) — bradla.
14. Závěrečná skupina.

PROGRAM

veřejného cvičení těl. jedn. Sokol v Zdobunově
dne 23. VIII. 1931.

1. Proslov a hymny.
 2. Žáci — prostná s praporky.
 3. Žákyně — prostná s věnečky.
 4. Ženy a dorostenky — bradla.
 5. Muži — plzeňská osmička.
-
6. Žákyně — hry.
 7. Dorostenky — valčíková prostná.
 8. Muži — nářadí.
 9. Ženy — prostná.
 10. Muži — prostná s praporecí.

Župa *Lahranivní* *Orbita*

Jednota: *Zdobunovo*

Pobočka:

Poslední pošta: *Zdobunovo-Beleš*

Činovníci jednoty

zvolení ve valné hromadě na r. 1931

Starosta: *Sokol Alexandr*

I. nám. starosty: *Marusin Boris*

II. nám. starosty:

Náčelník: *Mava Daclav*

Náčelnice: *Paoliová Ludmila*

Vzdělavatel: *Vostrá Františka*

Jednatel: *Otvar Jan*

Pokladník: *Strejc Vladimír*

Knihovnik: *Šuková Anna*

Novinář:

Archivář:

Matrikář: *Prášil Vladimír*

Menšinář:

Zdravotník:

Poznámka. Do valné hromadě pošlete
dva vyplněné výtisky župě, která jeden
z nich zašle COS., Praha III., Tyršův
dům.

Programy veřejných cvičení Sokolské
jednoty ve Zdobunově.

Seznam činovníků Sokola zvolených na valné
hromadě v roce 1931.

První rok dostavěné České sedmitřídni školy. Školní rok 1931/32. Učitelé uprostřed zleva: učitel polštiny Litarowicz, učitelka ručních prací Matylida Kučerová, ředitel školy Josef Kosek, učitel náboženství pan Volanský, třídní učitel Vladimír Lešner. Druhá řada odspodu, vlevo Anička Pánková, budoucí pani Martišová.

Seznam učitelů České školy ve Zdobunově a jejich střídání v průběhu let.

<u>Školní rok</u>	<u>Žáků</u>	<u>Vydržovatel</u>	<u>Učitelé a různé změny</u>
1917/18	28	Český komitét	Lambert Jelínek, Vladimír Salava
1918/19	26	-//-	-//-
1919/20	24	-//-	Vladimír Salava, Věra Břečková
1920/21	24	-//-	Vladimír Salava, Věra Břečková, Helena Chramostová
1921/22	22	-//-	Libuše Vlasáková, Anna Šulcová, Helena Chramostová
1922/23	24	Česká beseda	-//-
1923/24	30	-//-	Antonín Masopust
1924/25	36	-//-	Antonín Masopust
1925/26	42	-//-	Antonín Masopust
1926/27	48	-//-	Antonín Masopust
1927/28	54	-//-	Antonín Masopust
1928/29	64	-//-	Antonín Masopust
1929/30	76	-//-	Antonín Masopust, Josef Kosek
1930/31	96	-//-	Josef Kosek, Michal Litarowicz
1931/32	116	-//-	Josef Kosek, Matylda Kučerová, Jan Stránský, Michal Litarowicz
1932/33	136	-//-	Josef Kosek, Anna Křížková, Vladimír Lešner, Emil Horák, Vilém Volanský, Matylda Kučerová, Olga Valášková, Vladimír Tomáš, M.Chomjaková.
1933/34	Nejsou záznamy		
1934/35	156	Česká Matice Školská	Josef Kosek, Anna Křížková, Vl. Lešner , Emil Horák, Cecilie Martínková, Olga Valášková, Vilém Volanský
1935/36	178	-//-	-//-
1936/37	?	-//-	Josef Kosek, Anna Křížková, Vladimír Tomáš, Olga Valášková, Emil Horák, Vilém Volanský
1937/38	165	-//-	Josef Kosek, Anna Křížková, Vl.Lešner, Emil Horák, V. Volanský, Olga Valášková
1938/39	Nejsou záznamy		
1939/40	146	?	Josef Kosek, Anna Křížková, Emil Horák, Cecilie Martínková, Marie Chomjaková,

Vladimír Tomáš, Eugenie Hudečková,
Ivan Hlybovič, Jefimov

1940/41	?	?	Odvolán ředitel Kosek (zahraniční příslušník), ředitelkou od 13. 1. 1941 jmenována Anna Křížková
1941/42	?	?	Ředitelem opět J.Kosek. Vyučovalo se pouze odpoledne v Ukrajinské škole. V České škole byla kasárna wehrmachtu. Učilo se jen do 21. 11. 1941. Česká škola byla zakázána.
1942/43	?	?	Opět povoleno vyučovat český jazyk v odpoledních hodinách v Ukrajinské škole. Znamky z češtiny se na vysvědčení neuváděly.
1943/44	?	?	Češi chodí do Ukrajinské školy. Vyučování češtiny zakázáno.
1944/45 (15. února) ?			Česká střední škola s českým vyučovacím jazykem. Ředitelkou je Anna Křížková. Od druhé třídy se učil ukrajinský jazyk, v třetí třídě navíc ruština, od páté třídy angličtina. Učitelé: Olga Zivalová, Emilie Vízková, Marie Krovská, Vladimír Průšek, Josef Brda, dále učitelé ruští a ukrajinští.
1945/46	?		Česká nepлно střední škola s ukrajinským jazykem vyučovacím. Vyučoval se i jazyk český.
1946/47	?		Název školy stále: Česká nepлно střední škola s ukrajinským jazykem vyučovacím. V páté třídě se už jazyk český neučil.

8. 2. 1947 předala ředitelka Anna Křížková Českou školu ukrajinskému školskému úřadu.

Otisk původního razítka České Matice školské.

64/5
 Třetomínku b. m. starostovi Dr. Elholu
 věnují žákyně:

Jindřišková Marie.
 Ludvíková Marie.
 Pýchterová Alena.
 Těša Klavdiová
 Jiřina Štejsková.
 Eugenie Vorenilková.

M. Elglová!
 E. Kašparová!
 S. Semeničyn.
 Dr. Štejsková.
 učeni.

Žďoulunov 19 1/2 32.

Dětský karneval ve školním roce 1931/32

Oslava narozenin T. G. Masaryka v České škole. Děvčata zazpívala oblíbené písně našeho prezidenta. Sedící: Anna Kašparová, zleva: Olga Vízková, ředitel Josef Kosek, Marie Doležalová.

Oslava polského státního svátku v České škole za účasti žáků, rodičů a učitelského sboru.

-6. března 1933

Vážený br. starosta!

Uvažují se příležitostí se snad se
podatí získati nějaké peníze na
dostavbu tělocvičny.

Prosím sděl mi stručně obratem
přítý jak to dopadá se stavbou,
co ještě není hotovo a kolik asi
peněz budete potřebovati.

Test možno dostati peníze jen
na stavbu tělocvičného sálu.

Bude to možno provésti?

Chci se pokusiti získati něco
ze slekoviho sátku. Testy prosím
sděl mi náda ne pokus možno
obratem nejpozději však do
máři valné hromady 7/II 33

Na zdar

Rehman

Protože původní Česká škola byla stavěná bez tělocvičny a bez bytu pro školníka, je možné, že na pozdější představbu tělocvičny s podiem pro divadelní vystoupení i byt pro školníka byly získány také peníze z příslibu v tomto dopise.

Člen sokolské jízdy Václav Maksa náčelník Sokola v Rovně, Dubně a Zdolbunově v roce 1929.

Václav Maksa 1. 12. 1933

Skupina zdolbunovských volejbalistů. Odspodu 1. řada zleva: Mikuláš Průša, Boris Kostka, Vladimír Lešner. 2. řada zleva: Jindra Holý, Mikuláš Khol, Čeněk Krejčí, Valentýn Klouček, Míla Jaček. 3. řada zleva: Jiří Janáček, Tomášek, Karel Džemajlo (přihlásil se za války k německé národnosti), za ním ruský chlapec. Nahoře vlevo Alexadr Pánek.

HLAS VOLYNĚ

Týdeník, věnovaný českým zájmům v Polsku.

<p>Adresa redakce a administrace: Kvasilov na Volyni Rukopisy se nevracejí.</p>	<p>Jednotlivé číslo 35 gr. Cena inserátů: velk. 1/4 zadních stránek 10 zl. za jednu. V předu o 50% draže. Při další inserci značná sleva.</p>	<p>Předplatné pro Polsko: na rok 10 p. zlotých na půl roku 5 " " na čtvrt roku 3 " " Předpl. do Československa na rok 55 Kč. Do Ameriky a Kanady na rok 18 zl. polsk.</p>
---	--	---

Kde jest pravda.

Dosti často dočítáme se v polském tisku o tom, jak polská menšina na Slezsku v Č. S. R. jest macešsky odbyvána vládou Č. S. R., kdežto česká menšina na Volyni dostává od polské vlády to, o čem se těšinským Polákům ani snad nezdá.

Kdyby jsme toto tvrzení o obou menšinách četli jen ve známém krakovském „J. K. C.", tedy by jsme ihned věděli, že vzhledem k jeho prameni to není možno bráti vážně. Když však podobné přirovnání slyšíme z úst volyňského politika, jak možno předpokládat, znalce poměrů, tu nemůžeme tento fakt pominouti mlčením.

Mám zde na mysli tento případ: V týdeníku „Wolyn" vydávaném v Lucku, v čísle 8. ze dne 18. února t. r. jest otištěna řeč, kterou pronesl na plenární schůzi sejmu dne 10. února t. r. předseda volyňské parlamentární skupiny B. B. W. R., poslanec J. Puławski. V zahájení své řeči p. posl. Puławski prohlašuje, že chce objektivně nastínit poměry na Volyni, tak jak ve skutečnosti jsou, bez vkládání všelijakých barevných skliček. Tu pak mezi jiným zmíní se o Čechích a praví p. posl. Puławski doslovně: „stosunki z ludnością czecką na Wolyniu układają się bardzo dobrze. Pragmetybysm, by rząd czechosłowacki wykazal tyle zrozumienia dla polskiej mniejszości na Słazsku cieszynskim, ile wykazuje nasz rząd dla obywateli wolynskich pochodzenia czechskiego."

Kdyby zde snad šlo jen o „stosunki" české menšiny s ostatními spoluobyteli Volyně, tu snad řečník není ani tak dalek pravdy; avšak co se týče přání, by československá vláda našla více porozumění pro potřeby polské menšiny, tak jak ho nachází polská vláda pro nás, tedy pravím, že taková přání k polské vládě s poukazem na poměry v R. Č. S. máme plně právo pronést, my, češi volyňští, což i zmíněný pan poslanec s rukou na srdci musí uznati.

U nás, jak se zdá, se úplně přehlíží, že jsme státověrnějším žilím, nežli jest polská menšina na Slezku, a že politické tábory, ze kterých přišli polští poslanci do československého národního shromáždění, nepomáhaly a nepomáhají budovat Československý stát tak, jako jest to u nás.

My jsme považováni za přistěhovalce, kteří nemohou se dožadovati těch práv, která přísluší demorodé(?) polské menšině v Č. S. R. (slova posl. Choboty. Ó! kdyby něco podobného si dovolil p. Meduna!). Tak jakoby přistěhovalci neměli nárok na své kulturní potřeby! Věru není to příliš padný argument v dnešní demokratické době.

Snad jest dobře, že v poslední době povstal Polsko-český spolek, jehož budoucí činnost snad bude směřovati k utužení styků obou bratrských národů, jakož i naší menšinu postaví do pravého světla i s její duševními i kulturními potřebami, jejichž zaspokojení snad omylem neb nedopatřením dosud postrádáme.

Na jubilejní slavnosti Matice byly naše požadavky vysloveny veřejně, a ani oficiální polska veřejnost nemůže nás vinit z neskromnosti.

V. L.

SPOLKOVÝ VĚSTNÍK.

Seznam sbírek ve prospěch české Matice školné v Polsku.

1. P. Jos. Vlk, učitel v. v. z Boratína, věnoval ve prospěch Matice v roku 1933 zl. 50.-
2. P. Jan Petříček z Lipovce věnoval ve prospěch Matice v r. 1933 zl. 5.-
3. Odbor Chomouty zaslal z divadla příspěvek v obnose zl. 3.85.
4. P. A. Hanyš, učitel v Novo-Ivaničích, zaslal z dětského divadla zl. 15.-
5. P. J. Anton ze Straklova zaslal sbírku, pořádanou při hasičské zábavě, v obnose zl. 10.60.
6. Odbor Krupa - Hranice odevdal sbírku, pořádanou o svatbě sl. M. Kavákové a p. A. Houšky, sl. M. Houškovou a sl. M. Malichovou, v obnose zl. 15.
7. P. Vl. Knop, učitel v Sedmíhranech, zaslal z dětského divadla zl. 15.-
8. O křtinách u p. V. Hajného v Derohostaji na podnět dědečků p. p. J. Hajného a V. Stránského sebráno ve prospěch Matice zl. 7.-
9. Sbor dobrovolných hasičů ve Volkově věnuje ve prospěch Matice zl. 5.-
10. P. V. Novak, hostinský v Sedmidubech, věnuje Matici ze zábavy zl. 20.-

Žilo se sice na Volyni Čechům v době vlády Polska 1920 – 1939 poměrně nejlépe, ale Poláci se k Čechům nechovali vždy dobře.

HLAS VOLYNĚ

Týdeník, věnovaný českým zájmům v Polsku.

Adresa redakce a administrace: Kvasilov na Volyni	Jednotlivé číslo 35 gr.	Předplatné pro Polsko: na rok 10 p. zlotých na půl roku 5 " " na čtvrt roku 3 " " Předpl. do Československa na rok 60 Kč. Do Ameriky a Kanady na rok 18 zl. polsk.
	Cena inserátů: velk. 1/2, zadních stránek 10 zl. za jednu. V předu v 50%, dráže. Při další inserci značná sleva.	
Rukopisy se nevracejí.		

Postavení polské menšiny v Československu

není dnes také zřejmíhodně. Až do nedávna její situace byla přímo skvělá. Žila si pěkně konstitučním životem v kulturním státě, volila si do čsl. parlamentu i zemského zastupitelství koho chtěla, a i když takovým zvoleným se ukázal komunist, nebyl k vůli tomu nikdo pronásledován. Právě naopak, zaměstnavatelé z ohledu na akci polsko-českého sblížení hleděli, aby ti sami polští voliči-komunisti, jakožto tovární a dólní dělníci, měli dle možnosti stálé zaměstnání jakožto—i ty desítky tisíc polských dělníků, jež do Československa za výdělkem, kterého doma ne a žvali, přišli. A při tom byli štědrě podporováni se dvou stran: se strany vlády československé a se strany vlády polské. Jistě že si polská menšina v R. Č. S. nic lepšího nepřála; jediné snad to, aby i tón, co přišli do R. Č. S. za denním výdělkem, bylo přiznáno čsl. státní příslušenství a oni měli právo na všechnu tu sociální péči, jakou je zahrnuto dělnictvo v Československu vůbec.

Ukázalo se však, že vyšší politika vyžadovala, aby tato menšina dělala ze sebe najednou utiskovanou ba zoufalou; aby vystupovala s novými a novými požadavky, pořádala demonstrace, které např. v Polsku by nebyly ani vůbec dovoleny, a pod. A když konečně i tu čsl. administraci i ty zaměstnavatele přešla trpělivost, tu část zdejšího tisku spustila rámus o českém teroru o pozabování výdělku a v důsledku toho vyslání za hranice nepotřebných již dělníků za to prý jediné, že jsou to Poláci, a všechno to ostatní, co jsme nedávno v novinách jistého tábora četli.

Když pak pražský výbor polsko-české tiskové dohody vystoupil se svým prohlášením, opřeným o přešné číselce, tu politické vedení polské menšiny na Těšínském Slezsku dostalo pokyn vystoupiti s memoriálem, kterým chce fakta, uvedená v prohlášení českého tisku, vyvrátiti.

Jak ubohými argumenty tento memoriál operuje! Jsou to nepravdivosti přímo směšné, neboť odporují i tomu, co o polské menšině v R. Č. S. psaly ještě nedávno samy polské noviny, krakov-

ského I. K. C. nevyjímaje. Celý ten memoriál nestojí ani za polemiku, ale pr ti něčemu v něm se přece musíme ozvat. Jest v něm snižování významu naší čsl. menšiny v Polsku a upírání nám menšinových práv i v takovém poměru dosahu, jaká požívá polská menšina v naší staré vlasti, což si dovolil tamní poslanec Jung už i před tím.

Pro poučení pana Junga prohlašujeme:

Ani v kulturním, ani hospodářském ani v historickém významu pro kraj a stát, který obýváme, nemůže se s námi polská menšina na čsl. Těšínsku ani z daleka rovnat.

Naši otcové to byli, kteří přinesli na Volyn kulturu, dříve tu nikdy nevidanou, kdežto Poláci na Těšínsku byli za Rakouska a jsou podnes v kulturním ohledu daleko pozadu za Čechy a Němci.

My jsme zde většinou zaměstnavatelé, v jejich hospodářstvích, dílnách, obchodech a jiných podnikách nalézá obživu a výdělek značná část okolního obyvatelstva: Ukrajinci, Němci a částečně i Poláci; na Těšínsku pak a Ostravsku Poláci tvoří hlavně třídu dělníků, o práci pro něž se musí někdo jiný starat, a když tato práce není, tedy ja do času ve výživě podporovat.

Naše menšina zapala se již do historie tím, že dala první tisíc dobrovolníků za světové války, čímž položen základ československé armády, která za převratu v Rusku tak vítězně bojovala s bolševiky a za poněkud jen příznivějších poměrů mohla zachrániti tuto světovou slovanskou říši od dnešního úpadku. Za války pak polsko-bolševické Čechi volynští tak vydatně podporovali akci polského vojska, že to uznal vefejně štáb VI. armády.

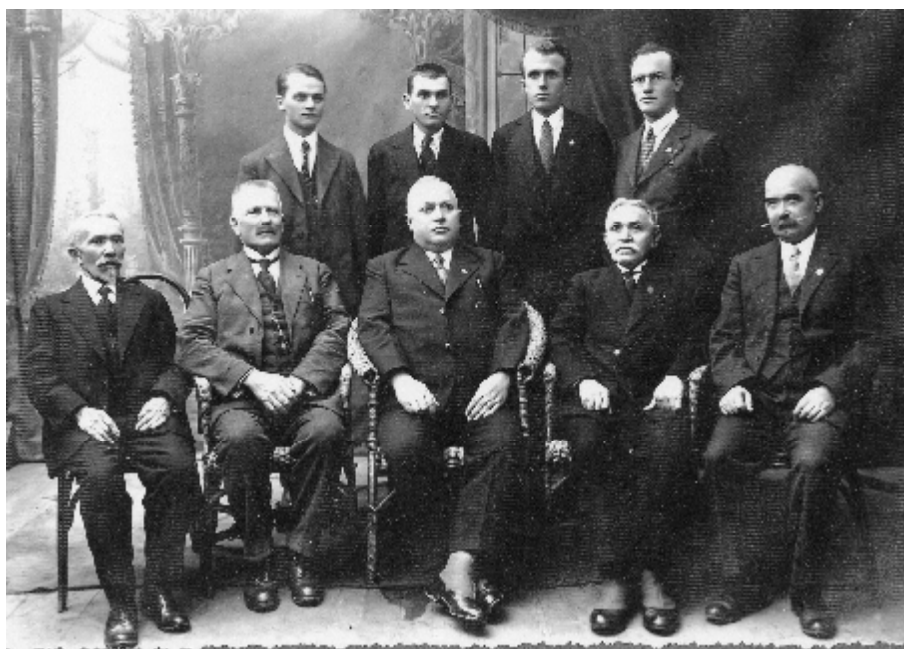
Co mohou proti tomu položiti na váhu Poláci na Těšínsku?

Jestli však přirovnávání naší menšiny k polské v R. Č. S. je někomu nevýhodné, tedy se ho může zanechat; ale přes to budeme se kulturní samosprávy stejně domáhat a jsme jisti, že prospěšnost toho pro celý polský národ bude konečně přece uznána; tím spíše, že státní podpora na tuto věc nebude žádanou almužnou, nýbrž jen vrácením česti toho, co platíme naší polské vládě na přímých a nepřímých daních poměrně více, než např. rolníci jiných národností.

Zajímavé dobové čtení.

Účastníci konference učitelů českých škol na Volyni, konané ve Zdolbunově v roce 1934. Stojí na schodech vedoucích ze školy na školní dvůr. Nahoře uprostřed ředitel polského kuratoria, dole vpravo slečna Anna Křížková, slečna Olga Valášková, pí. Perná, pí. Chramostová, dole vlevo ředitel Josef Kosek, učitelé, Baloun, A. Masopust, E. Horák, Ficek, VI. Tomáš, VI. Lešner a ostatní učitelé z jiných škol.

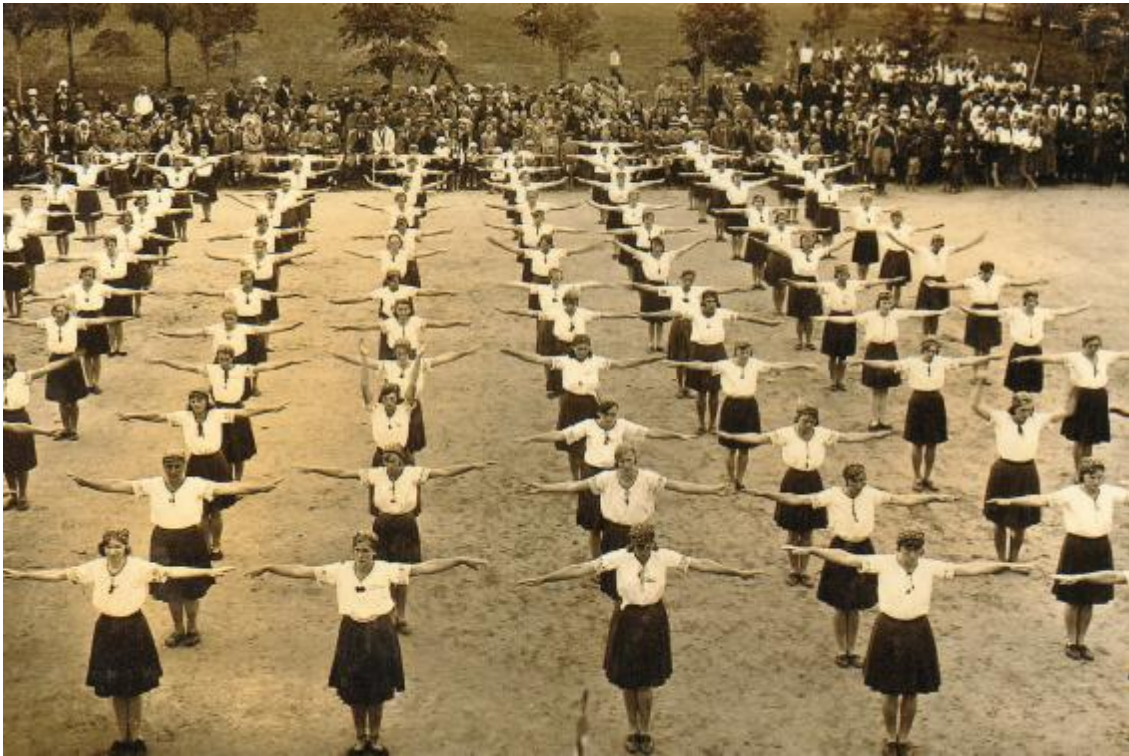
Výbor Č.M.Š. ve Zdolbunově 1934/35. Zleva stojící: Josef Kosek (ředitel), pan Mazánek, Valentýn Klouček (úředník), Vladimír Lešner (učitel). Zleva sedící: ?, pan Straka (podnikatel), předseda Č.M.Š. Rudolf Josef, Alexandr Khol (velkoobchodník), Alexandr Klígl (majitel realit).

Učitelé soukromé školy České Matice školské „Komenského“ před školou. Rok 1936.

Učitelé s žáky před školou na školním dvoře. Rok 1939. Učitelé- sedící zprava: Ivan Lvovič Glyba-Glybovič, Anna Křížková, Marie Chomjaková, Jefimov 2.řada zprava: Helena Petrasová, Emilie Hrzánová, Marie Ulrychová, Vlasta Doležalová, Jiřina Kazdová, Marie Masopustová, Jiřina Voženílková, 3.řada: Marie Šeretuková, Lída Malá, Helena Morová, Lída Jasenská, 4.řada: Václav Kazda, Rošťa Novotný, Vladimír Novotný, Emil Ketner, Alexandr Vízek

Sokolský slet v Mirohošti. Rok 1937.

Konec masopustu roku 1937. Každým rokem se scházela česká mládež na oslavu „Ondřeje“.
Bylo pohoštění, tančilo se, hrály se společenské hry a pil se čaj ze samovaru.
Na Volyni se káva v té době běžně nepila.

Žáci sedmé třídy r.1937-38 s ředitelem Josefem Koskem.

1.řada zleva: ?, Emilie Novotná, řed. Kosek, Solarová, Lída Novotná

2.řada zleva: Klimentová, Novotná, Řeháková, Deflerová, Išlerová, Strejcová, Samardáková, Myškovská

3.řada zleva: Kazda, Malý, Jersák, Porazík, Masopust, Carboch, Vizek

Družstvo žáků, rok 1938. Zleva: ?, Vladimír Novotný, ?, náčelník Maksa, ?, Bohumil Novotný, ?, ?. Ležící zleva: ?, Jiří Šimsa, ?.

Žáci sedmé třídy s ředitelem Koskem a učitelem Lešnerem.

Zdobunovští sokolové v roce 1938. Zleva stojící: ruský muž, Boris Kostka (budoucí velitel hradní stráže prezidenta Beneše), Mikuláš Průša, Valentýn Klouček, Džemajlo (za války se přihlásil k Němcům), Antonín Procházka. Zleva sedící: Jiří Janáček, Mikuláš Khol, náčelník Sokola Vladimír Lešner, Čeněk Krejčí, Vladimír Masopust.

Učastníci zájezdu Volyňské zahraniční župy sokolské na všesokolský slet v Praze v roce 1938.
Mezi nimi byla řada zdlbunováků.

Učitelé a žáci České školy ve Zdlbunově ve školním roce 1939/40 na školním dvoře. Nižší část školy vpředu je tělocvična s jevištěm na hraní divadelních představení. Byla postavena později než vlastní škola. Součástí přístavby byl i byt pro školníka.

Seznam zdolbunovských žen a dívek, které dobrovolně vstoupily do československých voj. jednotek v SSSR v roce 1944

Příjmení za svobodna	Jméno, jméno otce	Rok nar.	
- provdaná			
Anderlová	Olga, Stanislav	1919	
Bědunková	Anna	1912	
Bulíčková – Karfíková	Evženie, Josef	1918	
Bílková – Vospálková	Antonie, Antonín	1925	
Blažková – Jelínková	Anna, Josef	1918	
Divišková – Lhotáková	Olga		
Filipčuková – Drvotová	Olga	1918	
Findejsová – Lomská	Marie, Josef	1920	
Halámková – Nosková	Marie, Antonín	1924	
Kadeřábková	Věra, Josef	1922	
Kadeřábková – Čiževská	Věra, Josef	1902	
Karfíková – Boroličová	Alla, Vladimír	1922	
Klíglová – Ďurčáková	Halina, Alexandr	1920	
Klíglová – Pánková	Marie, Otakar	1922	
Králová - Novotná	Lída, Antonín	1918	
Krejčíková – Kašparová	Ludmila	1919	
Křížková – Jiráková	Jiřina, Antonín	1926	
Lhotáková – Rodáková	Olga	1903	
Malá	Olga, Sergej	1902	
Masopustová-Soprová	Marie	1925	
Michálková – Rodáková	Lidie, Josef	1922	
Novotná – Majkráková	Lída, Josef	1924	
Novotná – Maulisová	Lída, Antonín	1918	
Novotná – Růtová	Věra, Václav	1919	
Pavlíková-Pilná	Marie	1913	
Perná – Šuttová –Beranová	Ludmila, Antonín	1909	podporučík
Tušakovská – Denková	Nonna, Olexan	1918	
Uldrychová	Naděžda	1922	
Voženílková – Bajborová	Jiřina, Josef	1925	

Celkem 29

žen a dívek.

(Počet zdolbunovských mužů nebylo možno v této době zjistit. Probíhá soupis všech mužů, vojáků z Volyně. Tento soupis by měl být dokončen do konce roku 2009. S tímto seznamem zdolbunovských vojáků bude vydán doplněk, který bude možno snadno vložit do již hotové knihy.)

Seznam zdolbunovských mužů, kteří dobrovolně vstoupili do československých vojenských jednotek v SSSR v roce 1944.

Bude doplněno v knihách v roce 2010. Na CD vydaných v roce 2009 to z technických důvodů není možné.

Setkání zástupců volyňských Čechů s prezidentem Dr. Edvardem Benešem na Pražském hradě. Rok 1946. Stojící zleva v první řadě: osamocný ?, Vladimír Lešner, Jaroslav Perný, ?, Věnceslav Švihovský, pí. Englová (rozená Pařízková), Jaroslav Kozák, Vladimír Mesner (vedl Č.M.Š.), Dr. Karas (z ministerstva školství), ?, Sláma. Ve druhé řadě zleva: Jaroslav Chudoba (v brýlích), ? (zakrytý obličej).

Volyňská delegace v rozhovoru s prezidentem Benešem.

Seznam zdolbunovských Čechů, kteří padli, zemřeli na následky zranění, nebo se stali neznámými v československých vojenských jednotkách v SSSR. (Podle oficiálních i neoficiálních pramenů).

Hodnost	Příjmení	Jméno, jméno otce	Rok narození	Kdy a kde P – padl N – neznámý
	Čapek	Rostislav	1923	P-15. 9. 44 Machnůvka
svob.	Golonzovský	Boris, Konstantin	1921	P- 9. 9. 44 Machnůvka
	Hajšínek	Karel, Antonín	1921	N-od 14. 9. 44 Dukla
des.	Herzán	Vladimír, Antonín	1920	N-od 4. 2. 45 Lipt.Hrádok
podpor.	Hrouda	Jiří, Václav	1924	Z- 25. 11. 44 ošetř.Jasliska
	Charvát	Miroslav	1925	Z- 4.5.44 let.cv.Telava,Gruzie
por.	Krovský	Vladimír	1921	Z-24. 4. 45 ošetř.Vrůtky
svob.	Kubelka	Vladimír	1924	N-od 15. 1. 45 Jaslo
	Malý	Petr	1922	P- 20. 9. 44
Swob.	Matějka	Václav, Jindřich	1923	P- 10. 9. 44 Dukla
	Mazánek	Viktor	1919	N- od 10. 9. 44 Dukla
	Novotný	Bohumil, Václav	1927	P- 8. 10. 44 Vyšný Komárník
	Pěkný	Josef, Ivan	1901	Z-12. 1. 45 nemoc.Zdolbunov
	Šlégr	Václav, Josef	1911	P-5. 2. 45 Žiar
	Válek	Emil, Jan	1920	P-9.-23. 9. 44 Dukla

Neoficiální prameny:

	Holec	Vladimír	1921	Dukla
rotný	Janáček	Jiří	1922	Bielsk
	Jeníček	Rostislav	1927	Dukla
	Ketner	Emil	1928	nemocnice Rymanov
	Maulis	Teofil		Machnůvka, Dukla
svob.	Mazánek	František		26. 10. 44 Dukla
	Olchovský	Michal		

Seznam zdolbunovských Čechů, kteří zahynuli jako vojáci Rudé armády.

	Košťál	Václav	1941	Wilejka
	Krestovozdviženski	Jan		

Bližší informace viz kniha: Volyňští Češi v prvním a druhém odboji.

Atoři: Jiří Hofman, V. Širc, J. Vaculík.

Na závěr roku 1945/46 se všechny třídy fotografovaly v kabinetu předvojenné výchovy, kde byl učitelem vojenruk podporučík Plevačuk. Na této fotce je zřejmě 2. třída.

Zde jsou žáci 4. třídy v roce 1945/46. Za katedrou, která při vyučování byla na druhém konci třídy, sedí vojenruk Plevačuk a třídní učitelka A. Krovská. V poslední lavici vpravo sedí Vladimír Vitvar a Miroslav Krušina.

6. třída školního roku 1945/46. Žáci této třídy byli: Šavrová, Průšková Slávka, Chmelíková Anna, Jersáková, Bajerová Marie, Dederová, Matysová Evženie, Klimentová, Jiránková Jiřina, Novotný Antonín, Šimková, Baladová, Beranová, Náhlovský Jiří, Rampas Miroslav, Šimek, Krejčík Vladimír, Víteček, Šebek Alexandr, Išler, Kouřil.

Sedmá třída 1944/45.

1. řada zleva: Vacek, Krejčí R., Rajchertová L., Mikulcová, Vernerová M., Pěnička, Krejčí (Povarčuk), Hybrant. 2. ř. učitelé: Brda, Bezklínská, Průšek, řed. A. Křížková, Ivan Gribov, Zejvalová, Vízková, podpor. Plevačuk. 3. řada: Novotná H., Novotná M., Šantorová M., Pěničková, Vízková M., Vaňková V., Schováňková J., Tkačuková J., Pěkná L., Větrovcová V. 4. řada: Povarčuková L.?, Ulrichová M., Vecková, Zumr.

Leden 1947. Skupina žáků 5. A. třídy. Tito žáci se občas společně scházeli na společných akcích, kdy spolu besedovali, zpívali, hráli na gramofon natahovaný klikou a tancovali. Tato fotografie je z posledního setkání před odjezdem do Československa. Nejvyšší vzadu je Julie Mazánková, před ní stojí Žeňa Křížková, po její levé ruce je Anna Pirková (v domě jejich

jejích rodičů se skupina vždy scházela a před tím domem na dvoře je toto foto), Naďa Kovarčuková, Miroslav Krušina. Chlapec na druhém konci je Horáček a vedle něj Marie Mašková (zemřela v 18ti letech svého života).

УКРАЇНЬКА ВИЩА
НАРОДНА ШКОЛА
в Здолбунові
№ 10

Здолбунів, дня 30 червня 1943 року

П О С В І Д Ч Е Н Н Я

Дирекція Школи стверджує, що Крушина Мірослав
уроджен. 19. I. 1935 учень/ця/ 16 кл. на протязі -
1942/43 р. виказав/ла/ при дуже добрій поведінці слідуєчі
успіхи:

з Української мови	<u>дуже добре</u>
" Арифметики	<u>добре</u>
" Науки про Рідний край	<u>добре</u>
" Природи	—
" Малюнків	<u>добре</u>
" Співу	<u>дуже добре</u>
" Ручної праці	<u>добре</u>
" Руханки	<u>добре</u>

Пропущено днів : оправдан. 14 неоправдан. —

На підставі цього Педагогічна Рада постановила перевести
до другої класу —

УЧИТЕЛЬ:
В. Котиковський

ДИРЕКТОР ШКОЛИ :
Кучеров

Od roku 1941 po obsazení Zdolbunova německým vojskem, byly v české škole německá kasárna. České děti se učily v ukrajinské škole. Na vysvědčeních z války i těsně po válce jsou různé zajímavosti. Například na tomto vysvědčení je uvedeno: Ukrajinská vyšší národní škola. Razitko bylo z ukrajinským trojzubem, nápis německý a ukrajinský. Protože to bylo v době, kdy se Ukrajinci přidali k Němcům, volyňští Češi tento trojzub brali jako ukrajinskou svastiku.

Tak to bylo ještě v červnu 1943. Dnes je tento trojzub ukrajinský státní symbol a Stepan Bandera je ukrajinský národní hrdina. V Rovně je po něm pojmenovaná ulice.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ШКОЛА

Здолбунів, дня 24 грудня 1943 року

в Здолбунові

№ 14.

П О С В І Д Ч Е Н Н Я

Дирекція Школи стверджує, що Крушина Мірослав
уроджен. 19.7.1935 учень/ця/другі/на. на протязі пер-
шого півріччя 1943/44 навчального року виявив/ла/ при дуже
добрій поведінці наступні успіхи:

з Української мови.....	<u>задовільно</u>
" Арифметики	<u>задовільно</u>
" Наук про Рідний край...	<u>задовільно</u>
" Притоми	<u>1</u>
" Математики	<u>добре</u>
" Сліду	<u>добре</u>
" Ручної праці	<u>задовільно</u>
" Рухавки	<u>добре</u>

Прочитано двічі: одгукан. 21 неогукан. 1

На підставі цього і видається це посвідчення за номером
і призначенням урядової печатки .-

УЧЕНИЙ:

В. Кошицький

ДИРЕКТОР ШКОЛИ:

М. Мелобет

Koncem roku 1943 na pololetním vysvědčení už bylo razítko pouze německé. Škola byla ukrajinská národní. Výroční vysvědčení v roce 1944 již z válečných důvodů nebylo. Město bylo stále bombardováno a většina Čechů se odstěhovala z města na vesnice, nejvíce do Hulče. Český jazyk se sice vyučoval, ale na vysvědčení se neuváděl.

УРСР
Народний Комісаріат Освіти

Д О В І Д К А

ВИДАНО ЦЮ ДОВІДКУ Крушини Славів
(прізвище)
 , ШО НАРОДИВСЯ В 1925 РОЦІ,
(міс. та по батькові)
 В ТОМУ ШО він НАВЧАЄСЯ В середній
(ім'я, по батькові)
 ШКОЛІ З ЧЕСЬКОЮ МОВСЮ НАВЧАННЯ и Завидукова
(село, місто)
Гівектської області ЗАКІНЧИ В
(прізвище, область)
Третій КЛАС ЦЕЇ ШКОЛИ І ВИЯВИ В ПРИ ВИДАННІ
(клас, предмет)

ПОВЕДІНЦІ ТАКІ ЗНАННЯ:

З ЧЕСЬКОЇ МОВИ	<u>3</u>	<u>посередньо</u>
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	<u>4</u>	<u>добре</u>
З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ	<u>4</u>	<u>добре</u>
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	<u>.</u>	<u>.</u>
З АРИФМЕТИКИ	<u>3</u>	<u>посередньо</u>
З АЛГЕБРИ	<u>.</u>	<u>.</u>
З ГЕОМЕТРІЇ	<u>.</u>	<u>.</u>
З ПРИРОДОЗНАВСТВА	<u>4</u>	<u>добре</u>
З ІСТОРІЇ	<u>3</u>	<u>посередньо</u>
З КОНСТИТУЦІЇ СРСР І УРСР	<u>.</u>	<u>.</u>
З ГЕОГРАФІЇ	<u>3</u>	<u>посередньо</u>
З ФІЗИКИ	<u>.</u>	<u>.</u>
З ХІМІЇ	<u>.</u>	<u>.</u>
З МАЛЮВАННЯ	<u>4</u>	<u>добре</u>
З СПІВІВ	<u>4</u>	<u>добре</u>
З ВОЄННОЇ ПІДГОТОВКИ	<u>5</u>	<u>відмінно</u>
З ФІЗКУЛЬТУРИ	<u>.</u>	<u>.</u>

№ 7 15 " листопада 1945 року

Директор (Завідувач) школи: А. Курман
 Учителі: М. Ровенко

V roce 1945 byla podle razítka Česká střední škola s českým jazykem vyučovací. Na tomto a dalších vysvědčeních je zajímavé, jak si třídní učitelka nelámala hlavu se jménem žáka. Pokaždé stejného žáka pojmenovala jinak. Se jmény si na Volyni vůbec nedělali starost.

ПРЕДМЕТИ

Українська мова	усна
	письмова
	загальна
Українська література	
Чеська мова	усна
	письмова
	загальна
	література
Російська мова	усна
	письмова
	загальна
Російська література	
іноземна мова	
Арифметика	
Алгебра	
Геометрія	
Тригонометрія	
Природознавство	
Історія	
Конституція СРСР та УРСР	
Географія	
Фізика	
Астрономія	
Хімія	
Геологія і мінералогія	
Малювання	
Креслення	
Музика і співи	
Фізкультура	
Військові заняття	
Поведінка	
Число пропущених уроків	
Запізнь	
Підпис класного керівника	
Підпис батьків	

Постанова педагогічної ради про надання успішності учня.

Народний Комісаріат Освіти УРСР

КАРТКА

про успішність, поведінку та відвідування

учня IV класу за 1945-46 навч. рік
учениці

Крушини
(прізвище учня)

Славки Володимирівна
(ім'я та по батькові)

Неповно-середньої школи
(початкова, неповна середня, середня)

№ 1

місто, село Здобуново

район Здобунівський

область Рівненська

Учень повертає картку у перший день наступної чверті навчального року

<u>Суд</u>	<u>Суд</u>	<u>Суд</u>	<u>Суд</u>	<u>Суд</u>	<u>Суд</u>	<u>Суд</u>
------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Переведено до наступного класу.

Переведено до наступного класу. випущено із школи, нагороджено грамотою закінчено на повторний курс, призначено докаторні іспити та з яких саме предметів

Директор школи С. Крушин
Заступник

Zde je zkombinovaná první a druhá strana vysvědčení. Ještě se učil český jazyk, škola již byla neplnostřední. Zajímavá jsou různá jména stále stejného žáka. Viz další vysvědčení.

Відмітки про успішність, поведінку та відвідування

ПРЕДМЕТИ	
українська мова	усна письмова загальна
українська література	усна письмова загальна література
російська мова	усна письмова загальна
російська література	усна письмова загальна
Англійська мова іноземна	
арифметика	
алгебра	
геометрія	
тригонометрія	
природознавство	
історія	
організація СРСР та УРСР	
географія	
фізика	
астрономія	
хімія	
біологія і мінералогія	
малювання	
реслення	
музика і співи	
фізкультура	
майські заняття	
поведінка	
число пропущених уроків	
запізнь	
Підпис класного керівн.	
Підпис батьків	
Постанова педагогічної ради про наслідки успішності учня.	

Народний Комісаріат Освіти УРСР

КАРТКА

про успішність, поведінку та відвідування

учня І.А. класу за 194 6-47 навчальний рік
учениці першого.

Крушини
(прізвище учня)

Мірослава Васильовна
(ім'я та по батькові)

Здольбунівської № 8 школи
(початкова, неповно-середня, середня)

м.т.
місто, село Здольбунів

район Здольбунівський

область Ровенська

Учень повертає картку у перший день наступної чверті навчального року

5	5					
<u>Земля</u>						

Переведено до наступного класу, випущено із школи, нагороджено грамотою, залишено на повторний курс, призначено повторні іспити та з яких саме предметів.

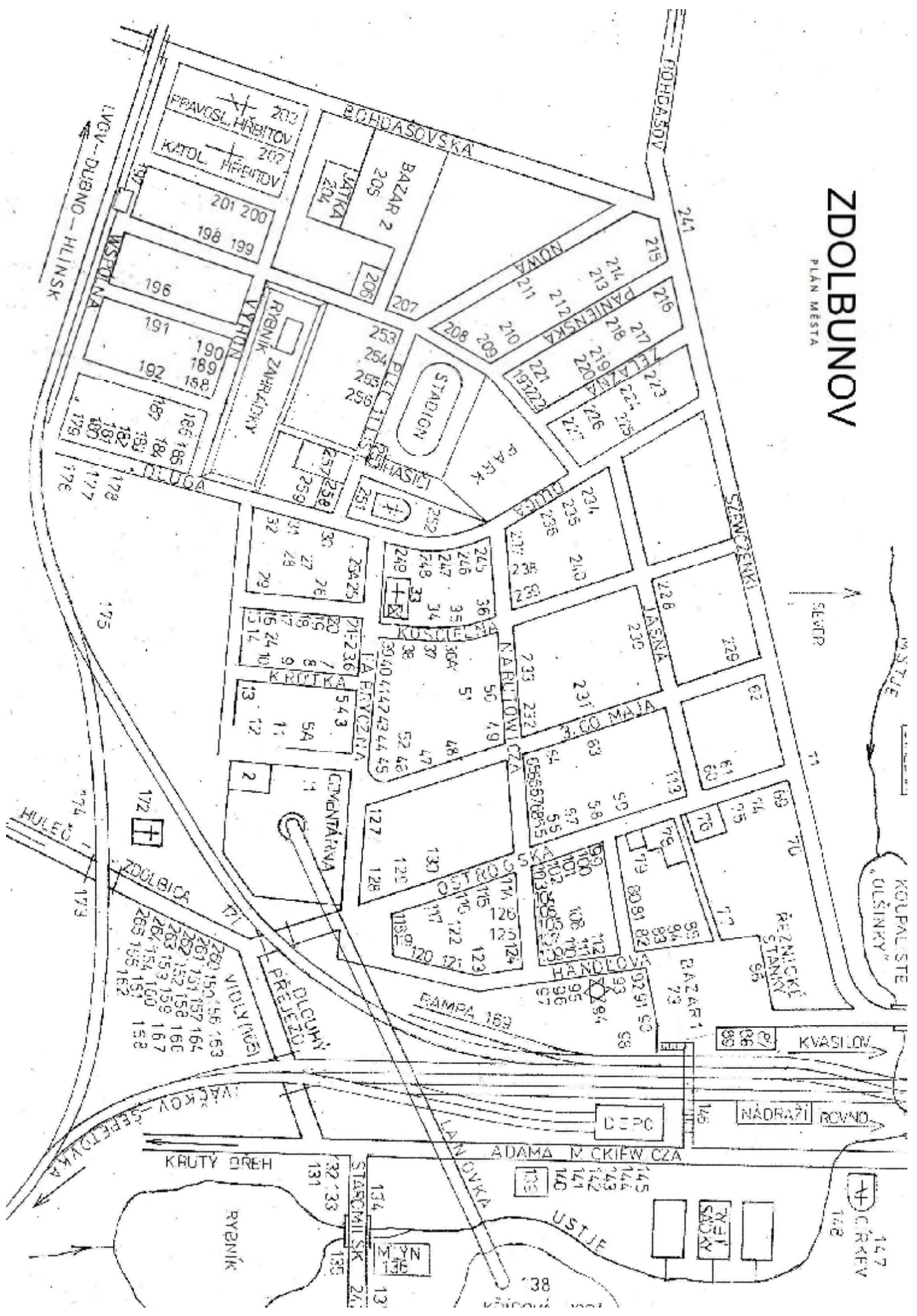
Директор
Завідувач школи

Rok 1946/47. 5. A. třída. Na razítku je ještě napsáno Česká neplnostřední škola (sedmitřídka), ale mezi vyučovacími již český jazyk není. 2. pololetí jsme se učili už v ČSR.

ZDOLBUNOV

PLAN MESTA

FRANCOŠL. HRBITOV 203
KATOL. HRBITOV 202

BAZAR 2 205
JATKA 204

STADION

NOVA 211
PANENSKA 212

215 216
214 212
213 218
219 217
220 213
221 213
222 213
223 213

RYBNÍK ZAHRAJEDY
VYHODN

STADION
KONKOVSKA
253 254
255 256
257 258
259 259

249 248
245 246
247 247
248 248
249 249

54 54
55 55
56 56
57 57
58 58
59 59
60 60
61 61
62 62

127 128
129 129
130 130
131 131
132 132
133 133
134 134
135 135

172 172
173 173
174 174
175 175
176 176
177 177
178 178
179 179
180 180
181 181
182 182
183 183
184 184
185 185
186 186
187 187
188 188
189 189
190 190
191 191
192 192
193 193
194 194
195 195
196 196
197 197
198 198
199 199
200 200
201 201
202 202
203 203

147 147
148 148
149 149
150 150
151 151
152 152
153 153
154 154
155 155
156 156
157 157
158 158
159 159
160 160
161 161
162 162
163 163
164 164
165 165
166 166
167 167
168 168
169 169
170 170
171 171
172 172
173 173
174 174
175 175
176 176
177 177
178 178
179 179
180 180
181 181
182 182
183 183
184 184
185 185
186 186
187 187
188 188
189 189
190 190
191 191
192 192
193 193
194 194
195 195
196 196
197 197
198 198
199 199
200 200
201 201
202 202
203 203

138 138
139 139
140 140
141 141
142 142
143 143
144 144
145 145
146 146
147 147
148 148
149 149
150 150
151 151
152 152
153 153
154 154
155 155
156 156
157 157
158 158
159 159
160 160
161 161
162 162
163 163
164 164
165 165
166 166
167 167
168 168
169 169
170 170
171 171
172 172
173 173
174 174
175 175
176 176
177 177
178 178
179 179
180 180
181 181
182 182
183 183
184 184
185 185
186 186
187 187
188 188
189 189
190 190
191 191
192 192
193 193
194 194
195 195
196 196
197 197
198 198
199 199
200 200
201 201
202 202
203 203

131 131
132 132
133 133
134 134
135 135
136 136
137 137
138 138
139 139
140 140
141 141
142 142
143 143
144 144
145 145
146 146
147 147
148 148
149 149
150 150
151 151
152 152
153 153
154 154
155 155
156 156
157 157
158 158
159 159
160 160
161 161
162 162
163 163
164 164
165 165
166 166
167 167
168 168
169 169
170 170
171 171
172 172
173 173
174 174
175 175
176 176
177 177
178 178
179 179
180 180
181 181
182 182
183 183
184 184
185 185
186 186
187 187
188 188
189 189
190 190
191 191
192 192
193 193
194 194
195 195
196 196
197 197
198 198
199 199
200 200
201 201
202 202
203 203

131 131
132 132
133 133
134 134
135 135
136 136
137 137
138 138
139 139
140 140
141 141
142 142
143 143
144 144
145 145
146 146
147 147
148 148
149 149
150 150
151 151
152 152
153 153
154 154
155 155
156 156
157 157
158 158
159 159
160 160
161 161
162 162
163 163
164 164
165 165
166 166
167 167
168 168
169 169
170 170
171 171
172 172
173 173
174 174
175 175
176 176
177 177
178 178
179 179
180 180
181 181
182 182
183 183
184 184
185 185
186 186
187 187
188 188
189 189
190 190
191 191
192 192
193 193
194 194
195 195
196 196
197 197
198 198
199 199
200 200
201 201
202 202
203 203

131 131
132 132
133 133
134 134
135 135
136 136
137 137
138 138
139 139
140 140
141 141
142 142
143 143
144 144
145 145
146 146
147 147
148 148
149 149
150 150
151 151
152 152
153 153
154 154
155 155
156 156
157 157
158 158
159 159
160 160
161 161
162 162
163 163
164 164
165 165
166 166
167 167
168 168
169 169
170 170
171 171
172 172
173 173
174 174
175 175
176 176
177 177
178 178
179 179
180 180
181 181
182 182
183 183
184 184
185 185
186 186
187 187
188 188
189 189
190 190
191 191
192 192
193 193
194 194
195 195
196 196
197 197
198 198
199 199
200 200
201 201
202 202
203 203

Seznam převážně českých rodin ve Zdobunově do roku 1947

Příloha k plánu města.

1. Cementárna – založena bratry Jelínkovými. Do cementárny od založení až do roku 1942 vozili formani vápenec s koňskými potahy z „Bílé“ nebo také „Křídové“ hory, vzdálené asi 1,5 kilometrů. V roce 1942 postavili Němci na dovoz vápence lanovku. Hodně formanů přišlo o práci.
 2. Patrový dům pro zaměstnance cementárny. Bylo zde asi dvacet bytů. Ještě v roce 1947 to byl jeden z mála domů, kde byla zavedena voda a kanalizace.
 3. Vízek Antonín-pracoval na dráze
 4. Vízek Karel- krejčí
 5. Vízková- dámská krejčová
- 5a. Vízek-kovárna
6. Hochmanovi- obchod potravinami. Do roku 1939 Polská komandatura. V suterénu vězení. V roce 1941-1944-Gestapo. V letech 1944-1947 Sovětské NKVD.
 7. Rodina Kánských, Václav- kovář, pracoval v depu, zemřel v roce 1944. Kristýna se v roce 1947 odstěhovala do ČSR. Rodina Krušinových, Václav – kameník zemřel v roce 1938. Valentina a syn Miroslav odjeli v roce 1947 do ČSR. Šmíd Jan – krejčí. Bydlel zde 1939-1947. Odjel do ČSR. Marie Sevastijanova ve Zdobunově zůstala.
 8. Kosinovi- zůstali ve Zdobunově. Jaromejčukovi, (dcera Kosinových)-zůstali ve Zdobunově
 9. Kopitkovski – Poláci, učitelka
 10. Kapešovi – řeznictví – odjeli do ČSR
 11. Za Polska – stáčírna alkoholu, (rozlevňa). Za Sovětů- veterinární stanice (zejména pro koně)
 12. Bohatí Poláci-spoluvlastníci cementárny. Stará paní, bydlela zde sama ještě v roce 1947.
 13. Několik rodin polských dělníků. Většinou drážní zaměstnanci.
 14. Mágovi
 15. Rodina Pěkných
 16. Králíček Rudolf- kovářství
 17. Doležal Alexandr
 18. Doležalovi – od roku 1944 NKVD
 19. Chudoba Josef
 20. Rodina Kučinských
 21. Dům Doležalů. --- Za Polska výroba cementového zboží. V době SSSR zde Doležalovi nebydleli. Vyhnali je a zde vyráběli školní křidu.
 22. Doležal Jiří
 23. Železniční škola
 24. Prodanova Anna
 25. Zahrada Jozefa R. -v roce 1942 zde krátkou dobu stálo obrovské protiletadlové dělo.
- 25a. Kiosek
26. Finanční úřad – od roku 1917 to byla první budova 1. České školy. Učili zde: L. Jelínek, Salava, Jozefová, Vlasáková. Od roku 1944- NKVD
 27. Jozef Rudolf-sklady a prodej zemědělských strojů
 28. Jozef Rudolf – dílna a kancelář
 29. Martišovi, Oldřich a Anna

30. Macechovský – zahrada
31. Bílek - řeznictví
32. Rodina Martinovských
33. Katolický kostel–cementové cihly na kostel vyrobili Doležalovi. Po roce 1950 až do roku 1990 byl kostel používán jako skladiště nábytku. Nyní je opět vysvěcen.
34. Fara – farář Sienicki
35. Suslinovi – dámské krejčovství
36. Krejčíkovi – byt do roku 1939

36a. Rodný dům Alexandra Pánka

37. Druhá budova České školy – učitel Masopust – od roku 1944-NKVD
38. Berszczakewicz- betonářství
39. Policie
40. Policie polská – sovětská – německá – sovětská
- 41.
42. Větší dům
43. Židovský obchůdek
44. Masopustovi – truhlářství
45. Větší dům. Vchod po schodech z rohu domu-Šmíd Jan, krejčí, bydlel zde do roku 1939.
46. Zygmunt Poloński – notářství
47. MUDr Elaszewicz – gynekolog
48. Banka
49. Procházkovi - hospoda
50. Zájezdní dvůr pro koně
51. Procházkovi – řeznictví
52. Větrovcovi – obuvník
- 53.
- 54.
55. Lékárna
56. Otmarovi – uzenářství
57. Původně výrobní a chladiřna uzenářského zboží s velkými sklepy. V době bombardování v roce 1944 sklepy sloužily jako kryty. 30. dubna 1944 při největším německém náletu na Zdobunov, obrovská bomba zasáhla kryt a bylo zabito velmi mnoho ukrytých lidí. Při tom náletu bylo zničeno mnoho domů, silnými otřesy mnoho domů přišlo o taškovou krytinu. Jenom v prostoru cementárny bylo ráno nalezeno dvě stě nevybuchlých bomb.
58. Válkovi – zahrada
59. Křížek Jindřich – krejčovství
60. Křížek Antonín – krejčovství
61. Rakovski - Poláci
62. Parní mlýn
63. Vernerovi, fotograf a malíř
64. Dr. Strelecki
65. Glaič Antonín - krejčovství
66. Tyrkovi - obuvnictví
67. Železářství
68. Otmarovi - uzenářství
69. Matějkovi
70. Řezáčovi
71. Horáčkovi

- 72.
73. Bazar 1. (tržnice). Zde v letech 1941-44 prováděli Němci veřejné popravy. Také Rusové veřejně věšeli lidi v letech 1944-1946. Popravy se konaly za přítomnosti dospělých, ale také za přítomnosti školních dětí.
74. Holcovi
75. Tomáškoví
76. Bratři Pospíšilové, za Polska prodej hospodářských strojů, za Sovětů, Němců, Sovětů – kasárna, autopark
77. Elektrárna
78. Od roku 1931 nová Česká sedmitřídní škola. V době Němců – kasárna
79. Novotný Mikuláš – školník v České škole (1935-1945)
80. Halounkovi – majitelé realit
81. Mazánkovi – pekařství
82. Mazánkovi – prodej ovoce
83. Mazánkovi – cukrárna
84. Kadeřnictví
85. Umlauf Emil – potraviny
86. Prodejny – Šavrovi, Ulrichovi
87. Kino – Zafranovi, Židé
88. Švicovi – řezník a uzenář – prodejna
89. Švicovi – řezník a uzenář – výroba
90. Kiosek
91. Lékárna – polská
92. Wojciechowski – papírnictví. Němci jej zastřelili spolu se Židy.
93. Lešnerovi – učitel v České škole
94. Synagoga – v roce 1941 vyhozena Němci do povětří
95. Česnekovi
96. Mazánek – holičství
97. Břečkovi – obuvnictví
98. Klihovi
99. Trojanová – zubařka
100. Wiszniewski – dámské krejčovství
101. Potraviny – židovský obchod
102. Kašpar František – fotoateliér
103. Chramostovi – prodejna
104. Jaček Václav – drogerie, (za Sovětů papírnictví)
105. Jaček Teofil – prodejna oděvů
106. Jačkovi – cukrářství, výroba – prodávala tam Žeňa Voženílková
107. Eichler – cukrárna
108. Vitvara Karel – státní zaměstnanec
109. Kholovi – velkoobchod – potraviny, foto, porcelán, látky
110. Obchod s obuví
111. Gronychovi – pekárna
112. Kašparovi – cukrárna
113. Klígl Alexandr – majitel realit
114. Lipin – obchod se zemědělskými stroji – židovský
115. Obchod s obuví
116. Obchod s látkami
117. Šmíd Václav – obuvník

118. Tribuna při státních oslavách – za Polska
119. Osipčukovi
120. MUDr.Krámský – ordinace
121. Ludvíkovi – restaurace
122. Kino a taneční sál
123. Mlékárna – výroba smetany, tvarohu, sýrů
124. Moge – řeznictví Němci
125. Židovské obchody
126. Holátková – dámská švadlena
127. V roce 1939-41 – potraviny
128. Dublanski
129. Vlasákovi – kovářství
130. Tomáškoví
131. Růtovi – dcery – Věra a Libuše
132. Novotný – potraviny
133. Novotný Václav – stavebniny
134. Novotný
135. Most přes řeku Ustje
136. Svítkův mlýn
137. Kostkovi – Josef, Mikuláš
138. Bílá – také Křídová hora. Odtud se vozil vápenec do cementárny
139. Sovětská poliklinika a nemocnice
140. Charvátovi – cukrárna
141. Charvátovi – potraviny
142. Cenzvychtovi – Židé, Bar (noční podnik)
- 143.
144. Hybrantovi – žáci Jiří a Václav
145. Mazánková Anna
146. Lávka – přechod pro pěší nad tratí
147. Pravoslavná cerkva Svaté Kateřiny, (železniční)
148. Chomjakovi – dcera Marie učila v roce 1940-1941 v České škole, velmi mladá (20), zahynula při bombardování cerkve v r. 1944
149. Most přes řeku Mstje
150. Dederovi – obuvník
151. Šmídovi – zemědělci, cukráři
152. Novotný, Lhotský
153. Bulíčkoví
154. Karlíkovi
155. Najmanovi
156. Masopustovi – cukrářství
157. Masopustovi – truhlářství
158. Vitečkoví
159. Podplukovník Ing. Alexandr Záslocký a bratr Vladimír Záslocký
160. Halámkovi
161. Voženílkovi
162. Jiránkovi – zůstali ve Zdolbunově
163. Krovský – dvě dcery a syn, padl u Dukly
164. Marek – strojevůdce na dráze, legionář.
165. Na Vidlech se ulice nejmenovaly, pouze číslovaly. Bydlelo zde asi deset dalších rodin.

166. Strejc Josef
167. Větrovec Alexandr – pracoval v cementárně
168. Vikovi – Jan Vik za války přišel o obě nohy
169. Rampa – tady Češi v roce 1947 nastupovali do nákladních vagonů a odjížděli do ČSR.
- 170.
171. Polský dům – taneční sál
172. Katolický hřbitov – starý
173. Masopustovi – truhlářství
174. Janičkovi
175. Stará cihelna. Němci zde zavraždili asi 400 Židů
176. Dům Blažka Jaroslava – velký sál, asi pro 200 lidí, pronajímal jako modlitebnu Evangelickým křesťanům – (ruským věřícím), kazatelem byl Něčeporuk – Rus.
177. Hroudovi
178. Vitvarovi
179. Paličkovi
180. Popelkovi
181. Hostičkovi
182. Krejčíkovi
183. Kloučkovi – zaměstnán u firmy R.Jozefa
184. Janáčkovi
185. Truskovski- zaměstnán na dráze
186. Blažkovi – obchod s potravinami
187. Zemanovi – Jan Zeman – účetní ve mlýně
188. Bajerovi – cukrářství
189. Hrzánovi
190. Malá Ludmila a Petr
191. Zacharenková Nina – učitelka
192. Novotný Václav – obuvník
193. Šavrovi – příbuzní Doležalů, (zůstali ve Zdobunově)
- 194.
- 195.
196. Rampas Cyril – truhlář
197. Železniční zastávka
198. Jakubcovi – řeznictví, dílna+ obchod, měli dceru Jiřinu a syna Antonína
199. Zahradnictví – Hrouda
200. Zahradnictví – Komňacki
201. Hylasovi
202. Katolický hřbitov
203. Pravoslavný hřbitov
204. Bojňa (jatka)
205. Za Polska zde byly každou středu jarmarky. Od roku 1944 zde byl bazar 2 (tržnice)
206. Polská základní škola – od roku 1941 -Ukrajinská
207. Nazarukovi
208. Kuržínský – obuvník
209. Moulisovi – měli 2 syny, oba byli v armádě
210. Šiříšťa – truhlář
211. Vránovi – tesař, paní švadlena, děti neměli
212. Rajchrt – zámečník
213. Vízkovi – 1 dcera, 3 synové

214. Kubelkovi – měli 3 syny
215. Ketnerovi – potraviny, měli syna a dceru. Při přestřelce byla dcera na dvoře zabita.
216. Chocholoušovi
217. Ulrychovi – řezník, měli 2 dcery
218. Veckovi – Savelákovi – Kubelkovi
219. Kubelkovi – kovářství, měli 2 dcery
220. Novotný Josef – sedlář a čalouník, syn Mikuláš pracoval v české redakci v Kvasilově, pak redakci přestěhovali do Lucka, tam také pracoval. Psal do krajanských listů, také psal do novin Mladý svět, pod jménem Mikuláš Chrpa.
221. Glaichovi – velká zámečnická dílna, za Polska tam pracovalo více lidí.
222. Krejčíkovi – byt, po roce 1939
223. Formánkovi – soustružník dřeva
224. Jersákovi – asi tři rodiny
225. Kykalovi – syn Alexandr odjel do ČSR, otec a sourozenci zůstali ve Zdobunově.
226. Ivaněkovi - měli tři syny
227. Ivaněk – krejčí
228. Zafranovi – Židé, měli kino
229. Pecháčkovi
230. Sovětská poliklinika a nemocnice
231. Krejčíkovi – byt do roku 1939
232. Prodejna potravin – ruská
233. Krejčíkovi – sklad uhlí a dřeva
234. Modlitebna baptistická, postavená v roce 1928, kazatelem byl Vilém Volanský. Pocházel ze Zelova. Měli 2 dcery a syna, měli byt u modlitebny.
235. Radoniewicz a byt pravoslavného báťušky Dimitrije.
236. Valtovi – dámské krejčovství
237. Holý August – prodej potravin
238. Grynerovi a babička Salavová
239. Vorasická
240. Blažkovi – krejčovství
241. Blažková Josefa, (Hojerová) – porodní bába (akušerka)
242. Staromilskou ulicí vozili Němci Židy na smrt. V rokli jich zastřelili asi dva tisíce.
- 243.
- 244.
245. Jetz – pekařství
246. Oličová – majitelka pivovaru
247. Findejsovi – řeznictví – dcera Marie ve Svobodové armádě, provdaná za ministra obrany Bohumila Lomského, syn Josef také byl v armádě.
248. Ulrychovi – krejčovství
249. Katolický dům
250. Polská základní škola – od roku 1941 – Ukrajinská
251. Pravoslavná cerkev – monastýr (zbouraná Sověty v roce 1950)
252. Farní úřad monastýru – při velkých mrazech se zde konaly bohoslužby
253. Doležalová Věra
254. Rampasovi a Šimsovi
255. Obchod – potraviny, pekárna- (Polák Basista)
256. Doktor Puškin - měl dva syny, chodili do České školy
257. Vostrý a Straka - slévárna (Vostrý – poslanec ČSR)
258. Rajispolkom (magistrát)

- 259. Blažkovi
- 260. Pluhařovi – hostinec
- 261. Pilný – potraviny
- 262. Řehouňkovi – uzenářství
- 263. Pavlíkovi – švadlena
- 264. Procházkovi – řeznictví
- 265. Pilný – pracoval na dráze

Seznam Čechů žijících ve Zdobunově v roce 1947.

Vypsáno z Evidenční knihy oceněného majetku jednotlivých osob, zanechaného na Volyni. Zde je uvedeno pouze: „ka“3, inventární číslo 18, jméno a příjmení, rok narození a místo prvního bydliště v ČSR. Zájemci o podrobnější údaje je najdou v Národním archivu na Chodovci v Praze. Je nutno den předem objednat: Číslo fondu 1159, karton „ka“, číslo kartonu a inventární číslo. Seznam celého fondu 1159–Svaz Čechů z Volyně, Žatec, lze najít na internetu, <http://nacr.cz/C-fondy/G-pomdet.asp?row=28>

„ka“3 inventární číslo 18

Poř.č.	Číslo v knize	Jméno a příjmení	Rok narození	Bydliště v ČSR
1.	20.	Vladimír Baloun	1917	Bílenec
2.	21.	Štěpán Blažek	1899	Podbořany
3.	22.	Marie Buršáková	1900	Karlovy Vary
4.	23.	Žofie Blažková	1899	Žatec
5.	25.	Josef Bulíček	1887	Žatec
6.	26.	Jiřina Břečková	1927	Žatec
7.	27.	Václav Bureš	1888	Žatec
8.	34.	Marie Blažková	1893	Rakovník
9.	35.	Jaroslav Blažek	1892	Rakovník
10.	65.	Marie Čechová	1919	Jesenice
11.	66.	Emilie Červinková	1900	Břevenec
12.	73.	Alexandr Divíšek	1901	Chomutov
13.	74.	Jiřina Dlouhá	1924	Žatec
14.	97.	Libuše Gruzďová	1911	Žatec
15.	99.	Marie Grynerová	1892	Žatec
16.	101.	Naděje Glajchová	1916	Žatec
17.	103.	Anna Chocholoušová	1915	Rakovník
18.	104.	Bohumil Chocholouš	1907	Chomutov
19.	113.	Petr Hochtíčka	1887	Město Touškov
20.	120.	Vladislava Halámková	1917	Žatec
21.	121.	Antonín Holec	1912	Stará Role
22.	122.	Helena Hylasová	1902	Údlice
23.	123.	Teodor Houčík	1877	Arnultovice
24.	124.	Marie Holdštajnová	1914	Žatec

25.	125.	August Holý	1875	Žatec
26.	134.	Praskeva Hylasová	1912	Chomutov
27.	135.	Josef Hylas	1889	Údlice
28.	137.	Alexandr Hrouda	1922	Žatec
29.	139.	Emil Hloušek	1908	Žatec
30.	142.	Věra Hrušková	1906	Jáchymov
31.	143.	Vladimír Hylas	1893	Údlice
32.	144.	Vladimír Hylas	1917	Údlice
33.	145.	Vladimír Hloušek	1871	Žatec
34.	149.	Václav Horský	1907	Údlice
35.	154.	Basilij Holec	1896	Kocleřov
36.	159.	Václav Halounek	1912	Kláštěrec
37.	161.	Václav Holec	1901	Vojkovice
38.	162.	Antonín Hrabaň	1877	Vrbice
39.	164.	Antonín Halámek	1888	Žatec
40.	167.	Olga Horská	1904	Žatec
41.	169.	Josef Huňát	1892	Vitčice
42.	171.	František Izrael	1870	Lom
43.	172.	Josef Iránek	1889	Mladějovice
44.	173.	Konstantin Izrael	1921	Praha
45.	174.	Vladimír Jakubec	1893	Ludvíkovice
46.	175.	Leon Jelínek	1911	Svádov
47.	178.	Lydie Jačková	1918	Teplice Lázně
48.	180.	Františka Iránková	1888	Podbořany
49.	181.	Marie Jasanová	1901	Podbořany
50.	185.	Vladimír Janáček	1887	Žatec
51.	187.	Vladimír Jeníček	1899	Mory
52.	188.	Alexandr Jedlička	1883	Mirkovice
53.	189.	Antonín Jahoda	1908	Soběchleby
54.	190.	Emil Jemikovský	1916	Sulejovice
55.	205.	Marie Karlíková	1895	Žatec
56.	209.	Adolf Kapeš	1875	Lovosice
57.	211.	Jaroslav Khol	1909	Žatec
58.	213.	Emil Ketner	1900	Tatima
59.	214.	František Kašpar	1889	Žatec
60.	220.	Marie Krejčíková	1886	Žatec
61.	221.	Jaroslav Kolář	1882	Žatec
62.	222.	Eugenie Krovská	1923	Bílence
63.	228.	Vsevolod Košátko	1909	Mokřiny u Aše
64.	234.	Josef Kapeš	1910	Litoměřice
65.	237.	Josef Kubelka	1910	Kláštěrec n./Ohří
66.	238.	Libuše Krovská	1923	Dolní Dlouhá Loučka
67.	240.	Olga Králová	1880	Jeseník

68.	241.	Pavel Kubelka	1886	Litoměřice
69.	246.	Olga Košťulová	1905	Jesenice
70.	250.	Zikmund Kubjak	1919	Litoměřice
71.	252.	Antonín Křížek	1898	Žatec
72.	253.	Antonín Korbel	1927	Čížkovice
73.	255.	Josef Kvíčala	1902	Ludvíkovice
74.	256.	Alexandr Khol	1871	Žatec
75.	257.	Jindřich Křížek	1879	Žatec
76.	259.	Jana Krivská	1886	Vaňov
77.	260.	Evženie Kloučková	1889	Žatec
78.	267.	Štěpán Kuchař	1904	Mohelnice
79.	269.	Josef Ketner	1893	Radičevy
80.	271.	Josef Kaderábek	1884	Žatec
81.	272.	Žofie Kloučková	1889	Horní Slavkov
82.	273.	Alexander Kligl	1882	Žatec
83.	279.	Mikuláš Kostka	1910	Škrle
84.	280.	Antonín Kučera	1909	Litoměřice
85.	282.	Zdena Krejčová	1913	Teplice 2
86.	283.	Gustav Kubelka	1873	Miřetice
87.	284.	Pavčina Kopačevská	1902	Aš
88.	285.	Josef Krejčík	1891	Cheb
89.	286.	Emilie Kronychová	1889	Ústí nad Labem
90.	293.	Antonín Lanciger	1893	Jaroslavice
91.	310.	Karel Marušín	1883	Dolní Žandov
92.	321.	Václav Malhous	1920	Radyně
93.	333.	Vladimír Kameňuk	1881	Chomutov
94.	338.	Anna Lhotáková	1900	Karlovy Vary
95.	339.	Jan Marušín	1885	Mariánské Lázně
96.	341.	Bohumil Marek	1879	Chomutov
97.	348.	Václav Mazánek	1898	Lanškroun
98.	353.	Vladimír Mikulec	1903	Vojkovice nad Ohří
99.	354.	Josef Mašek	1903	Žatec
100.	355.	Petr Malý	1903	Mojžíř
101.	356.	Olga Malá	1909	Mojžíř
102.	358.	Václav Maroun	1911	Hostouň
103.	361.	Anna Macechovská	1895	Žatec
104.	362.	Anna Moulisová	1883	Brničko
105.	365.	Marie Němcová	1908	Šatov
106.	371.	Emil Novotný	1897	Skorošice
107.	372.	Vladimír Niče	1888	Paseka
108.	379.	Cecilie Ničová	1896	Dlouhá Loučka
109.	380.	Anna Najmanová	1907	Žatec
110.	388.	Josef Novotný	1886	Drahouš

111.	391.	Mikuláš Novotný	1895	Teplice
112.	393.	Libuše Novotná	1915	Jesenice
113.	394.	Jan Novotný	1919	Mohelnice
114.	395.	Václav Novotný	1899	Teplice Lázně
115.	396.	Vladimír Novotný	1885	Droužkovice
116.	397.	Vladimír Novotný	1885	Droužkovice
117.	402.	Jan Němec	1863	Litoměřice
118.	405.	Alexandr Novotný	1909	Drahouš
119.	406.	Václav Novotný	1891	Žatec
120.	412.	Jan Otmar	1899	Kynšperk nad Ohří
121.	417.	Barbora Odvárková	1882	Dolní Sukolom
122.	421.	Emilie Jirkovská	1914	Mradice
123.	424.	Marie Příbylová	1880	Čeradice
124.	425.	Vladimír Palička	1894	Přečaply
125.	426.	Jaroslav Procházka	1886	Žatec
126.	427.	Anna Prášilová	1899	Žatec
127.	428.	Petr Prášil	1897	Žatec
128.	429.	Vlastimil Průšek	1919	Podbořany
129.	431.	Marie Puškinová	1902	Velemín
130.	432.	Josef Prášil	1904	Žatec
131.	435.	Olga Pěničková	1908	Hlívce
132.	436.	Tatána Plesková	1906	Ostašov
133.	437.	Jaroslav Pechoušek	1910	Chomutov
134.	438.	Jan Pavlin	1889	Žatec
135.	439.	Marie Procházková	1889	Kláster nad Ohří
136.	449.	Helena Procházková	1912	Třebutičky
137.	451.	Žofie Pavlusjevová	1905	Velemyšleves
138.	459.	Antonie Procházková	1890	Karlovy Vary
139.	465.	Vladimír Pecháček	1911	Cheb
140.	468.	Josef Pavlík	1918	Bělotice
141.	470.	Alexander Ptáček	1907	Chomutov
142.	476.	Josef Procházka	1908	Žatec
143.	478.	Olga Procházková	1869	Praha 6
144.	479.	Řehoř Podobalo	1906	Aš
145.	480.	Anna Pechoušková	1916	Chomutov
146.	481.	Vladimír Prášil	1892	Žatec
147.	482.	Antonie Pecháčková	1894	Ličkov
148.	483.	Marie Průšová	1906	Liptouň
149.	488.	Josef Rampas	1904	Droužkovice
150.	490.	Vladimír Rajchrt	1906	Mrárov
151.	498.	Anna Řehouňková	1910	Mojžíř
152.	499.	Emil Řihová	1915	Břevenec
153.	505.	Vladimír Sekáč	1882	Nové Sedlo u Lokte

154.	506.	Josef Solár	1887	Ostromeč
155.	508.	Josef Šiřišťe	1906	Libočany
156.	510.	Josef Schret	1905	Vysoké Jamné
157.	513.	Marie Sakovičová	1890	Ústěk
158.	514.	Sokol Josef	1892	Přečaply
159.	520.	Věra Skovalčinská	1898	Žatec
160.	521.	Vladimír Strejc	1887	Žatec
161.	522.	Josef a Anna Strejcovi	1892	Žatec
162.	533.	Savelij Svěcený	1907	Velemín
163.	534.	Viktor Svoboda	1909	Rudikovy
164.	536.	Věra Sakovičová	1909	Libišovice
165.	539.	Marie Sekáčová	1896	Litoměřice
166.	541.	Jana Šikerová	1926	Uničov
167.	542.	Václav Šabata	1874	Malá Černoc
168.	543.	Jan Šimsa	1904	Droužkovice
169.	544.	Miroslav Šustr	1907	Matějovice
170.	550.	Alexander Šavel	1908	Teplice
171.	552.	Šimon Špučšinský	1875	Jesení
172.	562.	Marie Šmolíková	1888	Paseka
173.	563.	Václav Šmit	1892	Stará Role
174.	567.	František Šechivec	1914	Lovosice
175.	568.	Václav Šechivec	1911	Bohatice
176.	580.	Anna Tomsová		Brantice
177.	581.	Ludmila Toušková	1892	Hranice /Aš/
178.	583.	Anna Tarasuková	1917	Touškov
179.	584.	Vladimír Tomášek	1915	Chomutov
180.	585.	Věra Tušakovská	1899	Litoměřice
181.	586.	Emilie Toušková	1919	Blšany
182.	588.	Cecilie Telenická	1919	Vlkovice
183.	591.	Anna Umlaufová	1925	Bilence
184.	592.	Vladimír Uhlíř	1921	Škrle
185.	593.	Václav Ulrych	1901	Karlovy Vary
186.	594.	Emil Umlauf	1895	Chomutov
187.	597.	Alexander Venigr	1917	Ondřejovice
188.	608.	Anna Valášková	1894	Raspenava
189.	615.	Alexander Větrovec	1902	Udlice
190.	616.	Helena Valešová	1919	Žatec
191.	623.	Antonín Vízek	1902	Žatec
192.	624.	Anna Vízková	1907	Nové Sedlo
193.	625.	Alexander Valta	1901	Žatec
194.	630.	Marie Vomáčková	1892	Žatec
195.	635.	Pavčina Valtová	1909	Žatec
196.	636.	Alexander Vitvara	1882	Žatec

197.	637.	Barbora Vízková	1872	Žatec
198.	641.	Josef Voženílek	1895	Žatec
199.	642.	Marie Vaňková	1914	Sitiny
200.	643.	Josef Vaněk	1902	Sitiny
201.	645.	Josef Vořech	1873	Rudikovy
202.	646.	Josef Vořech	1911	Rudikovy
203.	647.	Marie Viková	1913	Žatec
204.	648.	Josef Vostřez	1876	Žatec
205.	653.	Josef Neteka	1898	Vápenná
206.	658.	Mikuláš Zásloský	1928	Milovice
207.	660.	Bohumil Zajíc	1904	Holetice
208.	676.	Konstantin Galouzovský	1889	Žatec
209.	678.	Naděje Kuřinská	1898	Žatec
210.	682.	Ludmila Pavlíková	1905	Žatec
211.	687.	Ludmila Kreslovozdviženská	1917	Žatec
212.	688.	Vladimír Vízek	1898	Žatec
213.	690.	Václav Formánek	1885	Milíkov
214.	691.	Václav Hlaváček	1910	Kadaňská Jeseň
215.	692.	Anna Houšková	1891	Žatec
216.	700.	František Mazánek	1890	Žatec
217.	705.	Olga Vlášová	1914	Gdynia (Polsko)
218.	708.	Miroslav Mazánek	1900	Vrbice
219.	709.	Bronislav Višněvský	1897	Žatec
220.	710.	Stanislav Bernášek	1879	Hranice (AŠ)
221.	723.	Petr Hostečka	1887	Touškov
222.	726.	Marie Charvátová	1923	Chomutov
223.	773.	Jan Moulis	1883	Žatec
224.	774.	Karel Mazánek	1894	Kryry
225.	775.	Marie Nevečeřalová	1877	Stroupeč
226.	778.	Emilie Novotná	1899	Drahouš
227.	806.	Václav Dederá	1907	Petrovice u Chabařovic
228.	807.	Petr Hostička	1887	Touškov
229.	808.	Alexandr Hylas	1914	Udlice
230.	809.	Marie Chocholoušová	1885	Liběšovice
231.	813.	Marie Lomská (Findejsová)	1920	Praha
232.	814.	Libuše Mastná (Pěkná)	1932	Veletice
233.	815.	Rostislav Nechut	1920	Chotěšov
234.	824.	Emilie Vernerová	1931	Žatec
235.	829.	Anna Horáčková	1909	Chomutov
236.	836.	Mikuláš Málek	1918	Velemyšleves
237.	837.	Olga Milerová	1915	Kadaňská Jeseň
238.	842.	Karolína Provazníková	1900	Liberec
239.	847.	Václav Rys	1913	Lovosice

240.	849.	Antonína Osipčuková	1901	Roudnice nad Labem
241.	882.	Mikuláš Růžička	1913	Horní Libina
242.	886.	Václav Šuranský	1916	Udlice
243.	890.	Josef Mazánek	1892	Žím
244.	894.	Anna Klíglová	1895	Česká Lípa
245.	895.	Marie Masopustová	1880	Žatec
246.	908.	Kristina Pecháčková	1888	Dobříčany
247.	914.	Marie Chocholoušová	1885	Liběšovice
248.	915.	Vladimír Mališevský	1900	Poseč
249.	917.	Olga Vernerová	1906	Žatec
250.	946.	Věra Čechová	1897	Jesenice
251.	956.	Huňat Alexandr	1923	Lučice
252.	557.	Beran Antonín	1893	Červená Voda
253.	560.	Ulrychová Emilie	1890	Nové Sedlo
254.	562.	Josef Lhoták	1896	Lipno u Žatce
255.	564.	Václav Malý	1899	Žatec

Oznámení. Všem divadelním spolkům zdvořile oznamuji, že po několikaměsíční praxi v Československu, v oboru výroby paruk, dámského kadeřnictví a divadelního líčení, navrátil jsem se do **ZDOLBUNOVA** a doporučuji svůj závod další přízni.
PETR MORA, ul. Handlova č. 13, holič a kadeřník

**Parostrojní pivovar
a sladovna**

Václava ZEMANA

v LUCKU

nabízí svá chvalně známá
piva

„SAKURA“ 13%,

„LEŽÁK“ 12%,

„PORTER“ 17%,

a Výčepní 11%.

Vzorky zdarma.

Vzorná obsluha.

PODNIK ZALOŽEN r. 1906

Účet v P. K. O. ve Varšavě 61.083.

Nejvýhodnější a nejlevnější pramen
nákupu textilních výrobků pro
PP. obchodníky jest u

Josefa Hájka

v ZODZI, ul. Piotrkowska Nr. 82.
(telefon 32-40),

který Vám nabízí:

kanafasy, zefíry, sypkoviny, pepitu,
reznou prostěradlovou látku,
dámské a pánské prádlo,
ručníky,
koupelová prostěradla velká i malá,
pánské a dámské kapesníky,
kanafasové spodničky,
zástěry: kanafasové, modré—tíštěné,
bílé alpagové.

Vše pouze v nejlepších jakostech.

Vzorná obsluha.

Vzorky zdarma

Největší slovanský galanterní obchod

J. DJANOVSKÝ

ROVNO, ul. 3. máje, čís. 61.

Bohatý výběr prádla, zboží trikotového, galanterního,
cestovních oděvů a potřeb.

Jemná kosmetika všeho druhu.

NEJLEPŠÍ KAVÁRNA, CUKRÁRNA
A PEKÁRNA

TOMÁŠ CHARVÁT

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kolciová č. 10.

zve krajanů k návštěvě. Čistá a solidní
obsluha.

Restaurace u PROCHÁZKŮ

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Narutowicza č. 6.

Dobré nápoje.

Chutné zákusky vlastní výroby.

Umělecký závod fotografický

Vladimira Fr. KAŠPÁRA

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Ostrogska 41.

Zhotovuje fotografie i zvěšování.

Prvotřídní krejčovský závod

Jindřich Ondř. KRÍŽEK

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Ostrogska č. 15.

Zhotovuje obleky vždy dle nejnovější módy.

Vždy čerstvě nejlepší zboží levně prodává

Karel MAZÁNEK

Koloniální obchod

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Kolejova č. 15.

Na čtyřech stranách je uvedena ukázka inzerátů zdolbunovských podnikatelů a obchodníků.

ŽÁDEJTE!!

SEZNAMY: MOTORŮ NA ROPU PRO ÚČELE HOSPODÁŘSKÉ; NA STROJE HOSPODÁŘSKÉ, MLÝNSKÉ, A DO CIHELEN; NA PUMPY, AUTOMOBILY, SOUSTRUHY, VRTAČKY, HOBLOVAČKY, PÁSY, DRÁTĚNÉ SÍTĚ A T. P.

OBCHODNÍ A TECHNICKÝ DŮM

„P I L O T“

L V O V, U L. B A T O R E G O 4

STROJNICKO-MECHANICKÝ ZÁVOD

JAN VYLETĚL

v MIROHOŠTI u Dubna

Speciální výroba SUŠÁREN CHMELE a BUKOVNIKO
Vyrábí a opravuje veškeré hospodářské stroje, elektromotory, parní stroje a t. d. se zárukou.

Střediskem Čechů jest:

restaurace „**Českého Klubu**“

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Fabryczna č. 15.
česká kuchyně a výborné nápoje.
říd. Fr. Ludvík.

Pevné boty i střeвиčky
dostanete jen

v **Zdolbunově u BŘECKY**

Závod založen r. 1884. ul. Handlová.

ČESKÁ PEKARNA

JOSEF MAZÁNEK

v ZDOLBUNOVĚ, ul. Handlová č. 12.
Každodenně čerstvý chléb a bílé pečivo.

A. KOVAČIK

největší galanterní a koloniální obchod
v **DUBNĚ, Rynek č. 14.**

PRODEJ VODKY. Nejlepší obsluha.

Betonové tašky, skruže, pustáky a t. d.
vyrábí z dobrého materiálu a levně prodává

JIRÍ DOLEŽAL ZÁVOD BETONÁRSKY
v ZDOLBUNOVĚ, ul. Fabryczna č. 6.

Vaši českou
knihovnu
obohate!

za levný peníz

nejlevnější vzorné vydání světových románů a povídek

L. N. Tolstého

zahájené mohutným románem

VOJNA A MÍR,

jež vyjde v 8 svazcích.

Velkolepé obrazy bitev střídají se s líčením vášnivých lásek, historií celých rodin a osudů velkých národů.

Dále následují:

Anna Karenina, Kreutzerova Sonata,

Rodinné štěstí, Vzkříšení, Kozáci,

Válečné obrazy sevastopolské

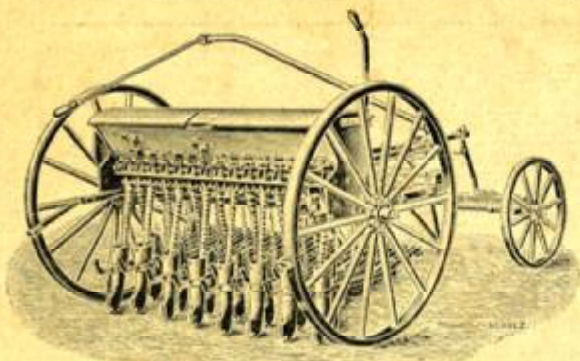
Dětství-chlapectví-jinošství,

Otec Sergěj, Statkárovo jitro.

Čtením spisů Tolstého přibližujeme se jedné z největších a nejvelebnějších postav literárního XIX. věku. Vystupuje stejně grandiózně, mohutně dnes, jako před desetiletími a dychtivě sytí se naše lačné duše jeho myšlenkami reformních řádů. Celkem vyjde 24 přepychově vypravených svazků a obsáhne as 4500 stran.

Brožované vydání: jeden vkusný svazek průměrně o 200 stranách zl. 1.65 každých 14 dnů. *Vázané vydání:* jedna krásná vázaná kniha zl. 4.95 každý měsíc. Vázány jsou dva svazky brožované společně.

Bez dalších výloh. Prospekt s obrázky zdarma. Napište si o něj. Vydalo nakladatelství Vl. Orel Praha II. Štěpánská č. 1. Objednávky vyřizuje Česká Matice Školská Luck na Volyni.

Secí stroje válečkové neb ližkové „Schulz“

ZVEME K PROHLÍDCE NAŠICH
BOHATĚ ZÁSOBENÝCH VELIKÝCH
TOVÁRNÍCH SKLADŮ.

Zací stroje „Knotek a spol“

Hledáte nejlepší a spolehlivý volnoběžný motor?
Potřebujete dokonalou motorovou čističí mlátičku?
Budete potřebovatí žentour, mlátičku, pastorek neb mlýnek?
Chcete Svoje jetelové semínko dobře vylústiti bukovníkem?
Použil jste již vyorávače bramborů „Nový Ideál“?
Máte již český dvojradičový obracovací pluh?
Toužíte po lehkém, dobrém a úsporném secím stroji?
Chcete získati z mléka více smetany výbornou odstředivkou „Libella“?
Nepotřebujete k záchraně Svého chmele ochranné stříkačky?
Okopáváte chmel českými ocelovými speciálními motykami?
Žnete; obilí a kosíte trávu moderními Knotkovými stroji?
Scházejí k Vaším starým strojům součásti?
Zamýšlíte budovati továrnu neb zařizovati mlýn?
Žádáte záruku za dobrý výkon a trvanlivost koupeného stroje?

Motory „Lorenz“

Pak obrat' te se s důvěrou na generálního představitele speciálních českých továren a budete nejlépe obslouženi u chvalně známé odborné firmy:

TOVÁRNÍ SKLADY HOSPODÁŘSKÝCH A MLÝNSKÝCH STROJŮ

R. JOZEF a SPOL.,

Telefon Nr. 17. ZDOŁBUNÓW, Telegramy. JOZEFSPOL. ZDOŁBUNÓW

VELIKÝ VÝKON.

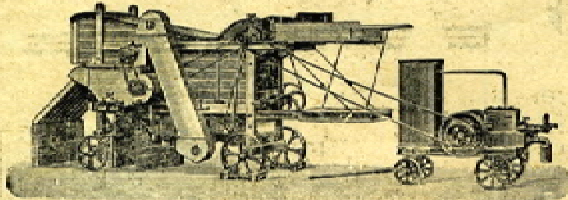

VÝHODNÉ SPLÁTKY.

Sklady hospodářských a mlýnských strojů

BRATŘI POSPIŠILOVÉ

V ZDOLBUNOVĚ.

Depeše: Pospíšil-Zdolbunov. Telefon čís. 19.

Generální zástupcové:

Akciové spol. WICHTRLÉ & KOVÁŘIK
v Prostějově,

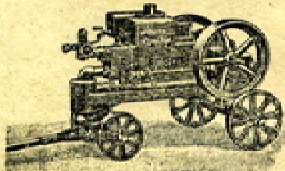
nabízejí k sezóně — PARNÍ LOKOMOBILY,
BENZINOVÉ, PETROLEJOVÉ a NAFTOVÉ

MOTORY, ELEKTROMOTORY, MLÁTIČKY PARNÍ, ČISTIČI a obyčejné, ŽENTOURY, PASTOR-
KY, FUKERY, SBCÍ STROJE „MONTANIA“ „TRIUMF-IDEAL“ Běžkové a KOMBINOVANÉ LZI-
ČKOVÉ s hnojením do řádků.

Generální zástupcové:

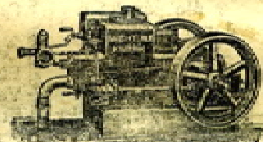
„UNION“, akc. strojirna a slévárna v Českých Budějovicích.

—VALCOVÉ STOLICE, ASPIRATERY, LOUPÁČKY, REFORMY, ROVINÉ
VYSÉVAČE, KARTÁČOVÉ STROJE a TURBINY.

TRIEURY mlýnské a pro hospodářství.
Odšťědivky ALFA-LAVAL.
Kožené ŘEMENY.
Hedvábná síta.

Zástupce na Dubno a okolí C. KUCERIB,
sklad hospodářských strojů v Dubně.

Následkem rekonstrukce závodu
= Kvasilovský pivovar =
může posloužiti
nepřekonatelnými druhy

PIVA

a sice: „SALVATOR“, „EXPORT“
„MARCOVÉ“ a „STOLOVÉ“.

Nákup ječmene!

Export sládu!

NEJVĚTŠÍ VÝBĚR

železa, černého a pocínovaného plechu
(Huta Królewska, Silesia, Polonja, War-
szawska Cynkownia), drátu všech druhů
(na chmelnice), cementu (Wysoka, Wiek,
Szczakowa), tolu, krycích tašek, hnacích
pasů, mlýnského hedvábní a t. d.

Kromě toho na skladě: ocelový dirkova-
ný plech do sušřen na chmel a laciné če-
ské motyky (krače) na okopávání chmele.

Pouze u Moška HERMANA!

ROVNO, ul. 3. Máje, č. 101.

Ceny bez konkurence!

Krajané, kupujte u firem, jež u nás inserují!
Při nákupu u nich odvolávejte se
na inserci v našem listě!

„Rolník“

Rovno,
ul. 13. Dywizji, 8.
Telefon 209.
Č. P. K. O. 81.032.

Prodej na 10-tíměsíční
splátky!
Proč platit drahé, když
lacině se mohou koupit.
známé, dobré odšťědivky
(separátory):

Lacině a výhodně
prodává stroje a
hospodářské ná-
řadí. Pluhy a
kultivátory

Bächera.

Superfosfat a t. d.

Glob — cena 295 zl.
Sylvia — „ 205 „
Liliput — „ 160 „

Prodej na 10 splátek!

Záruka na mnoho let!

Záruka na mnoho let!

Reklama (inserce) jest hybná síla obchodu!

Vydávají a tisknou: M. a J. Ráže, J. Zeman, A. Perný a Spol. v Kvasilově. Zodpovědný redaktor A. Perný.

Z Á V Ě R

Na závěr mohu především říct, že dát dohromady takovou knihu není vůbec lehké. Zejména pro člověka, který ještě nikdy nic podobného nedělal. Velký problém jsem při té práci měl také se svou pamětí. Byl jsem obklopen fotografiemi, CD, a různými materiály. A stále jsem něco hledal. Položil jsem fotografii a ten němec, ten Alzhajmr mi ji hned položil někam jinam a já jsem někdy i půl hodiny jenom hledal. Od 28. 1. 2009, kdy jsem začal systematicky na knize pracovat, (to jsem již měl předem nakreslený plánec Zdolbunova s rozmístěním českých zdolbunovských rodin) jsem ke dni 31. 7. 2009, kdy jsem v PC měl hotových všech 214 stran a ve dvaceti knihách vytisknuto a zařazeno 180 stran, najezdil při zajišťování podkladů 1 133 km, odpracoval 688 hodin a utratil 28.978,-Kč. Při tom jsem se naučil základům práce na PC a tiskárně. Řazení a kompletace stran byla pro mne práce příliš složitá a při té mi pomohl můj vnuk Michal. Již v Úvodu jsem napsal, kdo mi pomáhal, byla to řada lidí. A zde opět musím napsat, že bez archivních materiálů pana Alexandra Khola, fotografií a paměti pani Anny Martišové, která se bohužel nedožila dokončení knihy a práce na PC mého vnuka Michala, bych nikdy, při největší vůli, tuto knihu dohromady nedal. V knize je 136 fotografií, 90 kusů archiválií a 65 stran textu. Přesto, že jde skoro o samé černobílé materiály, které ovšem léty i zásahem povodně získaly archaické zabarvení, takřka všechno jsem tisknul na inkoustové barevné tiskárně, kterou jsem si pro tento účel koupil. Archivní dokumenty i fotografie tak získaly pěkný vzhled. To ovšem prodražilo konečnou cenu knihy. V tiskárně ve Staré Boleslavi za knihu v tomto rozsahu, s tolika fotografiemi, při nákladu dvaceti kusů mi řekli cenu za jednu knihu 1.950,-Kč. Proto jsem se rozhodl celou knihu kompletně zhotovit sám. Vymyslel jsem si tento způsob, protože vázat knihy neumím. Desky na knihy jsem koupil v papírnictví za 99,-Kč/1kus, plastové kapsy 1ks za 1,-Kč. Fotografie i tisk archivních materiálů byly velmi náročné na spotřebu inkoustu. Přesto, že jsem nepoužíval inkousty doporučené výrobcem pro moji tiskárnu EPSON STYLUS SX 400 pro jejich vysokou cenu cca 240,- Kč./1 kus, ale kompatibilní pro EPSON kazety PIRANHA za cenu – černá 124,-Kč a barevná 88,-Kč/1kus, vyšla průměrná cena jedné stránky včetně papíru 3,-Kč. Cena tohoto materiálu stanovila cenu knihy. Tuto knihu jsem začal psát hlavně kvůli velkému přání pani Anny Martišové. Slíbil jsem jí, že ji určitě napíšu. A ten slib tímto plním. Nezapočítávám do ceny knihy ani jednu hodinu své práce, ani práce těch, kteří mi pomáhali, ani vydání, která jsem uvedl výše, kromě ceny desek, plastových kapes, papíru a inkoustů do tiskárny. Všechny náklady navíc, věnuji tomuto vydání jako sponzorský dar. Předběžně projevilo zájem o tuto knihu sedm zdolbunováků. Já jsem zhotovil dvacet výtisků s pevnou vírou, že o první knihu o češích ve volyňském městě zájem bude i přes její cenu. Pokud by byl zájem o druhé vydání, nebudu již dělat sponzora a cena knihy by byla nejméně 1.400,-Kč při dnešních cenách materiálů. Knihu by bylo možno napsat a vytisknout bez archiválií, pouze se zmínit o co v těch materiálech běží, o co se naši dědové a otcové snažili. Kniha by byla stručnější a přehlednější a také levnější. Ale ztratila by na originalitě a možnosti, aby si čtenář sám udělal obraz o úžasné práci, kterou konali naši

předkové. Třeba na příklad originální seznam zdolbunovských českých rodin v roce 1917. Je těžko čitelný, ale je to úžasné dílo vytvořené v těžkých válečných časech. Je zajímavé, jak v těch nebezpečných dobách, se naši předkové často scházeli na různých schůzích. Je dojmavé si přečíst zakládací listinu První soukromé České školy. A při tom to není jenom povídání autora, ale skutečné zápisy našich předků. Když jsem prohlížel tyto dokumenty ještě v Národním archivu, často mne dojaly svou snahou udržet v této skupině češství. Jak podnikaví lidé byli v této české skupině. Je škoda, že o bratřech Jelínkových nevíme kromě toho, že založili cementárnu, vůbec nic. A při tom víme, že nebýt cementárny, tak by ze Zdolbunova bylo jen těžko takové město na jaké si pamatujeme. Ta snaha našich předků o vybudování české školy, o společenský život, divadelnictví, tělovýchovu. Hluboce se skláním před památkou na Alexandra Khola. Jeho aktivita v činnosti všech spolků vzbuzuje hluboký obdiv. A jen díky jeho předvídavosti je dnes v Národním archivu spousta materiálu pro případné zájemce o život Čechů ve Zdolbunově. Podle přání pani Anny Martišové a se svolením jejího syna pana Leopolda Martiše, předám do Národního archivu všechny fotografie, které mám vypůjčené od pani Martišové. Předám tam i materiály a fotografie mé rodiny a vyzývám všechny Volyňské Čechy, aby tak učinili také. Za pár let tu nebudeme a vím z vlastní zkušenosti, že naše děti o tyto materiály velký zájem nemají. A kdyby po čase tento zájem projevili, najdou tyto materiály krásně uspořádané v Národním archivu. Čím víc těchto fotografií a materiálů do archivu dáme, tím víc ho případní zájemci, ať z řad našich potomků, nebo kdokoliv jiný, v Národním archivu najdou. Věřte, že tam s nimi bude zacházeno odborně a nikdo je nezničí. Zůstanou-li doma, o jejich osudu bych pochyboval. To je moje osobní přesvědčení.

Autor.

Seznam použité literatury a pramenů

Jiří Hofman, Václav Širc, Jaroslav Vaculík: Volyňští Češi v prvním a druhém odboji

Jaroslav Vaculík: Dějiny volyňských Čechů III

Vladimír Dufek: Kapitoly z dějin volyňských Čechů

Oldřich Rejchrt: Paprsky kalicha v letopisech Čechů z Volyně

Vladimír Palička: Nezaváté časem

Mikuláš Šereťuk: Kronika českého Kvasilova

Národní archiv: Číslo fondu 1159 – Svaz Čechů z Volyně

Anna Martišová: Osobní vzpomínky

Časopisy: Hlas Volyně, Buditel

OBSAH. (Jen některé stati.)

Úvod	3
Místopis Zdolbunova a jeho minulost	6
20. výročí založení České družiny	13
Česká družina	16
České spolky na Volyni	19
Ukázka poštovních lístků za války v carském Rusku	22
Počátky české organizace a české školy ve Zdolbunově	39
Příprava ustavení české školy	41
Jmenování Lamberta Jelínka učitelem	42
Český komitét a české školství ve Zdolbunově	44
Seznam Čechů ve Zdolbunově v roce 1917	47
První Česká škola v roce 1917 - foto	63
Divadelní plakáty	65
Širší předsednictvo České Basedy v roce 1922	83
Česká Beseda rok 1925	85
Registrace Sokolské jednoty	87
Baptistická modlitebna ve Zdolbunově	91
Zdolbunovští sokolové v roce 1928	93
České rodiny ve Zdolbunově 1920-1939	103
Doležalovi, Pánkovi, Klíglovi	104
Hroudovi	111
Jozefovi, Martišovi	114
Kánský, Krušinovi, Horský, Muszyński, Šmíd	119
Kholovi	130

Koskovi	134
Novotných	139
Paličkovi, Kostkovi	141
Pospíšilovi	143
Procházkovi	145
Rampasovi, Šimsovi	150
Tomášovi	153
Větrovcovi, Hylasovi	156
Zdolbunovští doktoři	158
Zdolbunovští hasiči	158
Vzpomínka na blázny ve Zdolbunově	160
Osud polských rodin v roce 1939	160
Vyvraždění Židů ve Zdolbunově	161
Ještě několik vzpomínek na život Židů	162
Zakládací listina 1. Soukromé České školy ve Zdolbunově	168
Seznam učitelů České školy a jejich střídání v průběhu let	173
Kde jest pravda	179
Výbor České Matice školské ve Zdolbunově ve školním roce 1934 – 1935	181
Účastníci zájezdu na všesokolský slet v Praze v roce 1938	186
Seznam žen a dívek ze Zdolbunova, které vstoupily do armády v roce 1944	187
Seznam zdolbunovských Čechů, kteří padli ve válce	190
Ukázka vysvědčení	193
Plán města	198
Seznam českých rodin do roku 1947 – příloha k plánu města	199
Seznam Čechů v roce 1947 – podle Evidenční knihy	205
Ukázka inzerátů zdolbunovských podnikatelů a obchodníků v časopise Buditel	211

Závěr	215
Seznam použité literatury a informačních pramenů	217
Obsah	218

Vážení čtenáři, prosím vás, pokud najdete nějaké nepřesnosti v údajích, zejména v kapitole České rodiny ve Zdobunově 1920 – 1939, nebo v popisech fotografií, nebo budete mít jakékoliv připomínky k obsahu této publikace, sdělte je na adresu: Miroslav Krušina, Otradovice 35, 294 74 Předměřice nad Jizerou, nebo na E-mail: Valsorim.anisurk@seznam.cz
Vaše připomínky by mohly být využity pro vydání doplňků.

Děkuji. Autor.

Miroslav Krušina

ZDOLBUNOV - město na Ukrajinské Volyni ve vzpomínkách české minority

Vydal: autor

Redakce, sazba, grafické a výtvarné řešení: autor

Návrh a realizace obálky: autor

Plánek města nakreslil podle vzpomínek autor, doplnil Ing. Miroslav Rampas

Počítačové zpracování stránek: Michal Krušina

Tisk: autor na multifunkční inkoustové tiskárně EPSON STYLUS SX 400 v Otradovicích

Vydáno za soukromé finanční prostředky na neziskovém základě.